

Част от KBC group

ЗАД "ДЗИ"

**Годишен доклад за дейността, доклад на
независимия одитор и индивидуален
финансов отчет**

31 декември 2009 г.

Съдържание

Обща информация	i
Индивидуален доклад за дейността	ii
Доклад на независимия одитор	1
Индивидуален Отчет за доходите	3
Индивидуален Отчет за всеобхватния доход.....	4
Индивидуален Отчет за промените в собствения капитал	5
Индивидуален Отчет за финансовото състояние.....	6
Индивидуален Отчет за паричните потоци	7
Пояснителни бележки	
1.1 Корпоративна информация	8
1.2 Консолидация	8
2.1 База за изготвяне.....	8
2.2 Промени в счетоводната политика и оповестявания	9
2.3 Публикувани стандарти, които все още не са влезли в сила	15
2.4 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения	16
2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики	19
3. Нетни премии.....	37
4. Приходи от такси и комисионни.....	37
5. Приходи от инвестиции	38
6. Реализирани печалби.....	38
7. Печалби и загуби от преценка до справедлива стойност	38
8. Други приходи от дейността	39
9. Разходи за приходи и претенции - нетно	39
10. Административни разходи и разходи за дейността.....	40
11. Разходи за възнаграждения на персонала	40
12. Разход за данък върху доходите	41
13. Платени дивиденди.....	41
14. Доходи на акция (в лева)	42
15. Данък върху доходите, отнасящ се за елементите на другия всеобхватен доход.....	42
16. Компоненти на другия всеобхватен доход	42
17. Нематериални активи.....	43
18. Инвестиции в асоциирани и дъщерни предприятия	44
19. Материални активи	45
20. Инвестиционни имоти	46
21. Деривативни финансови инструменти	47
22. Финансови инструменти, освен деривативните финансови инструменти	49
23. Активи по презастрахователни операции	54
24. Данъци.....	55
25. Вземания по застрахователни операции.....	55
26. Отсрочени аквизиционни разходи	56
27. Парични средства и парични еквиваленти	56
28. Задължения по застрахователни договори	57
29. Задължения по инвестиционни договори.....	61
30. Задължения към персонала при пенсиониране	61
31. Задължения към презастрахователи	62
32. Търговски и други задължения.....	62
33. Провизии	63
34. Собствен капитал и резерви.....	63

Съдържание (продължение)

35. Правила за управление на риска	64
36. Застрахователен и финансов риск	68
37. Неотменими ангажименти и условни задължения.....	100
38. Оповестяване на свързани лица	100
39. Събития след датата на баланса.....	102

ЗАД ДЗИ - Обща информация

Управителен съвет

Недялко Чандъров - Председател на УС и Главен Изпълнителен директор
Рик Янсен - Зам. Председател на УС и Изпълнителен директор
Мишел Каленс - Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор

Секретар

Майя Викторова

Адрес

София 1000,
бул. "Цар Освободител" N6

Правни консултанти

Вътрешна дирекция "Правна"

Одитор

„Ърнст и Янг Одит“ ООД
1766 София
Младост 4, Бизнес Парк София
Сграда 10, ет.2

Ние сме част от KBC group

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА ЗАД "ДЗИ"

през 2009 година

МАКРОИКОНОМИЧЕСКА И ПАЗАРНА СРЕДА

Българската икономика през 2009 г. също беше повлияна от световната финансова и икономическа криза.

Стойността на brutния вътрешен продукт, произведен през 2009 г., по прогнозни данни възлиза на 66,256 млн. лв. и достигна реален спад от 5 % спрямо предходната година.

През 2009 г. коефициентът на безработица по данни на Националния Статистически Институт (НСИ) се увеличава с 1,2% в сравнение с 2008 г. и достига 6,8%.

Средно годишната инфлация за 2009 г. спрямо 2008 г. по данни на НСИ е 2,8 %. Основният лихвен процент намалява от 5,17 % в началото на годината до 0,55 % в края на 2009 г.

През 2009 г. Комисията за финансов надзор не е издавала нови лицензи за извършване на застрахователна дейност. Общият брой на лицензираните застрахователи със седалище в Р. България се запазва на 37.

ПРАВЕН СТАТУТ

ЗАД "ДЗИ" (Дружеството, ДЗИ) е правопреемник на създадения през 1946 г., чрез обединяване на всички национални застрахователни дружества и клонове на чуждестранните дружества, осъществяващи застрахователна дейност в България, Държавен застрахователен институт. На 21 август 2002 г. "Държавен застрахователен институт - ДЗИ" ЕАД е приватизиран чрез продажбата на 80 % от капитала на "Контракт-София" ООД.

От 15 май 2003 г. ЗПАД ДЗИ е вписано в регистър на публичните дружества и акциите му се търгуват на Българска фондова борса - София.

През 2007 г. КВС придобива 70% от капитала на ЗПАД ДЗИ чрез покупка на 2,702,000 броя акции от "Контракт-София" ООД. Сделката е финализирана на 3 август 2007 г., след което КВС стартира публичен търг за придобиване на останалите 30% от акциите на ЗПАД "ДЗИ".

Към 31 декември 2009 г. КВС Иншурънс НВ, Белгия притежава 3,456,608 акции на ДЗИ или 89.55% от капитала и гласовете в общото събрание на Дружеството. Останалите акции са притежание на акционери юридически лица - 10.41 % и 0.04 % на физически лица.

ПРАВЕН СТАТУТ (продължение)

Основният капитал на дружеството е 38,600 хил.лв., разпределен в 3,860,000 броя поименни акции с номинална стойност 10 лв. всяка. Капиталът е внесен изцяло.

През юни 2009 г. на Общо събрание на акционерите на дъщерното дружество „ДЗИ-Общо застраховане“ е взето решение за увеличение на капитала на с 50 мил.лв. Увеличението с парична вноска е направено само от единия акционер ЗАД „ДЗИ“.

ЗАД „ДЗИ“ записа всички новоиздадени 5,000,000 акции от новата емисия и внесе парична вноска в размер на 50 млн. лв.

През ноември 2009 г. основният акционер ЗАД „ДЗИ“ изкупува останалите акции от другия акционер Банка ДСК АД и по този начин ЗАД „ДЗИ“ става 100% едноличен собственик на дружеството.

През 2009 г. ЗАД „ДЗИ“ няма прехвърляне на собствени акции.

Дружеството има двустепенна система на управление - Надзорен съвет, състоящ се от 3 члена и Управителен съвет - от 3 члена .

Възнагражденията на членовете на управителните органи и търговските пълномощници през 2009 г. са в размер на 346 хил. лв.

Съгласно Устава на ЗАД „ДЗИ“, членовете на управителните органи нямат преференции и ограничения относно придобиването акции на дружеството, както и не притежават такива.

Информацията по чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон относно участията на членовете на Надзорния и Управителния съвет на ЗАД „ДЗИ“ в други търговски дружества и представена в приложение.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

ЗАД „ДЗИ“ притежава разрешение от Националния съвет по застраховане № 2 от 13 май 1999 г. за извършване на застрахователна и презастрахователна дейност по всички видове застраховки от раздел I-ви „Животозастраховане“, с изключение на „Застраховка за изкупуване на капитал“, както и по Застраховка „Злополука“ - т.1 от раздел II-ри на Приложението №1 към Кодекса за застраховане. През 2006 г. ЗАД „ДЗИ“ получи лиценз за задължителна застраховка на работниците за трудова злополука.

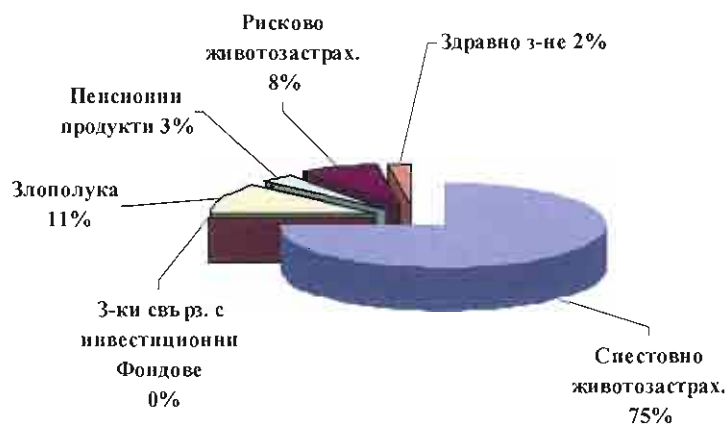
Основна цел на дружеството за 2009 г. беше лидерска позиция на българския застрахователен пазар и разширяване и стабилизиране на застрахователния портфейл.

Начислените *застрахователни премии* през 2009 г. са 34,347 хил.лв. Реализираните премии, нетно от презастраховане са 34,051 хил.лв. Изменението на начислените и на спечелените премии спрямо 2008 г. е намаление с 16%.

Делът на спестовното животозастраховане е 78.7 % от общия премиен приход на ЗАД „ДЗИ“ за 2009 г., а на рисковото - 21,3 %.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ (продължение)

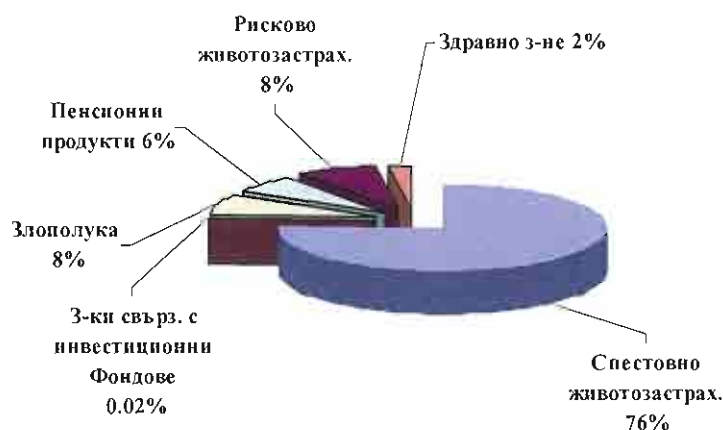
СТРУКТУРА НА БИЗНЕСА за 2009 г. НАЧИСЛЕНИ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ПРЕМИИ

Извършените плащания по животозастраховането са в размер на 24,763 хил.лв, което е с 11,3% по-малко от предходната година.

Дружеството е извършило и плащания по общо застраховане по застрахователни полици, сключени преди 30 юни 1998 г. в размер на 110 хил. лв. нетно от регреси.

СТРУКТУРА НА БИЗНЕСА за 2009 г. НАЧИСЛЕНИ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ (продължение)

Изменение на премиите в сравнение с 2008 г.

- Начисленият премиен приход по дългосрочно животозастраховане за 2009 г. е 27 мил.лв. Спад на събраните премии с 24% спрямо 2008 г.
- Спад в продажбите на застраховки свързани с инвестиционни фондове, което се дължи на състоянието на фондовите пазари .
- Годишните лихвени проценти за 2009 г., с които са олихвени застраховките, свързани с вътрешни инвестиционни фондове на ДЗИ са 5.0% в евро, 5.05% за лева и 4.0 % за щатски долари.
- Годишният лихвен процент за 2009 г., с който са олихвени застраховките с общ пласмент на резервите е 5.25 % за евро и 5.60% за лева и 4 % за щатски долари;
- Отбелязва се ръст на премиения приход по краткосрочно Рисково застраховане с 24,5%, намаление на премиите по Злополука с 17% и ръст при Здравни застраховки от 16 %.

Изменение на изплатените суми и обезщетения в сравнение с 2008 г.

- Плащанията намаляват с 12% .
- Значителен брой плащания по спестовни застраховки с изтекъл срок;
- Плащанията по рисково животозастраховане са по- малко с 10% спрямо 2008 г.

Изменение на оперативните разходи в сравнение с 2008 г.

Нетните оперативни разходи възлизат на 14,510 хил.лв. за 2009 г. срещу 15,107 хил. лв. за 2008 г., т.е налице е намаление от 4,0%.

Сумата на административните разходи е повлияна от :

- нарастване на разходите за персонала, свързано с новата политика на възнаграждения и новооткритите щатни длъжности.
- намаление на останалите административни разходи, вследствие от наложената политика и взети мерки на ограничаване на разходите

Развитие на застрахователните продукти

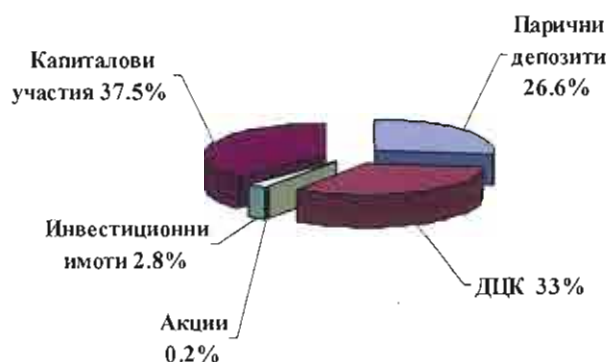
През 2009 г. бяха разработени и пуснати в продажба нови продукти:

- Детска спестовна застраховка ДЗИ Старт + ;
- Смесена спестовна застраховка ДЗИ Актив +;
- Спестовни застраховки ДЗИ Диамант и ДЗИ Опал ;
- ДЗИ Капитал в евро

ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ

Инвестиционната дейност на ЗАД "ДЗИ" е подчинена на принципите за сигурност, доходност, ликвидност, при спазване изискванията на законовата нормативна база - обща и тази в областта на застраховането. С тези принципи и цели е съобразена и структурната рамка на инвестиционния портфейл на дружеството през 2009 г.

СТРУКТУРА НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПОРТФЕЙЛ 2009г.

Общата стойност на капиталовите инвестиции на ЗАД "ДЗИ" е 133,780 хил.лв.

Дружеството притежава над 50% от акциите, на обща стойност 133,060 хил.лв., в следните търговски дружества:

Наименование на дружеството	Предмет на дейност	31.12. 2009 г.	31.12. 2008 г.
"ДЗИ Общо Застраховане" АД	Общо застраховане	100%	99,29%
ДЗИ Здравно осигуряване АД	Здравно осигуряване	71,32%	62,57%

Дружеството упражнява контрол върху "ДЗИ Инвест" АД чрез "ДЗИ - Общо застраховане" АД притежава косвено 100%.

ЗАД "ДЗИ" притежава миноритарни дялове в общ размер на 220 хил.лв. в други търговски дружества, в които не упражнява контрол или значително влияние. Тези инвестиции не се търгуват публично.

Структуроопределящ елемент в инвестиционния портфейл на дружеството са облигациите, които към 31.12.2009 г. са на стойност 117,930 хил. лв. Основна част от покритието на застрахователните резерви са държавните ценни книжа, които се характеризират със своята сигурност, добра доходност и ликвидност. ДЦК в лева, евро и щатски долари, са емитирани от правителството на България и се търгуват на ликвиден междубанков пазар. Съществен дял в инвестиционния портфейл на дружеството заемат и предоставените депозити във финансови институции, които в края на 2009 г. са в размер на 94,882 хил. лв. включително начислената лихва.

Обемът на инвестициите в недвижими имоти е 9,860 хил.лв., при 11,314 хил.лв. за 2008 г.

ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ (продължение)

Общият обем на инвестициите в края на 2009 г. възлиза на 363,546 хил.лв., ето е с 2,4% повече в сравнение с 2008 г. Реализиран е доход от инвестициите в размер на 17,220 хил.лв. От тях 4,155 хил.лв. са отнесени в техническата сметка по животозастраховане и разпределени по дългосрочните застраховки "Живот" като допълнителни лихви върху математическия резерв.

Паричните експозиции под формата на разплащателни сметки, гарантиращи текущата ликвидност са в размер на 2,812 хил.лв.

Дружеството придобива деривативни финансови инструменти, за да хеджира задълженията, възникващи по застрахователни договори и инвестиционни договори свързани с дялове от фондове, които то продава, както и сключва договори за хеджиране на парични потоци и хеджиране на справедлива стойност.

ТЕРИТОРИАЛНА МРЕЖА

ЗАД "ДЗИ" осъществява застрахователната си дейност в страната чрез 126 собствени териториални поделения, чрез които се осигурява плътно покритие на цялата територия. Основните единици, чрез които се извършва продажбата, администрирането, ликвидацията и отчетността на застрахователните полици са главните агенции, чийто брой и разположение съответства на административно-териториалното деление на страната. Чрез агенциите и офисите се извършват само продажби на застраховки и основните видове плащания.

ПЕРСОНАЛ

Към 31 декември 2009 г. персоналът в ЗАД "ДЗИ" е 300 щатни бройки, от които 69% в териториалните поделения и 31% в Централното управление. Преобладават служителите с висше образование -73%.

Политиката по заплащането в Дружеството е ориентирана към обвързване на възнаграждението на всеки служител с резултатите както на структурното звено, така и с крайните резултати на компанията.

Дружеството е предприело всички необходими мерки за спазване изискванията на нормативната база по здравословни и безопасни условия на труд.

ТЪРГОВСКА МРЕЖА

ЗАД "ДЗИ" осъществява търговската си дейност освен чрез териториалните поделения в страната и чрез добре организирана външна търговска мрежа от застрахователни брокери и агенти.

Активността на застрахователните брокери на животозастрахователния пазар в страната все още е слаба. С цел разширяване на застрахователното поле, както и за пласирането на новите продукти, свързани с инвестиционни фондове на КВС, очакванията са за нарастване дела на продажбите чрез СИБанк, която през 2007 г. беше придобита от КВС Group.

ТЪРГОВСКА МРЕЖА (продължение)

ЗАД "ДЗИ" СТРУКТУРА НА ПРОДАЖБИТЕ за 2009 г.

ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ НА ЗАД "ДЗИ" ЗА 2009 г.

Резултатът от дейността на Дружеството през 2009 г. е показан в Индивидуалния финансов отчет на Дружеството, изготвен в съответствие с МСФО.

Нетните спечелени премии са 34,051 хил. лв. Те се състоят от:

- Брутни записани премии + 34,685 хил.лв.;
- Изменение на резервите за премии - 338 хил.лв.
- Отстъпени премии на презастрахователи - 296 хил.лв.

Начислените плащания, нето от презастраховане и изменението на резерва за предстоящи плащания са 27,493 хил. лв.

Ивършените нетни разходи за комисиони са 2,672 хил.лв и за административно-стопанските разходи - 11,838 хил. лв.

Доходът от инвестициите е в размер на 17,220 хил. лв., от който 4,155 хил. лв. са разпределени по застрахователните полици Живот.

Другите технически разходи са в размер на 3,396 хил. лв.

Финансовият резултат от дейността на ЗАД "ДЗИ" за 2009 г. е печалба в размер на 7,297 хил.лв.

Общият размер на активите на ЗАД "ДЗИ" към 31 декември 2009 г. е 389,200 хил.лв., като се отчита нарастване с 1.45 % спрямо предходния отчетен период.

ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ НА ЗАД "ДЗИ" ЗА 2009 г. (продължение)

Инвестициите съставляват 93 % от активите на дружеството. Техният размер нараства спрямо 2008 г. с 2.4 %.

Дълготрайните активи за дейността са в размер на 10,906 хил.лв. и относителен дял 2.8%.

Вземанията по застрахователни операции са 8,137 хил.лв., а вземанията по презастрахователни операции възлизат на 432 хил. лв.

Паричните средства са 2,812 хил.лв., а дялът на презастрахователите в застрахователните резерви е 432 хил.лв.

Задълженията на ЗАД "ДЗИ" към 31 декември 2009 г. са в размер на 101,466 хил.лв. В основната част - 91 %, това са застрахователните резерви в размер на 91,931 хил. лв. От тях 88,020 хил.лв са тези по животозастраховането. За уреждане на претенции по договори по общо застраховане, сключени преди 01 юни 1998 г. е заделен резерв за предстоящи плащания в размер на 797 хил.лв.

Краткосрочните задължения в размер на 2,470 хил.лв. произлизат от разчетните отношения през последния месец на годината.

Нетният размер на активите на дружеството е 287,734 хил.лв. и се увеличава спрямо 2008 г. с 7,664 хил.лв. или 2.74 %.

Собственият капитал на ЗАД "ДЗИ" се състои от основен (записан) капитал в размер на 38,600 хил.лв., други резерви 33,134 хил.лв., преоценъчен резерв -1,735 хил. лв., запасен фонд - 2,391 хил.лв. както и натрупана печалба в размер на 215,343 хил.лв, от които нетна печалба за 2009 г. - 7,297 хил.лв.

Съгласно Кодекса за застраховането като основен показател, характеризиращ финансовата стабилност на застрахователите, се определя наличието на собствени средства, покриващи границата на платежоспособност. За 2009 г. показателите на ЗАД "ДЗИ" са следните:

➤ Граница на платежоспособност	-	5,072 хил. лв.
➤ Собствени средства	-	141,821 хил. лв.

ЗАД "ДЗИ" разполага със собствени средства многократно повече от необходимите за покриване границата на платежоспособност.

Всички изисквания на Кодекса за застраховането са изпълнени.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Основната задача на рамката за управление на риска и за финансово управление на Дружеството е да се защитят акционерите от събития, които са пречка за последователното постигане на целите по отношение на финансовите резултати, включително невъзможността да се използват възникнали възможности.

Главната цел на рисковата политика е да наложи ясно определени параметри за операциите на Дружеството, така че да ограничи максимално потенциалното негативно влияние на рисковете върху финансовите резултати на Дружеството.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (продължение)

Дружеството е установило процедурите си по управление на риска в съответствие със стандартите и изискванията на Групата КВС. Тези стандарти включват следните елементи:

- Подобряване на процеса по управление на риска чрез:
 - Създадени вътрешни комитети за наблюдение на риска - Комитет по управление на активите и пасивите, който да наблюдава и управлява финансовия риск, Комитет по застрахователния риск и Комитет по оперативен риск.
 - Подобряване на правилата и процедурите по измерване и управление на риска, отчитането и проследяването на рисковите експозиции. За целта е създаден отдел по управление на риска.
 - Разработване на процедури и системи за идентифициране на рисковете, измерването им и отчитането на тяхното развитие.
 - Разработване на система от лимити и процедури, които определят рисковия толеранс на Дружеството и ограничават рисковата му експозиция.
- Правилата и процедурите за управление и контрол на риска се приемат от Управителния съвет и се одобряват от Надзорния Съвет.

В обхвата на управляваните рискове попадат:

- Застрахователен риск
- Риска от управление на активите и пасивите, което включва компонентите на финансовия риск:
 - Лихвен риск
 - Кредитен риск
 - Ликвиден риск
 - Валутен риск
- Операционен Риск

Застрахователен риск в животозастраховането

Животозастрахователната дейност, извършвана от Дружеството е поемане на риска от загуба на живот или телесна цялост от застрахованите лица, които са преки субекти на риска. Такива рискове могат да бъдат свързани със задължение за изплащане при смърт или нетрудоспособност, при събития, свързани със здравето или нарушение на телесната цялост при злополуки. Дружеството е изложено на несигурност, свързана с честотата и размера на претенциите по договорите. Дружеството също така е изложена на пазарен риск чрез застрахователните и инвестиционните си дейности. Застрахователния риск се оценява поотделно за всеки застрахователен договор.

Основните рискове в животозастраховането са свързани със смъртност, нетрудоспособност (инвалидност), заболяемост, преживяване, откупи и отпадания, и разходите на Дружеството. Тези рискове влияят пряко на размера на техническите резерви към датата на баланса.

Към 31.12.2008 г. и 31.12.2009 г. е заделена допълнителна сума към математическия резерв по застраховките "Живот" за покритие на очакваното превишаване на действителните разходи в бъдеще, от която най-голяма част е предвидена за застраховките от стария портфейл. При допълнително превишение на действителните разходи над тези, включени при изчисление на застрахователните премии, Групата следва да начисли допълнителен резерв и съответно да признае текущи разходи в отчета за доходите.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (продължение)

Застрахователен риск в животозастраховането (продължение)

Дружеството управлява застрахователния риск, който поема, чрез ограничения на застрахователните лимити, подобряване на процедурите за сключване на договорите, разработване на нови продукти и методи за ценообразуване, централизирано управление на презастраховането и мониторинг на възникващите искове.

Дружеството използва методи за оценка и контрол на застрахователните рискове, включващи различни анализи и тестове на чувствителността. Теорията на вероятностите се прилага при ценообразуването на портфейла от застрахователни полици и заделяне на застрахователни резерви. Основният риск е свързан с факта, че честотата и размера на щетите и претенциите може да бъдат по-големи от очакваните стойности.

Застрахователният риск е свързан с отклонението на извършените плащания за щети от очакваната им стойност произтичащо от факта, че честотата и размерът на претенциите е по-голям от прогнозирания. Застрахователните събития са случайни величини, като техният брой и размер е възможно да варира през различните години. Поради характера на всеки застрахователен договор, този риск е случаен и съответно непредвидим.

Презастрахователната стратегия на Дружеството има за цел постигането на диверсификация на рисковете, за да се осигури балансиран портфейл от сходни рискове, което да намали променливостта на резултата. Ръководството на Дружеството определя степен на самозадържане, сумите, над която се презастраховат. На презастрахователя се отстъпват премии над самозадържането, за които е поета отговорност чрез сключения застрахователен договор, какъвто е случаят със застраховките "Живот" и "Злополука".

Основен презастраховател на Групата в животозастраховането е най-големия презастраховател в света - Munich Reinsurance Company.

Финансови рискове

При оперативната си дейност, Дружеството е изложено на финансови рискове, които произтичат от финансовите активи и пасиви на Дружеството, презастрахователни активи и пасиви и технически резерви. Дружеството е разработило и въвело правила и процедури за управление и контрол на риска с цел да определят, управляват и контролират степента на финансов риск. Правилата и процедурите за управление и контрол на риска се приемат от Управителните съвети и се одобряват от Надзорния Съвет. Главната цел на рисковата политика е да наложи ясно определени параметри за операциите на Дружеството, така че да ограничи максимално потенциалното негативно влияние на рисковете върху финансовите резултати на Дружеството.

Най-важните компоненти на финансовия риск са лихвеният риск, кредитният риск, ликвидният, валутният и пазарен риск.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (продължение)

Финансови рискове (продължение)

Лихвеният риск е свързан с ефектите от изменението на пазарните лихвени равнища върху финансовото състояние на Дружеството и неговите парични потоци. Справедливата стойност на облигациите с фиксиран купон, включени в инвестиционния портфейл на Дружеството, може да се промени в резултат на промените в пазарните лихвени проценти. Лихвените доходи от инструментите с плаваща лихва, както и доходността, очаквана от държателите на полици, може да се промени при промяна на пазарните лихвени проценти. Лихвеният риск се наблюдава и управлява чрез подходящ избор между инструменти с фиксирана и плаваща лихва, както и чрез съпоставяне на матуритета на активите и задълженията.

Кредитният риск е рискът контрагентите на Дружеството да не могат да изплатят своите задължения, когато те станат дължими. Дружеството заделя провизии за загуби от обезценка към датата на баланса. Концентрацията на кредитен риск се разпределя между портфейл от инвестиции от финансови активи за търгуване, финансови активи на раположение за продажба, търговските и банковите вземания и в по-малка степен краткосрочни и други инвестиции на Дружеството. Ограниченията върху експозициите на контрагентите на Дружеството се определят в съответствие с кредитните политики на Групата КВС. Поради настояща финансова ситуация броят на контрагентите и матуритета на инвестициите силно е ограничен.

Ликвидният риск е свързан с несъответствие на матуритетните структури на активите и пасивите. Дружеството ежедневно изплаща обезщетения по застрахователни полици, както и други задължения, които възникват при обичайната дейност. Дружеството ежедневно следи и контролира своите потребности от ликвидност чрез управление на входящите и изходящите парични потоци. Безсрочните и краткосрочните депозити във финансови институции се използват за осигуряване на необходимата ликвидност.

Валутният риск е свързан с риска стойността на финансовите активи и пасиви да се промени поради изменение на валутния курс. Дружеството е изложено на валутен риск при извършване на трансакции, деноминирани в чужда валута. Трансакциите, деноминирани в чужда валута пораждат печалби и загуби от разлики във валутни курсове. Към 31 декември 2009 г., финансовите активи и пасиви на Дружеството, деноминирани в евро не пораждат валутен риск, тъй като в условията на установения валутен борд в страната, курсът на лева към еврото е фиксиран. Тъй като Дружеството представя финансовите си отчети в лева, последните могат да бъдат повлияни от движения на валутните курсове между валути, различни от еврото и българския лев.

В съответствие с политиките на Група КВС, ДЗИ ограничава валутната си експозиция, като за тази цел през 2009 г. е осъществила няколко сделки с деривативи с оглед ограничаването предимно на експозицията си в щатски долари.

Дружеството е изложено на различни *пазарни рискове*. Пазарният риск се свързва с вероятността от настъпване на бъдещи промени в преобладаващите пазарни условия, които биха повлияли съществено върху финансовото състояние на Дружеството. Пазарните рискове възникват по отношение позициите на Дружеството в лихвени, валутни, капиталови и други финансови инструменти, които са зависими в една или друга степен от промените в общите или специфични пазарни условия, като промяна в лихвените нива, кредитните маржове, курсовете на чуждестранните валути, цените на капиталовите инструменти и други. Пазарният риск е извън контрола на Дружеството и като цяло не може да бъде диверсифициран. Основен метод за намаляване на пазарния риск и неговите компоненти е събиране и обработване на информация за макроикономическата среда и на тази база - прогнозиране и приспособяване на инвестиционната политика към очакваните промени в средата.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (продължение)

Финансови рискове (продължение)

Ценови риск

Рискът за цената на капиталовите инструменти е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по даден финансов инструмент ще се колебае, поради промени в пазарните цени (различни от възникващите в резултат на лихвения или валутния риск), независимо дали тези промени са причинени от фактори, специфични за индивидуалния финансов инструмент или неговия емитент, или фактори, засягащи всички сходни финансови инструменти, търгувани на пазара.

Експозицията на Дружеството на риск от цената на капиталовите инструменти е свързана с финансовите активи и финансовите пасиви, чиито стойности варират в резултат на промените в пазарните цени, основно ценни книжа, които не се закупени за застраховки, обвързани с инвестиционни дялове.

Политиката на Дружеството за ценовия риск, изисква от него да управлява тези рискове като определя и наблюдава целите и ограниченията върху инвестициите, плановете за диверсификация, лимитите по инвестициите във всяка държава, сектор и пазар и планираното използване на деривативни финансови инструменти.

Дружеството няма съществена концентрация на ценови риск.

Операционен риск

Операционният риск се изразява в отклонение от очакваните резултати произтичащо от неадекватни или не действащи вътрешни процеси, хора и системи, или от външни събития.

Главни инструменти за управлението на операционния риск са:

- База данни за операционни събития довели до реализирана загуба
- Въвеждане на стандарти на Кей Би Си Груп за Управление на Операционния Риск
- Оценки и анализи на случили се операционни събития във финансовия сектор
- Организиране на работни групи за извършване на самооценка на операционния риск
- Откриване и анализиране на ключови рискови индикатори в ежедневната оперативна дейност
-

Като част от отговорностите на Управлението на Операционния Риск е и осигуряване на „Непрекъснатостта на Бизнеса“, с което се цели поддържането на критичните бизнес функции, процеси и услуги, тяхното организиране, управление или възстановяване/възобновяване в рамките на разумни срокове при непредвидено, изцяло или частично бизнес прекъсване.

СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА

Няма настъпили съществени събития след датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние на Дружеството.

СТРАТЕГИЯ НА РАЗВИТИЕТО

Целта на стратегията на ДЗИ е компанията да запази пазарния дял на българския застрахователен пазар посредством превръщане в лидер на печеливщия ръст.

С цел постигане на това ДЗИ ще предприеме следните инициативи:

- Укрепване на търговската мрежа- в това отношение са планирани и изпълнени инициативи както за повишаване ефективността на съществуващата мрежа, така и за развитие на нови търговски канали;
- Съществуващите продукти в Животозастраховането да се направят по-привлекателни;
- Да се подобри печалбата, чрез ориентиране на продуктовия микс към по- печаливши продукти, което ще се реализира чрез постигане на ръст над пазарния за тези ключови продукти.
- Да се намали квотата на разходите - чрез относително намаляване на базата на постоянните разходи и чрез разпределяне на разходите върху по-големи обеми.
- Да се инвестира в постигането на риск и вътрешен контрол на ниво, отговарящо на КВС стандартите. Тази инициатива ще доведе до сигурност за това, че ръста на ДЗИ ще бъде управляван чрез приета рамка на допустимост на риск, и че неочакваните загуби, които биха могли да застрашат ДЗИ в бъдеще се свеждат до минимум.
- Развитие на компетентен и високо мотивиран персонал.

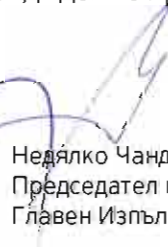
Тези инициативи са подкрепени с инвестиционните приоритети на Дружеството:

- В развитие на собствени канали за продажби;
- В ИТ - инвестиции, с които да се постигне ниво на хардуеъра и софтуеъра съответстващо на изисквания на КВС, както и инициативи за улесняване на търговските процеси.
- В сгради: ремонт на съществуващите офиси и постепенното обновяване съгласно стандартите на Кей Би Си.

Настоящият Доклад е одобрен от Управителния съвет на ЗАД "ДЗИ" с Протокол № 11от 16.03. 2010 г.

Рик Янсен
Зам. Председател на УС и
Изпълнителен директор Финанси и Риск

Недялко Чандъров
Председател на УС и
Главен Изпълнителен директор

ПРИЛОЖЕНИЕ

ЗАД «ДЗИ»

ИНФОРМАЦИЯ по чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон за участията на членовете на Надзорния и Управителния съвет на ЗАД “ДЗИ” в търговски Дружества.

1. НАДЗОРЕН СЪВЕТ

Име	Участие в търговски дружества като неотговорен съдружник	Притежание на повече от 25 % от капитала в търговски дружества	Участие в управлението на търговски дружества/кооперации
Джон Холоус	Не	Не	CSOB Bank -Czech Republic CSOB Insurance CSOB Bank- Slovak Republic K&H Bank Kredyt Bank Warta NLB Си Банк “ДЗИ- Общо застраховане” ЕАД ЗАД “ДЗИ” “ДЗИ- Здравно осигуряване” АД Absolut Bank CSOB Investment Company CSOB Asset Management CSOB d.s.s (Pension fund) CSOB PF Stabilita CSOB PF Progress CSOB Property Fund
Йохан Даемен	Не	Не	Warta TuR Warta TunZ PTE Warta KBC TFI K&H Insurance CSOB Poistovna CSOB Pojistovna NLB Vita “ДЗИ- Общо застраховане” ЕАД ЗАД “ДЗИ” “ДЗИ- Здравно осигуряване” АД Vitis Life Luxembourg S.A. KBC Asset Management N.V.
Асен Ошанов	Не	СД“Блукар-Стефанова и сие”-50% (без дейност)	ЗАД „ДЗИ”

2. УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

Име	Участие в търговски дружества като неотговорен съдружник	Притежание на повече от 25 % от капитала в търговски дружества	Участие в управлението на търговски дружества/кооперации
Недялко Чандъров	Не	Не	"ДЗИ- Общо застраховане" ЕАД ЗАД "ДЗИ" "ДЗИ - Здравно осигуряване" АД
Рик Янсен	Не	Не	"ДЗИ- Общо застраховане" ЕАД ЗАД "ДЗИ" "ДЗИ - Здравно осигуряване" АД
Мишел Каленс	Не	Не	"ДЗИ- Общо застраховане" ЕАД ЗАД "ДЗИ" "ДЗИ - Здравно осигуряване" АД

Доклад на независимия одитор

До акционерите на ЗАД „ДЗИ“

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложения индивидуален финансов отчет на ЗАД „ДЗИ“, включващ отчет за финансовото състояние към 31 декември 2009 година, отчет за доходите, отчет за всеобхватния доход, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, както и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни бележки.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз, се носи от ръководството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

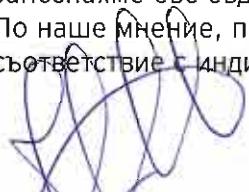
Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас мнение.

Мнение

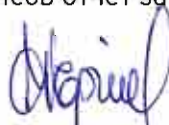
По наше мнение, индивидуалният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на ЗАД „ДЗИ“ към 31 декември 2009 година, както и за неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, приключваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз.

Доклад върху други законови изисквания

Съгласно изискванията на чл. 38, ал. 4 от Закона за счетоводството, ние се запознахме със съдържанието на приложения доклад за дейността за 2009 година. По наше мнение, представеният от ръководството годишен доклад за дейността е в съответствие с индивидуалния финансов отчет за 2009 година.

Йоанис Мистакидис
Управител

Николай Гърнев, ДЕС
Регистриран одитор

Филип Ляпов, ДЕС
Регистриран одитор

„Ърнст и Янг Одит“ ООД

30 март 2010 година
гр. София, България

ЗАД ДЗИ - Индивидуален Отчет за доходите

за годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

	Бележки	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Бруто премии	3(а)	34,347	40,975
Отстъпени премии на презастраховател	3(б)	(296)	(324)
Нетни премии		34,051	40,651
Приходи от такси и комисионни	4	75	41
Приходи от инвестиции	5	17,220	18,365
Реализирани печалби	6	154	172
Печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност	7	(1,067)	(2,799)
Други приходи от дейността	8	1,039	1,065
Други приходи		17,421	16,844
Общо приходи		51,472	57,495
Разходи за изплатени доходи и претенции, нетно	9(а)	(24,763)	(27,905)
Претенции, отстъпени на презастраховател	9(б)	47	15
Изменение на задълженията по застрахователни договори - бруто	9(в)	(2,776)	(3,403)
Изменение на задълженията по застрахователни договори, отстъпени на презастраховател	9(г)	(1)	(5)
Разходи за обезщетения, нетно		(27,493)	(31,298)
Финансови разходи		(49)	(2)
Обезценка на застрахователни вземания		(3,396)	(2,850)
Административни разходи	10	(11,838)	(12,530)
Други оперативни разходи за дейността	10	(3,005)	(2,563)
Изменение в провизии	33	2,499	(5,273)
Други разходи		(15,789)	(23,218)
Общо разходи за изплатени доходи и претенции и други разходи		(43,282)	(54,516)
Печалба преди данъци		8,190	2,979
Приход/ (разход) за данък върху доходите	12	(893)	1,375
Печалба за годината		7,297	4,354
Доходи на акция			
Доход на акция (в лева)	14	1.89	1.13

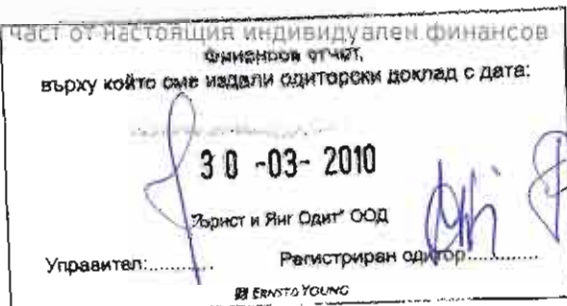
Индивидуалният финансов отчет е изготвен на 12 февруари 2010 г., одобрен от Управителния съвет на ЗАД ДЗИ на 16 март 2010 г. и подписан от името на ЗАД ДЗИ от:

Недялко Чандъров
Главен изпълнителен директор

Рик Явезан
Изпълнителен директор

Анжелика Османлиева
Главен счетоводител

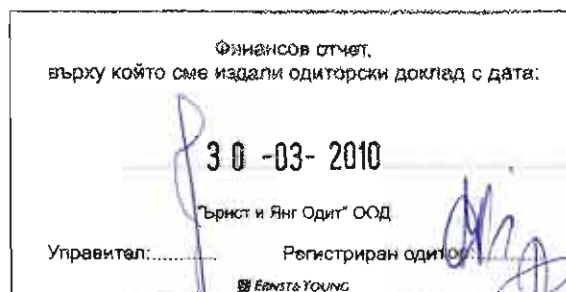
Приложените бележки от стр. 8 до стр. 102 са неразделна част от настоящия индивидуален финансов отчет,

ЗАД ДЗИ - Индивидуален Отчет за всеобхватния доход

за годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

	Бележки	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Печалба за годината		7,297	4,354
Друг всеобхватен доход			
Нетна загуба от хеджове на парични потоци	16	(892)	-
Нетен ефект от преоценка на финансови активи, на разположение за продажба	16	3,323	(7,289)
Отсрочен данък, отнасящ се за елементите на другия всеобхватен доход	12	329	(750)
Друг всеобхватен доход за годината, след данъци		<u>2,760</u>	<u>(8,039)</u>
Общ всеобхватен доход за годината, след данъци		<u>10,057</u>	<u>(3,685)</u>

Индивидуалният финансов отчет е изготвен на 12 февруари 2010 г., одобрен от Управителния съвет на ЗАД ДЗИ на 16 март 2010 г. и подписан от името на ЗАД ДЗИ от:

Недялко Чандъров
Главен изпълнителен директор

Рийк Янсея
Изпълнителен директор

Анжелика Османлиева
Главен счетоводител

Приложените бележки от стр. 8 до стр. 102 са неразделна част от настоящия индивидуален финансов отчет.

ЗАД ДЗИ – Индивидуален Отчет за промените в собствения капитал

за годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

	Бележки	Регистриран капитал	Капиталови резерви	Неразпределена печалба	Преоценъчен резерв на ДМА	Преоценъчен резерв от хеджиране на паричен поток	Преоценъчен резерв на финансови активи, на разположение за продажба	Други капиталови резерви	Общо собствен капитал
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
На 1 януари 2008 г.		38,600	33,134	206,033	1,683	-	1,861	2,391	283,702
Печалба за годината		-	-	4,354	-	-	-	-	4,354
Друг всеобхватен доход	16	-	-	-	-	-	(8,039)	-	(8,039)
Общо всеобхватен доход		-	-	4,354	-	-	(8,039)	-	(3,685)
Други движения в собствения капитал		-	-	53	-	-	-	-	53
На 31 декември 2008 г.		38,600	33,134	210,440	1,683	-	(6,178)	2,391	280,070
Печалба за годината		-	-	7,297	-	-	-	-	7,297
Друг всеобхватен доход	16	-	-	-	-	(892)	3,652	-	2,760
Общо всеобхватен доход		-	-	7,297	-	(892)	3,652	-	10,057
Изплатени дивиденди през годината	13	-	-	(2,393)	-	-	-	-	(2,393)
На 31 декември 2009 г.		38,600	33,134	215,344	1,683	(892)	(2,526)	2,391	287,734

Индивидуалният финансов отчет е изготвен на 12 февруари 2010 г., одобрен от Управителния съвет на ЗАД ДЗИ на 16 март 2010 г. и подписан от името на ЗАД ДЗИ от:

Недялко Чандъров
Главен изпълнителен директор

Рик Ансен
Изпълнителен директор

Анжелика Османлиева
Главен счетоводител

Приложените бележки от стр. 8 до стр. 102 са неразделна част от настоящия индивидуален финансов отчет.

Финансов отчет,
върху който сме издали одиторски доклад с дата:

30 -03- 2010

"ЕРНСТ И ЯНГ ОДИТ" ООД

Управител:..... Регистриран одитор:.....

ERNST & YOUNG

ЗАД ДЗИ – Индивидуален Отчет за финансовото състояние

към 31 декември 2009 г.

	Бележки	2009 г.	2008 г.
		хил. лв.	хил. лв.
Активи			
Нематериални активи	17	2,490	2,299
Материални активи	19	8,416	8,271
Отсрочени аквизиционни разходи	26	3,202	2,876
Актив по отсрочени данъци	24	129	1,128
Инвестиционни имоти	20	9,860	11,314
Инвестиции в асоциирани и дъщерни предприятия	18	133,780	85,998
Финансови активи, държани за търгуване	22 (в)	5,465	11,276
Финансови активи, на разположение за продажба	22 (б)	118,150	108,091
Активи по презастрахователни операции	23	432	424
Вземания по застрахователни операции	25	8,173	8,204
Кредити и вземания	22 (а)	96,291	138,304
Вземания от данък върху доходите	24	-	1,354
Пари и парични еквиваленти	27	2,812	4,100
Общо активи		389,200	383,639
Собствен капитал и пасиви			
Собствен капитал			
Регистриран капитал	34	38,600	38,600
Неразпределена печалба		215,344	210,440
Преоценъчен резерв	34.4	(1,735)	(4,495)
Капиталови резерви	34.3	33,134	33,134
Други капиталови резерви	34.2	2,391	2,391
Общо собствен капитал		287,734	280,070
Пасиви			
Задължения по застрахователни договори	28	91,931	88,817
Задължения към персонала при пенсиониране	30	218	-
Провизии	33	-	5,237
Деривативни финансови инструменти	21	1,265	599
Пасив по отсрочени данъци	24	453	888
Задължения по инвестиционни договори	29	5,129	4,872
Задължения към презастрахователи	31	319	389
Търговски и други задължения	32	2,151	2,767
Общо пасиви		101,466	103,569
Общо собствен капитал и пасиви		389,200	383,639

Индивидуалният финансов отчет е изготвен на 12 февруари 2010 г., одобрен от Управителния съвет на ЗАД ДЗИ на 16 март 2010 г. и подписан от името на ЗАД ДЗИ от:

Недялко Чандъров
Главен изпълнителен директор

Рик Янсен
Изпълнителен директор

Анжелика Османлиева
Главен счетоводител

Приложените бележки от стр. 8 до стр. 102 са неразделна част от настоящия индивидуален финансов отчет.

Финансов отчет,
върху който сме издали одиторски доклад с дата:

30 -03- 2010

„Ернст и Янг Одит“ ООД

Управител: Регистриран одитор:

Ernst & Young

ЗАД ДЗИ - Индивидуален Отчет за паричните потоци

за годината, приключваща на 31 декември 2009 г.

Бележки	2009 г.	2008 г.
	хил. лв.	хил. лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от премии	30,043	36,590
Получена депозитна част на застраховки с инвестиционен фонд	-	1,175
Платени презастрахователни премии	(218)	(185)
Платени обезщетения	(23,792)	(27,185)
Плащания на доставчици и служители	(11,378)	(6,367)
Платени аквизиционни разходи	(2,599)	(2,094)
Платени такси и вноски	(2,053)	(3,276)
Възстановени данъци	1,354	-
Други парични потоци от оперативна дейност	157	(3,233)
Нетни парични потоци използвани в оперативна дейност	(8,486)	(4,575)
Инвестиционна дейност		
Нетен паричен поток от придобиване на дъщерни дружества	(47,000)	(56,010)
Постъпления от ценни книжа	9,973	13,001
Покупка на акции	(782)	-
Постъпления от продажби на дълготрайни активи	55	341
Покупки на дълготрайни активи	(1,065)	(430)
Покупки на ценни книжа	(15,339)	(50,680)
Покупки на дялове в инвестиционни фондове	-	(5,685)
Получени лихви	20,368	15,133
Получени дивиденди	209	1,892
Получени наеми	527	154
Постъпления от падежирали депозити	-	86,773
Паричен поток от новооткрити депозити	(4,422)	-
Изплатен подчинен срочен дълг, предоставен на дъщерно предприятие	-	15,000
Други парични потоци от инвестиционна дейност	(1,263)	(791)
Нетни парични потоци от/ (използвани в) инвестиционна дейност	(38,739)	18,698
Финансова дейност		
Изплатени дивиденди	(2,393)	-
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност	(2,393)	-
Нетно увеличение / (намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти	(49,618)	14,123
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	61,475	47,352
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	27 11,857	61,475

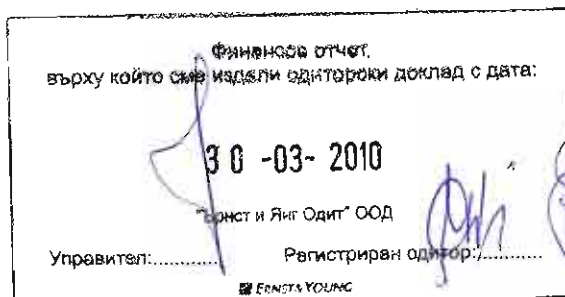
Индивидуалният финансов отчет е изготвен на 12 февруари 2010 г., одобрен от Управителния съвет на ЗАД ДЗИ на 16 март 2010 г. и подписан от името на ЗАД ДЗИ от:

Недялко Чандъров
Главен изпълнителен директор

Янсен
Изпълнителен директор

Анжелика Османлиева
Главен счетоводител

Приложените бележки от стр. 102 са неразделна част от настоящия индивидуален финансов отчет.

1.1 Корпоративна информация

Застрахователно акционерно дружество "ДЗИ" ("Дружеството", "ДЗИ", "ЗАД ДЗИ") е търговско дружество по смисъла на Търговския закон, правоприменик на създадения през 1946 година, чрез обединяване на всички национални клонове на чуждестранните застрахователни дружества, осъществяващи застрахователна дейност в България, Държавен застрахователен институт.

Дружеството е регистрирано в Република България, със седалище и адрес на управление в гр. София, община Средец, бул. "Цар Освободител" № 6. ЗАД ДЗИ извършва дейността си на територията на Република България. С решение на Общото събрание на акционерите, проведено на 31 март 2006 г., е установена двустепенна система на управление.

ДЗИ притежава лиценз за застрахователна и презастрахователна дейност по всички видове застраховки от раздел I на Приложение № 1 към Кодекса за застраховането, с изключение на Застраховка за изкупуване на капитал, както и за Застраховка злополука от раздел II на цитираното приложение.

ЗАД ДЗИ е публично дружество, регистрирано на Българска фондова борса - София на 15 май 2003 г. Към 31 декември 2009 г., мажоритарният собственик Кей Би Си Иншурънс НВ, Белгия притежава 89,53% от акционерния капитал на Дружеството.

Индивидуалният финансов отчет на ЗАД ДЗИ за годината, приключваща на 31 декември 2009 г. е одобрен за издаване, съгласно решение на Управителния Съвет от 16 март 2010 г.

1.2 Консолидация

Към 31 декември 2009 г. ЗАД ДЗИ притежава над 50% от акциите и дяловете на следните търговски дружества:

Наименование на дружеството	Предмет на дейност
ДЗИ - Общо застраховане АД ДЗИ Здравно Осигуряване АД	Общо застраховане Здравно осигуряване

Инвестициите в дъщерните дружества са представени по тяхната цена на придобиване, намалена със загубите от обезценка, и настоящият финансов отчет не представлява консолидиран по смисъла на чл. 37 ал. 2 от Закона за счетоводството и Международен счетоводен стандарт (МСС) 27 "Консолидирани и индивидуални финансови отчети".

Дружеството изготвя отделно консолидиран финансов отчет съгласно МСС 27 и българското законодателство, който е одобрен за издаване на 16 март 2010 г.

Повече информация относно дъщерните дружества на ЗАД ДЗИ е представена в бележка 18.

2.1 База за изготвяне

Този финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на инвестиционните имоти, на финансовите активи на разположение за продажба (държавни ценни книжа, еврооблигации, международни и корпоративни облигации, капиталови инвестиции) и за търгуване (еврооблигации, държавни ценни книжа, облигации, издадени от търговски дружества, инвестиционни дялове и деривативни финансови инструменти) както и задълженията по инвестиционни договори, които са представени по справедлива стойност.

Изявление за съответствие

Индивидуалният финансов отчет на ЗАД ДЗИ е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския Съюз („МСФО, приети от ЕС“).

Показателите в индивидуалния финансов отчет са представени в лева и са закръглени до хиляди лева, освен ако не е упоменато друго.

Дружеството представя отчета за финансовото си състояние най-общо по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите в рамките на дванадесет месеца след датата на баланса (текущи) и след повече от 12 месеца след датата на баланса (нетекучи) е представен в пояснителните бележки.

Финансови активи и финансови пасиви се компенсират и нетната сума се представя в отчета за финансовото състояние, единствено когато съществува законово право за компенсиране на признатите суми и когато е налице намерение за уреждане на нетна база, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите. Приходи и разходи не се компенсират в отчета за доходите, освен ако това не е позволено или разрешено от определен счетоводен стандарт или разяснение, както конкретно е оповестено в счетоводната политика на Дружеството.

2.2 Промени в счетоводната политика и оповестявания

Прилаганите счетоводни политики са последователни с предходната финансова година с изключение на следното:

Към 1 януари 2009 г., Дружеството е приложило следните нови и изменени МСФО и Разяснения на КРМСО:

- МСС 1 (преработен) Представяне на финансови отчети
- МСФО 7 Финансови инструменти: оповестявания (изменение)

Приложението на тези преработени стандарти и разяснения няма съществен ефект върху финансовите резултати или състояние на ЗАД ДЗИ. Те, обаче са наложили допълнителни оповестявания.

Основните ефекти от тези промени са както следва:

МСС 1 (преработен) Представяне на финансови отчети

Стандартът прави разделение между промени в собствения капитал, свързани със собствениците и такива, които не са свързани със собствениците, като изисква всички промени в капитала, свързани със собствениците, да бъдат представени в отчета за промени в собствения капитал, а всички промени, които не са свързани със собствениците да бъдат представени или в един отчет за всеобхватния доход, или в два отделни отчета, а именно отчета за доходите и отчета за всеобхватния доход. Предишният стандарт изискваше компонентите на всеобхватния доход да се представят в отчета за промените в собствения капитал. Преработеният стандарт също така изисква оповестяване на ефекта от данъка върху доходите върху всеки компонент от всеобхватния доход. В допълнение, той изисква предприятията да представят сравнителен отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния сравнителен период, когато предприятието е приложило счетоводната политика ретроспективно, да направи корекция ретроспективно или да рекласифицира позиции във финансовия отчет.

ЗАД ДЗИ е избрало да представи всеобхватния доход в два отделни отчета - отчет за доходите и отчет за всеобхватния доход. Информацията относно индивидуалните компоненти на всеобхватния доход, както и данъчните ефекти, е оповестена в пояснителните бележки към финансовия отчет.

2.2 Промени в счетоводната политика и оповестявания (продължение)

МСС 1 (преработен) Представяне на финансови отчети (продължение)

ЗАД ДЗИ не е представило три отчета за финансовото състояние в настоящия финансов отчет, тъй като то не е приложило счетоводната политика ретроспективно, не е направило ретроспективни корекции на позициите във финансовия си отчет, нито е рекласифицирала позиции във финансовия отчет, които да имат ефект върху финансовото състояние на Дружеството в началото на най-ранния сравнителен период.

Изменение в МСФО 7 Финансови инструменти: оповестявания

Изменението в стандарта изисква Дружеството да предостави количествен и качествен анализ на инструментите, признати по справедлива стойност, базиран на тристепенна йерархия на оценка. В допълнение, за инструменти, които имат съществени параметри при оценка на справедливата им стойност, които са база за изчисление на тяхната справедлива стойност и не са основани на наблюдение на пазарни данни (класифицирани като ниво 3), Изменението изисква оповестяване на трансферите към и извън ниво 3, равнение на началните и крайните салда, общите печалби и загуби за периода, разделени на такива, признати в отчета за всеобхватния доход, покупки, продажби, емисии и други сделки с акции, и анализ на чувствителността на разумно възможните промени в предположенията. В допълнение, се изисква оповестяване на движенията между различните нива на йерархия на справедливата стойност и причината за тези движения. Стандартът изменя предишните оповестявания за ликвиден риск, както те са били изисквани съгласно МСФО 7 на недеривативни и деривативни финансови задължения.

От предприятията се изисква да прилагат това изменение за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г., без изискване да се предоставя сравнителна информация при прехода.

По-долу са изброени стандартите и разясненията, които са публикувани, но които нямат съществен ефект върху финансовия отчет

МСФО 1 Прилагане за първи път на международните стандарти за финансово отчитане (изменение)

Измененията на МСФО 1 позволяват цената на придобиване на инвестиции в дъщерни предприятия, асоциирани предприятия или съвместно контролирани предприятия (във встъпителния финансов отчет по МСФО) да бъде определена като цена на придобиване съгласно МСС 27 или „приета стойност“. Измененията на МСФО 1 нямат ефект върху финансовото състояние или финансовите резултати от дейността на Дружеството.

МСФО 2 Плащане на базата на акции (изменение)

Това изменение в МСФО 2 Плащане на базата на акции беше публикувано през януари 2008 г. и е в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Стандартът ограничава дефиницията на "условие за получаване на правата" до условие, което включва изрично или подразбиращо се изискване за предоставяне на услуги. Всички други условия не са условия за получаване на права, които следва да се вземат под внимание при определянето на справедливата стойност на дадените инструменти от собствения капитал. ЗАД ДЗИ няма схеми за плащане на базата на акции и следователно не очаква съществени последици в резултат от това изменение.

МСФО 8 Оперативни сегменти

МСФО 8 заменя МСС 14 Отчитане по сегменти. Стандартът възприема управленския подход при отчитането по сегменти. Предприятията следва да представят информация, която ръководството използва за вътрешни цели за оценка на представянето на оперативните сегменти и разпределение на ресурсите между различните сегменти. Тази информация може да се различава от представянето в баланса и отчета за доходите, като се изисква обяснение и равнение на разликите. Тъй като сегментите на Дружеството са несъществени и то не отчита сегменти, оповестяванията не са повлияни от новия МСФО.

2.2 Промени в счетоводната политика и оповестявания (продължение)

МСС 23 Разходи по заеми (Преработен)

Преработеният МСС 23 изисква разходите по заеми, които са извършени във връзка с придобиването, изграждането или производството на активи изпълняващи определени условия да бъдат включени в тяхната стойност. Тези активи изискват продължителен период от време, за да бъдат готови за използване или продажба. Тъй като Дружеството няма разходи по заеми, новият МСС няма отражение върху финансовия отчет на ДЗИ ЗАД.

МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети - Цена на придобиване на инвестиции в дъщерни предприятия, асоциирани предприятия или съвместно контролирани предприятия (Изменения)

Измененият МСС 27 изисква получените дивиденди от дъщерни предприятия, асоциирани предприятия или съвместно контролирани предприятия да бъдат признати в отчета за доходите в индивидуалния финансов отчет. Изменението в МСС 27 следва да бъде прилагано за бъдещи периоди. Също така, изменението позволява само за определени реорганизации цената на придобиване на инвестиция в дъщерно предприятие да бъде определена на база на предишната ѝ отчетна стойност, а не на справедливата ѝ стойност. Измененията в МСС 27 нямат ефект върху финансовия отчет на Дружеството.

МСС 32 Финансови инструменти: представяне и МСС 1 Представяне на финансови отчети - подлежащи на пут опция финансови инструменти и задължения, възникващи при ликвидация

Тези изменения бяха публикувани през февруари 2008 г. и са в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Промените предоставят изключение с ограничен обхват за инструменти, подлежащи на пут опция, които могат да бъдат класифицирани като собствен капитал, ако отговарят на редица конкретни характеристики. Измененията в стандартите няма да окажат влияние върху финансовото състояние или резултати на Дружеството, тъй като то не е емитирало подобни инструменти.

2.2 Промени в счетоводната политика и оповестявания (продължение)

КРМСФО 9 Преразглеждане на внедрени деривативи и МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване (Изменения)

Това изменение в КРМСФО 9 изисква от предприятието да прецени дали даден внедрен дериватив трябва да бъде отделен от основния договор, когато то рекласифицира хибриден финансов актив извън категорията по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тази оценка се извършва въз основа на обстоятелствата, които са съществуващи на по-късната от датата, на която предприятието за първи път е станало страна по договора, и датата, на която каквито и да било изменения по договора променят съществено паричните потоци по него. МСС 39 регламентира, че ако даден внедрен дериватив не може да бъде надеждно оценен, целият хибриден инструмент трябва да остане класифициран като такъв по справедлива стойност в печалбата или загубата. Измененията нямат ефект върху финансовия отчет на Дружеството.

КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите

КРМСФО Разяснение 13 е публикувано през юни 2007 г. Това разяснение изисква кредитите за лоялност на клиентите да се отчитат счетоводно като отделен компонент на сделките по продажби, в които са дадени. То влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2008 г. Изменението няма да има съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството.

КРМСФО 15 Договори за строителство на недвижими имоти

КРМСФО Разяснение 15 е публикувано през юли 2008 г., което е в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2009 г. Разяснението следва да се прилага ретроспективно. То пояснява кога и как трябва да се признават приходите и свързаните с тях разходи от продажбата на недвижим имот, ако договорът между строителната компания и купувача е сключен преди приключване на строителството му. В допълнение разяснението предоставя насоки за начина на определяне дали договорът попада в обхвата на МСС 11 или на МСС 18. КРМСФО 15 няма да окаже влияние върху индивидуалния финансов отчет на Дружеството, тъй като то не извършва такива дейности.

КРМСФО 16 Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност

Разяснението следва да се прилага проспективно. КРМСФО 16 предоставя насоки относно счетоводното отчитане на хеджиране на нетна инвестиция включително относно идентифицирането на валутни рискове, които отговарят на изискванията за счетоводно отчитане на хеджиране при хеджиране на нетна инвестиция, когато в рамките на групата хеджиращите инструменти могат да бъдат държани в хеджиране на нетна инвестиция; както и по какъв начин предприятието трябва да определи сумата на положителните или отрицателните курсови разлики, свързани както с нетната инвестиция, така и с хеджиращия инструмент, за да се рекласифицират при освобождаването на нетната инвестиция. Тъй като валутата на представяне на Дружеството е с фиксиран курс към валутата на представяне на крайната компания-майка, тези насоки няма да окажат влияние върху финансовото състояние и резултати на ЗАД ДЗИ.

КРМСФО 18 Трансфер на активи от клиенти

КРМСФО 18 се прилага за счетоводно отчитане на трансферите на имоти, машини и съоръжения, получени от клиенти. Разяснението разглежда следните въпроси: (а) Спазена ли е дефиницията за актив?; (б) Ако дефиницията за актив е спазена, как следва да се оценява трансферираният имот, машини и съоръжения при първоначалното му признаване? (в) Ако имотът, машината и съоръжението е оценен по справедлива стойност при първоначалното му признаване, как се отчита съответстващият кредит? (г) Как следва да се отчита трансфера на парични средства от клиентите? Прилагането на тези изменения не е оказало влияние върху финансовото състояние или финансовите резултати от дейността на Дружеството.

2.2 Промени в счетоводната политика и оповестявания (продължение)

Подобрения в МСФО

През май 2008 г. и април 2009 г. Бордът по МСС публикува първия си набор от изменения в стандартите, основно с цел премахване на непоследователностите и разясняване на формулировките. За всеки стандарт съществуват отделни преходни разпоредби. Приложението на следните изменения е довело до промени в счетоводната политика, но не е имало ефект върху финансовото състояние или финансовите резултати от дейността на Дружеството:

- МСФО 5 Нетекучи активи, държани за продажба, и преустановени дейности: В случай че, дъщерно дружество е държано за продажба, всички негови активи и пасиви се класифицират като държани за продажба съгласно МСФО 5, дори и когато предприятието притежава малцинствено участие в дъщерното дружество след продажбата. Тъй като Дружеството няма дъщерно дружество държано за продажба, това изменение няма ефект върху неговия финансов отчет.
- МСС 16 Имоти, машини и съоръжения: заменя на термина "нетна продажна цена" със "справедлива стойност, намалена с разходите за продажбата".
- МСС 18 Приходи: Добавени са насоки (които придружават стандарта) за определяне дали предприятието действа като принципал или като агент. Характеристиките, които следва да се вземат под внимание са дали предприятието:
 - носи основната отговорност за предоставянето на стоките или услугите;
 - носи риск за материалните запаси;
 - определя продажните цени;
 - носи кредитен риск.
- МСС 36 Обезценка на активи: когато дисконтираните парични потоци се използват за определяне на "справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата", се изискват допълнителни оповестявания относно нормата на дисконтиране, подобно на оповестяванията, изисквани, когато дисконтираните парични потоци се използват за определяне на "стойността в употреба".
- МСС 38 Нематериални активи: разходите за реклама и промоционални дейности се признават като разход, когато Дружеството или има право на достъп до стоките или е получило услугата.

2.2 Промени в счетоводната политика и оповестявания (продължение)

Подобрения в МСФО (продължение)

Други изменения, възникващи от Подобренията в МСФО в следните стандарти, не са оказали влияние върху счетоводните политики, финансовото състояние или финансовите резултати от дейността на Дружеството:

- МСФО 7 *Финансови инструменти: оповестявания*
- МСС 1 *Представяне на финансови отчети*
- МСС 8 *Счетоводна политика, промени в приблизителните счетоводни оценки и грешки*
- МСС 10 *Събития след отчетния период*
- МСС 19 *Доходи на наети лица*
- МСС 20 *Счетоводно отчитане на правителствени дарения*
- МСС 23 *Разходи по заеми*
- МСС 27 *Консолидирани и индивидуални финансови отчети*
- МСС 28 *Инвестиции в асоциирани предприятия*
- МСС 29 *Финансово отчитане при схвърхинфлационни икономики*
- МСС 31 *Дялове в съвместни предприятия*
- МСС 34 *Междинно финансово отчитане*
- МСС 38 *Нематериални активи*
- МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване*
- МСС 40 *Инвестиционни имоти*
- МСС 41 *Земеделие*

Оповестяване на обща рамка за финансова отчетност

За 2008 година, общата рамка за финансово отчитане, оповестена в Годишния индивидуален финансов отчет е „национално счетоводно законодателство, приложимо за застрахователните дружества в България“. Както изрично е оповестено във финансовия отчет за 2008 година, така оповестената обща рамка за финансово отчитане включва МСФО, приети от ЕС и допълнителните изисквания на Комисията за финансов надзор относно финансовата отчетност на застрахователите. Тези допълнителни изисквания нямат съществено влияние върху отчетените финансово състояние и резултати от дейността представени във финансовия отчет с общо предназначение за 2008 г.

Рекласификации

С цел по-добро представяне, разбираемост и уместност на информацията, представена във финансовия отчет на Дружеството, Ръководството е преценило за необходимо и е преработило представянето за предходния отчетен период на отчета за финансовото състояние, отчета за доходите и отчета за паричните потоци, като е рекласифицирало позиции без това да влияе върху отчетеното финансово състояние, резултатите от дейността и паричните потоци.

2.3 Публикувани стандарти, които все още не са влезли в сила

Дружеството не е приложило по-рано посочените по-долу нови стандарти, разяснения и изменения на съществуващи стандарти, които са публикувани и задължителни за прилагане за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г., или по-късно:

МСФО 1 Допълнителни освобождавания за предприятията, прилагащи за първи път МСФО (Изменения)

Измененията на МСФО 1 са публикувани през юли 2009 г. и са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010 г. Те регламентират допълнителни освобождавания от пълното ретроспективно прилагане на МСФО при оценка на петролни и газови активи, както и на лизингови договори в съответствие с КРМСФО 4. Тези изменения няма да окажат ефект върху финансовия отчет на Дружеството. Те не са приети от ЕС.

МСФО 2 Групови сделки за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства (Изменения)

Измененията на МСФО 2 са публикувани през юни 2009 г. и са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010 г. Изменението цели да се поясни обхвата и счетоводното отчитане на групови сделки за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства. Дружеството не очаква тези изменения да имат ефект върху финансовото състояние или финансовите резултати от дейността му. Те не са приети от ЕС.

МСФО 3 Бизнес комбинации (преработен) и МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети (преработен)

Преработените стандарти бяха публикувани през януари 2008 г. и влизат в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2009 г. Преработеният МСФО 3 въвежда редица промени в счетоводното отчитане на бизнес комбинации възникващи след тази дата, които ще се отразят върху сумата на признатата репутация, отчетените резултати в периода на реализиране на придобиването и бъдещите отчетани резултати. Преработеният МСС 27 изисква промяна в притежаваното участие в дъщерно дружество (без загуба на контрол) да се отчита като сделка със собствен капитал. Следователно, такива сделки не поражда репутация, нито довеждат до печалба или загуба. В допълнение, измененият стандарт променя счетоводното отчитане на загуби понесени от дъщерното дружество, както и загуба на контрол върху дадено дъщерно дружество. Промените, въведени от преработените МСФО 3 и МСС 27 ще се отразят върху бъдещи придобивания или загуба на контрол и сделки с малцинствени участия.

МСФО 9 Финансови инструменти

Първата фаза на МСФО 9 беше публикувана през ноември 2009 г. и влиза в сила от 1 януари 2013 година. Тя се фокусира върху нови насоки за класификацията и оценяването на финансовите активи. Ефектите от първата фаза на новия МСФО 9 предстои да бъдат анализирани от Дружеството. Стандартът не е приет от ЕС.

МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване - допустими хеджирани позиции (изменение)

Тези изменения в МСС 39 бяха публикувани през август 2008 г. и влизат в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2009 г. Изменението адресира определянето на едностранен риск в хеджирана позиция и определянето на инфлацията като хеджиран риск или част от него в конкретни ситуации. То разяснява, че на предприятието е позволено да определи част от промените в справедливата стойност или променливостта на паричните потоци по финансов инструмент като хеджирана позиция. Дружеството не очаква тези изменения да окажат ефект върху финансовия му отчет.

2.3 Публикувани стандарти, които все още не са влезли в сила (продължение)

МСС 24 Оповестяване на свързани лица (Преработен)

Преработеният стандарт беше публикуван през ноември 2009 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2011 г. Дефиницията на свързани лица се уточнява и опростява. Дружеството не очаква тези изменения да окажат ефект върху финансовия му отчет. Преработеният стандарт не е приет от ЕС.

КРМСФО 14 Предплащане на минимално изискване за финансиране (Изменение)

Изменението беше публикувано през ноември 2009 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 януари 2011 г. То позволява предприятия, които имат минимални изисквания за финансиране да отчитат свързаните предплащания като актив, а не като разход. Дружеството не очаква тези изменения да окажат ефект върху финансовия му отчет. Те не са приети от ЕС.

КРМСФО 17 Разпределение на немонетарни активи на собствениците

Разяснението е публикувано на 27 ноември 2008 г. и влиза в сила за финансови години, започващи на или след 1 юли 2009 г. и следва да се прилага проспективно. КРМСФО 17 се прилага за всички нерещипрочни разпределения на дълготрайни активи на собствениците. То дава насоки кога да се признава задължение, как да се оцени то и свързаните с него активи, както и кога да се отпише активът и задължението, както и последствията от това. Дружеството е в процес на оценка на ефекта от КРМСФО 17 върху финансовия отчет.

КРМСФО 19 Погасяване на финансови пасиви с капиталови инструменти

КРМСФО 19 е публикувано през ноември 2009 г. и е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 юли 2010 г. Разяснението дава насоки относно оценяването на капиталови инструменти, издадени с цел погасяване на финансов пасив, както и относно третирането на разликата между тази оценка и балансовата стойност на финансовия пасив, при неговото отписване. Дружеството е в процес на оценка на ефекта от КРМСФО 19 върху финансовия отчет. Разяснението не е прието от ЕС.

Подобрения в Международните стандарти за финансово отчитане (издадени през 2008 г. и 2009 г.)

Подобрения в МСФО бяха публикувани през 2008 и 2009 г. от Борда за Международни счетоводни стандарти и влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2010 г. В момента се анализират ефектите от тези подобрения върху финансовите отчети на Дружеството

2.4 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет на ЗАД ДЗИ налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените приходи, разходи, активи и пасиви и оповестяването на условни задължения към датата на отчета. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки, биха могли да доведат до фактически резултати, които налагат съществени корекции в балансовата стойност на съответните активи или пасиви в бъдеще. Тези фактори включват:

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурност в приблизителните оценки към датата на отчета за финансовото състояние, и за които съществува значителен риск, че биха могли да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващата финансова година, са посочени по-долу:

2.4 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приблизителни оценки и предположения (продължение)

(а) Оценка на задълженията по застрахователни договори

Оценката на задълженията по застрахователни договори се базира на текущи предположения, или на предположения, установени при стартирането на договора, отразяващи най-добрата приблизителна преценка към този момент. При оценката на задълженията по застрахователни договори Дружеството се е съобразило и с изискванията на Комисията за финансов надзор определени в Наредба 27 и Кодексът за застраховането (КЗ), изискващи застрахователите да създават и поддържат застрахователни резерви по ред и методика, определени с Наредба 27 на Комисията за финансов надзор. Съгласно КЗ, тези резерви са елемент на счетоводните разходи във финансовия отчет.

Задължения по живото-застрахователни договори

Задълженията по застрахователни договори с допълнителни клаузи за негарантирани доходи (математически резерв) се базират на предположения, заложи при стартиране на договорите.

Поради възможните отклонения между заложените предположения и действителните резултати, се изчислява и заделя допълнителен резерв за неблагоприятно отклонение от използваните актюерски предположения.

Отразените в отчета за финансовото състояние, задължения са предмет на преглед за адекватност на задълженията, който отразява най-добрите текущи предположения за бъдещите парични потоци, коригирани с добавки за несигурност и риск.

Основните предположения, които се правят са свързани със смъртност, дисконтови фактори и разходи.

Дружеството използва таблици на смъртност, базирани на смъртността на населението в България, като в някои случаи е отчетена и смъртността на застрахователната съвкупност.

Нормите на дисконтиране се базират на техническата лихва, използвана при калкулациите на застрахователните премии, която е съобразена с практиката на пазара, нормативните изисквания и дългосрочната инвестиционна стратегия на Дружеството.

Предположенията за разходи отразяват прогнозни разходи, които са свързани с обслужване на действащите полици и се основават на текущите нива на разходи, коригирани с процент на очаквана инфлация, ако това се счете за необходимо.

Нормите на откупуване не се взимат под внимание при изчисление на задълженията (математическия резерв).

Задължения по договори за общо застраховане

Задълженията по общо застраховане се отнасят до продукти, осигуряващи обезщетение за имуществени или неимуществени вреди. Дружеството не е лицензирано за дейност по Общо застраховане, но изплаща обезщетения по застрахователни договори, които е сключило до 1998 г.

(б) Оценка на задълженията по инвестиционни договори без допълнителни негарантирани доходи

Задълженията, които са свързани с инвестиционни договори се представят по справедливата стойност на активите свързани с инвестиционни договори. Оценката на задълженията включва, преоценката на дялове на инвестиционните фондове, която се определя от общата стойност на активите. Броят инвестиционни дялове, умножен по текущата стойност на един инвестиционен дял към датата на отчетния период, представлява резерв по инвестиционния договор, който определя размера на задължението.

2.4 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приблизителни оценки и предположения (продължение)

Задължения по договори за общо застраховане (продължение)

(в) Справедлива стойност на финансови активи и деривативни финансови инструменти, определена чрез използване на оценителски техники

Когато справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, отчетени в отчета за финансовото състояние, не могат да се извлекат от активни пазари, те се определят като се използват редица оценителски техники, които включват модела на дисконтираните парични потоци и/или математически модели. Входящите данни за тези модели се извличат от пазарни данни, които могат да бъдат наблюдавани, когато това е възможно, но когато такива пазарни данни не са на разположение, е необходимо прилагането на преценка при определянето на справедливите стойности. Преценките включват такива фактори като ликвиден риск, кредитен риск и входящи данни за моделите, като например волатилност за деривативи с по-далечни матуритети в бъдещето и норми на дисконтиране, предположения относно процентното съотношение на авансови плащания и предположения за загуба по обезпечени ценни книжа.

За анализ на дисконтираните парични потоци, приблизителните бъдещи парични потоци и норми на дисконтиране се базират на текущата пазарна информация и параметрите, приложими към финансови инструменти със сходни характеристики на доходност, кредитно качество и матуритет. Очакваните бъдещи парични потоци се влияят от такива фактори като икономически условия (включително рискове, специфични за страната), концентрации в специфични отрасли, видове инструменти или валути, пазарна ликвидност и финансовото състояние на контрагентите. Нормите на дисконтиране се влияят от безрисковите лихвени проценти и кредитния риск.

Промените в предположенията за тези фактори могат да се отразят на отчетените справедливи стойности на финансовите инструменти.

(г) Оценка на задълженията към персонала при пенсиониране

Задължението към персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност.

Използват се актюерски техники и методи - Кредитния метод на прогнозираните единици, приложени върху данни предоставени от Дружеството и включва изготвянето на надеждна оценка относно:

- очаквания размер на бъдещите обезщетения, дължими при пенсиониране на всяко лице, съгласно Кодекса на труда;
- частта от тези обезщетения, които са заработени в предходни години и за текущата година, за която се отнасят изчисленията;
- дисконтиране на заработената част от дължимите обезщетения към датата на изчисление, чрез използване на Кредитния метод на прогнозираните единици.

Оценката е направена отделно за всяко лице и включва - прогноза за очаквания му трудов стаж в предприятието, очакваното обезщетение при пенсиониране, оценка на заработената част от очакваното обезщетение при пенсиониране и дисконтиране чрез използване на подходящ дисконтов лихвен процент, както и предположения за преждевременно отпадане от предприятието поради смърт или други причини. Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена Бележка 30.

(д) Активи по отсрочени данъци

Активи по отсрочени данъци се признават за данъчни загуби до степента, в която е вероятно, че ще е на разположение облагаема печалба, срещу която да могат да бъдат използвани загубите.

Необходима е преценка за определяне на сумата на активите по отсрочени данъци, която може да бъде призната, въз основа на вероятния момент във времето и нивото на бъдещите облагаеми печалби, наред с бъдещи стратегии за данъчно планиране.

2.4 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приблизителни оценки и предположения (продължение)

(е) Обезценка на финансови активи

Дружеството обезценява финансовите активи на разположение за продажба при наличие на значителен или продължителен спад на справедливата им стойност под балансовата им стойност или когато съществуват обективни доказателства за обезценка. Определянето дали спадът е значителен или продължителен изисква преценка на всички съществени фактори като чувствителност на финансовите активи и други.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики

(а) Класификация на продуктите

Застрахователни договори са договори, при които Дружеството поема значителен застрахователен риск чрез компенсация на застрахованото лице или на друго ползващо лице (бенефициент), в случай на настъпване на специфично несигурно бъдещо събитие (застрахователно събитие), което влияе неблагоприятно на застрахованото лице.

Всеки риск, който не е класифициран като застрахователен, е финансов риск.

Инвестиционните договори са договори, свързани с финансов риск. Финансовият риск е рискът, свързан с евентуална бъдеща промяна в един или няколко от изброените: лихвени проценти, цена на ценни книги, пазарни цени, валутни цени, ценови индекс, кредитен рейтинг, кредитен индекс или друга променлива, при условие че в случай на нефинансова променлива, променливата не е специфична за страните по договора.

Договор, класифициран като „застрахователен“, е такъв до края на периода си на действие, независимо от възможността застрахователният риск да намалее значително.

Договор, класифициран като „инвестиционен“ може да бъде рекласифициран в бъдеще като „застрахователен“, ако застрахователният риск стане съществен.

Застрахователните договори се класифицират като застраховки със спестовен елемент и рискови застраховки. Застрахователните договори със спестовен елемент и инвестиционните договори се класифицират допълнително като такива с или без допълнителни негарантирани доходи. Допълнителните негарантирани доходи представляват договорно право за получаване на допълнителни доходи (базирани на доходност от инвестиции от активи, свързани с поетите задължения) като добавка към минимално гарантираните по договора.

Към 31 декември 2009 г. Дружеството има сключени инвестиционни договори без допълнителен негарантиран доход, застрахователни договори със спестовен елемент с и без допълнителен негарантиран доход както и рискови застраховки.

(б) Материални и нематериални активи

Дълготрайните активи се оценяват по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и загуба за обезценка, с изключение на придобитите активи преди 31 юли 1997 г., които са отчетени по преоценена стойност в съответствие с оценката, извършена от независими оценители по пазарна стойност към 31 юли 1997 г. Тази стойност се приема от ръководството на Дружеството за историческа цена след отчитане на ефекта от свръхинфлацията. Амортизацията се начислява по линейния метод според предварително установени норми за отписване на стойността на дълготрайните активи през техния предполагаем полезен живот.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(б) Материални и нематериални активи (продължение)

Дружеството е анализирано сроковете на полезен живот на дълготрайните активи по групи и от 01 януари 2008 г., прилага амортизационни норми по групи активи както следва (които важат и за 2009 г.):

	Годишна амортизационна норма %	Полезен живот в години
Земи	-	-
Сгради	3.00	33
Оборудване	10.00 до 20.00	5-10
Стопански инвентар	10.00	10
Компютри и комуникационна мрежа	20.00 до 33.33	3-5
Транспортни средства	25.00	4
Програмни продукти	20.00	5

Дълготрайните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния си живот и се подлагат на преглед за обезценка винаги, когато е налице индикация, че стойността им е обезценена.

Печалбите или загубите, възникващи от отписването на даден дълготраен актив, представляват разликата между нетните постъпления при освобождаването и балансовата стойност на актива и се признават в отчета за доходите, когато активът бъде отписан.

Нематериални дълготрайни активи с неограничен полезен живот

Нематериалните активи с неограничен полезен живот се подлагат на преглед за обезценка ежегодно. Тези нематериални активи не се амортизират. Срокът на полезен живот на нематериален актив с неограничен полезен живот се подлага на преглед ежегодно, за да се определи дали оценката за неограничен полезен живот все още може да бъде подкрепена. Ако това не е така, промяната в оценката на полезния живот от неограничен в ограничен се извършва проспективно.

(в) Инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия

Инвестициите на Дружеството в дъщерни и асоциирани предприятия се отчитат в Отчета за финансовото състояние по цена на придобиване. Към датата на Отчета за финансовото състояние, Ръководството е извършило преглед за обезценка на тези инвестиции и е преценило, че не са налице индикации за такава.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(г) Превръщане на чуждестранна валута

Индивидуалният финансов отчет на ЗАД ДЗИ е изготвен в хиляди лева. Това е валутата на основната икономическа среда, в която Дружеството функционира, следователно е и функционалната валута на Дружеството.

Сделките в чуждестранна валута се отчитат в лева по официалния обменен курс на Българската народна банка (БНБ) към датата на сделката. Монетарните активи и пасиви в чуждестранна валута се преоценяват в български лева по заключителния курс на БНБ към датата на отчета за финансовото състояние.

Курсовите разлики от операции и преценка на монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути, са включени в отчета за доходите за периода на възникването им.

Важни обменни курсове в началото и края на отчетния период:

	към 31 декември 2009 г.	към 31 декември 2008 г.
USD 1 =	1.36409 лева	1.38731 лева
EUR 1 =	1.95583 лева	1.95583 лева

(д) Данъци

Текущ данък върху доходите

Дължимите данъци за 2009 г. и 2008 г. са изчислени в съответствие с българското данъчно законодателство.

Съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане, от 01 януари 2005 г., застрахователните дружества се облагат с корпоративен данък върху печалбата за отчетния период. Данъчната ставка на корпоративния данък за 2009 г. и 2008 г. е 10%.

Данъкът върху печалбата е изчислен на база облагаема печалба, като за целта финансовият резултат е преобразуван, в съответствие с българското данъчно законодателство.

Текущите данъчни активи и пасиви за текущи и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти.

Отсрочен данък върху доходите

Отсрочени данъци се изчислени за всички временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност към датата на индивидуалния финансов отчет, като се използва балансовият метод. За определяне на отсрочените данъци са прилагат данъчните ставки, при които тези данъци ще бъдат реализирани в бъдещи отчетни периоди.

Актив по отсрочени данъци се признава до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики.

Текущите и отсрочените данъци се признават като приход или разход и се включват в отчета за доходите за текущия период, освен когато тези данъци възникват от сделки или събития, които са признати в същия или предходен период директно в отчета за собствения капитал.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(е) Задължения към персонала при пенсиониране

Задълженията към персонала включват настоящата стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в същото предприятие, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране.

В съответствие с изискванията на МСС 19, потенциални задължения на Дружеството към персонала са отразени в годишния резултат на дружествата на база на актюерски изчисления. Актюерските загуби и печалби се признават в пълен размер в отчета за доходите.

(ж) Финансови активи, различни от деривативни финансови инструменти

Първоначално признаване и последваща оценка

Финансовите активи в обхвата на МСС 39, се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, като кредити и вземания, като инвестиции, държани до падеж, като финансови активи на разположение за продажба или като деривативи, определени като хеджиращи инструменти в ефективен хедж, както това е уместно. Дружеството определя класификацията на своите финансови активи при първоначалното им признаване.

Финансовите активи се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс, в случай на инвестиции, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия актив.

Класификацията на финансовите активи зависи от целта, за която са придобити или възникнали. Финансовите активи се класифицират като такива, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, когато инвестиционната стратегия на Дружеството е да управлява финансовите инвестиции на база справедлива стойност, тъй като свързаните пасиви също се управляват на тази база. Категориите на разположение за продажба и държани до падеж се използват, когато съответният пасив (включително средствата на акционерите) се управлява пасивно и/или се отчита по амортизирана стойност.

Финансовите активи на Дружеството включват парични средства и краткосрочни депозити, търговски и други вземания, кредити и други вземания, котиран и некотиран на борсите финансови инструменти и деривативни финансови инструменти, както и такива, които се използват за хеджиране на парични потоци.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(ж) Финансови активи, различни от деривативни финансови инструменти (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включват финансови активи, държани за търгуване, и такива, които при първоначалното им признаване са определени като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Финансовите активи, които обикновено се придобиват с намерение да бъдат продадени в близко бъдеще, се класифицират като държани за търгуване. Финансови активи, които са определени по справедлива стойност в печалбата или загубата, трябва да удовлетворяват следните критерии:

- ▶ определянето им като финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата елиминира или значително намалява непоследователното третиране, което в противен случай би възникнало от оценяването на активите или пасивите, или от признаването на печалбите или загубите на различна база; или
- ▶ активите и пасивите са част от група финансови активи, финансови пасиви или и двете, които се управляват и резултатите от тяхното представяне се оценява на база справедлива стойност, в съответствие с документирана стратегия за управление на риска или инвестициите.

Тези инвестиции първоначално се признават по справедлива стойност. Впоследствие, след първоначалното признаване, тези инвестиции се оценяват по справедлива стойност. Корекциите в справедливата стойност и реализираните печалби и загуби се признават в отчета за доходите.

Кредити и други вземания

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. Тези финансови активи първоначално се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на платеното за придобиването на финансовите активи, възнаграждение. Всички разходи по сделката, които са пряко свързани с придобиването, също се включват в цената на придобиване на финансовите активи. След първоначалната оценка, кредитите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, като се прилага метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите от заемите и вземанията се признават в отчета за доходите, когато заемите и вземанията бъдат отписани или обезценени, както и чрез процеса на амортизация.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба представляват недеривативни финансови активи, които се определят като такива на разположение за продажба и не са класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, инвестиции държани до падеж и кредити и други вземания. Тези инвестиции първоначално се отразяват по справедлива стойност. След първоначалното им признаване, финансовите активи на разположение за продажба се оценяват по справедлива стойност. Нереализираните печалби и загуби от справедливата стойност се отчитат в отделен компонент на другите всеобхватни доходи, докато финансовите активи не бъдат отписани или не бъдат определени като обезценени. При отписване или обезценка, кумулативните печалби или загуби, признати преди това в собствения капитал, се признават в отчета за доходите.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(з) Деривативни финансови инструменти

Деривативните финансови инструменти се класифицират като държани за търгуване, освен ако не представляват ефективни хеджиращи инструменти. Всички деривативи се отчитат като активи, когато справедливите стойности са положителни, и като пасиви, когато справедливите стойности са отрицателни.

Внедрените деривативи се третират като отделни деривативи и се отчитат по справедлива стойност, ако техните икономически характеристики и рискове не са тясно свързани с тези на основния договор и основният договор сам по себе си не се отчита по справедлива стойност в отчета за доходите. Внедрените деривативи, които отговарят на дефиницията за застрахователни договори, се третират и оценяват като такива.

Деривативни финансови инструменти, държани за търгуване, обикновено се сключват с намерение да бъдат уредени в близко бъдеще. Тези инструменти първоначално се отчитат по справедлива стойност. Впоследствие, тези инструменти се преоценяват по справедлива стойност. Корекциите в справедливата стойност и реализираните печалби и загуби се признават в отчета за доходите.

Деривативни инструменти, определени като хеджиращи инструменти, например форуърдни договори за покупка на валута и лихвени суапове, се сключват от Дружеството за хеджиране на рисковете, свързани с промените в лихвените проценти и валутните курсове.

За целите на счетоводното отчитане на хеджирането, хеджиращите взаимоотношения се класифицират както следва:

- ▶ хеджиране на паричен поток, когато се хеджира експозицията към промени в паричните потоци по признат актив или пасив, или много вероятна прогнозна сделка; или
- ▶ хеджиране на справедлива стойност, когато се хеджира експозицията към промени в справедливата стойност на признат актив или пасив, или на непризнат неотменим ангажимент, или на идентифицирана част от такъв актив, пасив или неотменим ангажимент, която е свързана с конкретен риск

Преди Дружеството да приложи счетоводното отчитане на хеджирането трябва да бъдат удовлетворени следните критерии:

- ▶ преди да се приложи счетоводно отчитане на хеджирането трябва да е изготвена официална документация за хеджиращия инструмент, хеджирания обект, взаимоотношението на хеджирането, целта и стратегията;
- ▶ хеджирането трябва да е документирано в самото начало и да показва очакването за високоефективен хедж при компенсирането на риска в хеджирания обект през отчетния период и че хеджирането е ефективно на текуща база;
- ▶ за хеджиране на паричен поток, вероятността да бъде сключена прогнозната сделка, която е предмет на хеджиране, трябва да е голяма и трябва да съществува индикация за промени в паричните потоци, които да се отразят в отчета за доходите.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(з) Деривативни финансови инструменти (продължение)

Хеджиране на паричен поток

Тези деривативни финансови инструменти първоначално се отчитат по справедлива стойност на датата, на която се сключва деривативния договор. Частта от печалбата или загубата по хеджиращия инструмент, която се определя като ефективно хеджиране, се признава в другите всеобхватни доходи, а неефективната част от печалбата или загубата от хеджиращия инструмент - в отчета за доходите. При хеджиране на паричен поток сумите, които са били признати директно в собствения капитал се признават в отчета за доходите в същия период или периоди, през които хеджираната сделка оказва влияние върху печалбата или загубата, като например когато хеджираният финансов приход или финансов разход се признае, или когато се осъществи прогнозна продажба.

Когато хеджираната позиция представлява цената на придобиване на нефинансов актив или нефинансов пасив сумите, които са били признати директно в собствения капитал се признават като корекция на първоначалната балансова стойност на нефинансовия актив или пасив.

Ако прогнозната сделка или неотменимият ангажимент не се очаква повече да възникнат, сумите, които са били отчетени преди това в собствения капитал се признават в отчета за доходите. Ако хеджиращият инструмент стигне до крайна дата на валидност, или бъде продаден, прекратен или упражнен без замяна или прехвърляне, или ако Дружеството отмени определянето на хеджирането, сумите, които са били отчетени преди това в собствения капитал, остават признати отделно в собствения капитал до осъществяване на прогнозната сделка или неотменимия ангажимент.

Хеджиране на справедлива стойност

Тези деривативни финансови инструменти също първоначално се признават по справедлива стойност на датата, на която бъде сключен деривативният договор. Промяната в справедливата стойност на хеджираната позиция, която се дължи на хеджирания риск, коригира балансовата стойност на хеджираната позиция и също се признава в отчета за доходите. Деривативът се оценява по справедлива стойност, а печалбите и загубите се признават в отчета за доходите.

При хеджиране на справедлива стойност на обекти отчитани по амортизирана стойност, корекцията в балансовата стойност се амортизира през отчета за доходите за оставащия до падежа срок. Амортизирането може да започне веднага при наличие на корекция и трябва да започне не по-късно от момента на прекратяване на корекцията на хеджираната позиция вследствие на промени в справедливата стойност, които се дължат на хеджирания риск.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(з) Деривативни финансови инструменти (продължение)

Хеджиране на справедлива стойност (продължение)

Когато непризнат неотменим ангажимент е определен като хеджирана позиция, последващата кумулативна промяна в справедливата стойност на неотменимия ангажимент, която се дължи на хеджирания риск се признава като актив или пасив с отчитане на съответна печалба или загуба в отчета за доходите. Промяната в справедливата стойност на хеджиращия инструмент също се признава в отчета за доходите.

Дружеството преустановява счетоводното отчитане на хеджиране на справедлива стойност, ако хеджиращият инструмент изтече, бъде продаден, прекратен или упражнен, ако хеджирането вече не отговаря на критериите за счетоводно отчитане на хеджиране или ако Дружеството отмени определянето му като такъв.

(и) Справедлива стойност на финансовите инструменти

Справедливата стойност на финансови инструменти, които се търгуват активно на организирани финансови пазари, се определя на база на котиранияте пазарни цени "купува" за активите и оферираните цени за пасивите в края на последния работен ден на датата на отчета за финансовото състояние, без да се приспадат каквито и да било разходи по сделката.

Справедливата стойност на дялове в доверителни дялови инвестиционни фондове и акции в отворени колективни инвестиционни схеми, се определя на базата на публикуваните цени "купува".

Справедливата стойност на финансови инструменти, за които не съществува активен пазар, се определя чрез прилагане на подходящи техники за оценяване. Тези техники включват метода на дисконтираните парични потоци, сравнение със сходни инструменти, за които съществуват котирани пазарни цени, модели за ценообразуване на опции, кредитни модели и други подходящи модели за оценка. Някои финансови инструменти са отчетени по справедлива стойност като са приложени техники за оценяване, тъй като не са на разположение текущи пазарни сделки или данни от подлежащ на наблюдение активен пазар. Тяхната справедлива стойност е определена чрез използването на модел за оценка, който е тестван за изчисление на цените и сравнение с пазарните или чрез използване на входящи данни за реални пазарни сделки и чрез прилагане на най-добрата приблизителна оценка на Дружеството относно най-подходящите за използване предположения за модела. Моделите са коригирани, за да отразят спреда между цените "купува" и "продава", за да отразят разходите за затваряне на позициите, спреда относно кредитния и ликвидния риск на съответния контрагент и ограниченията в моделите. Също така печалбата или загубата, изчислена при първоначалното отчитане на финансовите инструменти (печалбата или загубата от "ден 1") се отсрочва и признава единствено когато входящите данни са подлежащи на наблюдение, или при отписване на финансовия инструмент.

При използването на техники на дисконтираните парични потоци, очакваните бъдещи парични потоци се базират на най-добрата приблизителна оценка на Ръководството, а използваната норма на дисконтиране е обвързаната с пазара норма за сходен инструмент. Използването на различни модели за ценообразуване и различни предположения би могло да доведе до съществено различни приблизителни оценки на справедливите стойности.

Справедливата стойност на депозитите с плаващ лихвен процент и овърнайт депозитите в кредитни институции, е тяхната балансова стойност. Балансовата стойност представлява стойността на депозита и начислената лихва. Справедливата стойност на депозити с фиксиран лихвен процент е приблизително определена чрез използване на метода на дисконтираните парични потоци. Очакваните парични потоци се дисконтират по текущите пазарни лихвени проценти за сходни инструменти към датата на отчета за финансовото състояние.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(и) Справедлива стойност на финансовите инструменти (продължение)

Ако справедливата стойност не може да бъде надеждно определена, тези финансови инструменти се оценяват по цена на придобиване, която представлява справедливата стойност на възнаграждението, платено за придобиването на инвестицията, или първоначално получената сума на финансовия пасив. Всички разходи по сделката, които са пряко свързани с придобиването, се включват в цената на придобиване на инвестицията.

Анализ на справедливите стойности на финансовите инструменти и допълнителна информация за това как са оценени са предоставени в пояснителна Бележка 22.

(й) Обезценка на финансови активи

Към всяка дата на отчет за финансовото състояние, Дружеството прави преценка дали съществуват обективни доказателства, че даден финансов актив или група от финансови активи може да са обезценени. Обезценката на финансови активи не се отразява на отделна сметка за обезценка.

Активи, отчитани по амортизирана стойност

Ако са налице обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка за активи, отчитани по амортизирана стойност, сумата на загубата се оценява като разликата между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци (като се изключват очакваните бъдещи загуби, които все още не са възникнали), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив. Балансовата стойност на актива се намалява и сумата на загубата се отразява в отчета за доходите.

Дружеството първо преценява дали съществуват обективни доказателства за обезценка индивидуално за финансови активи, които са съществени поотделно, и индивидуално или колективно за финансови активи, които не са съществени поотделно. Ако Дружеството определи, че не съществуват обективни доказателства за обезценка за индивидуално оценяван финансов актив, независимо дали той е съществен или не, тя включва актива в група от финансови активи със сходни характеристики на кредитен риск и ги подлага на преглед за обезценка колективно. Активи, които се подлагат на преглед за обезценка индивидуално и за които продължава да бъде призната загуба от обезценка, не се включват в колективната преценка за обезценка. Прегледът за обезценка се извършва към всяка дата на отчета за финансовото състояние.

Ако в следващ период, сумата на загубата от обезценка намалее и спадът може по обективен начин да се свърже със събитие, което възниква, след като обезценката е призната, признатите преди това загуби от обезценка се възстановяват. Възстановяването на загубата от обезценка се признава в отчета за доходите до степента, до която балансовата стойност на финансовия актив не надвишава неговата амортизирана стойност на датата на възстановяването.

Финансови инвестиции на разположение за продажба

В случай на обезценка на финансов актив на разположение за продажба, сумата, представляваща разликата между неговата цена на придобиване (нетно от погасяването на главницата и амортизацията) и неговата текуща справедлива стойност, намалена с каквато и да било загуба от обезценка по този актив, която преди е призната в другите всеобхватни доходи, се прехвърля от собствения капитал в отчета за доходите. Загубите от обезценка за капиталови инвестиции не се възстановяват чрез отчета за доходите. Възстановяванията на загуби от обезценка по дългови инструменти, класифицирани като такива на разположение за продажба, се извършват чрез отчета за доходите, ако увеличението в справедливата стойност на инструментите може обективно да се свърже със събитие, възникнало след като загубите от обезценка са били признати в отчета за доходите.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(к) Отписване на финансови активи

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- ▶ договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли;
- ▶ Дружеството запазва правото за получаване на парични потоци от актива, но е поело договорно задължение за плащане на всички събрани парични потоци, без съществено отлагане, на трета страна по сделка за прехвърляне;
- ▶ Дружеството е прехвърлило своите права за получаване на парични потоци от актива, при което:
 - ▶ Дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив; или
 - ▶ Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружеството е прехвърлило своите права за получаване на парични потоци от актива и нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но е запазило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него. Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаградението, което може да се наложи да бъде възстановено от Дружеството.

Когато продължаващото участие е под формата на издадена и/или закупена опция за прехвърления актив (в т. ч. опция, уреждана в парични средства или др. под.), степента на продължаващото участие на Дружеството е равна на стойността на прехвърления актив, за която Дружеството може да го изкупи обратно. В случаите, обаче, на издадена пут опция (в т. ч. опция, уреждана в парични средства или др. под.) за актив, който се оценява по справедлива стойност, степента на продължаващото участие на Дружеството е ограничена до по-ниската от справедливата стойност на прехвърления актив и цената на упражняване на опцията.

(л) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата, Дружеството оценява дали съществуват индикации, че даден актив е обезценен. В случай на такива индикации или когато се изисква ежегоден тест за обезценка на даден актив, Дружеството определя възстановимата стойност на този актив. Възстановимата стойност на актива е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба, на актива или на обекта, генериращ парични потоци (ОГПП) и стойността му в употреба. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай, че при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи.

Загубите от обезценка от продължаващи дейности се признават в отчета за доходите.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(л) Обезценка на нефинансови активи (продължение)

Към всяка отчетна дата, Дружеството преценява дали съществуват индикации, че загубата от обезценка на актив, различен от репутация, която е призната в предходни периоди, може вече да не съществува или пък да е намаляла. Загубата от обезценка се възстановява обратно само тогава, когато е настъпила промяна в преценките, използвани при определяне на възстановимата стойност на актива, след признаването на последната загуба от обезценка. В този случай, балансовата стойност на актива се увеличава до неговата възстановима стойност. Тази увеличена стойност не може да превишава балансовата стойност, такава, каквато би била, след приспадане на амортизацията, в случай, че в предходни периоди не е била признавана загуба от обезценка за съответния актив. Възстановяването на загуба от обезценка се признава в отчета за доходите.

(м) Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти представляват земи и сгради, държани с цел получаване на доход от наем или увеличаване на стойността им. Инвестиционните имоти се признават първоначално по цена на придобиване. Разходите по придобиването се включват при първоначалната оценка. Последващото оценяване е по справедлива стойност. Дружеството отчита всички изменения на справедливата стойност на инвестиционните си имоти в отчета за доходите.

Прехвърляния от или към инвестиционен имот са правят само когато има промяна в използването. Ако имот за собствени нужди, отчитан според изискванията на МСС 16 "Имоти, машини и съоръжения" бъде прехвърлен към инвестиционни имоти, отчитан по справедлива стойност, Дружеството прилага МСС 16 до датата на промяна в използването му. Всяка разлика между балансовата стойност на имота към датата на прехвърляне и неговата справедлива стойност се отчита като преоценка според изискванията на МСС 16. Инвестиционните имоти се отписват при освобождаване или когато инвестиционният имот е трайно изваден от употреба и никакви бъдещи икономически изгоди не се очакват от неговото освобождаване. Каквито и да е било печалби или загуби при извеждането от експлоатация или освобождаването на инвестиционен имот се признават в отчета за доходите в годината на извеждане от експлоатация или освобождаване.

(н) Презастраховане

Дружеството отстъпва премии по животозастраховане с цел да ограничи експозицията си към значителни щети. Премиите по пасивно презастраховане и делът на презастрахователя в обезщетенията са включени в съответните позиции на финансовия отчет на застрахователя.

Печалбите или загубите от презастраховане се признават в отчета за доходите незабавно и не се амортизират.

Активите по презастраховане представляват салда, дължими от презастрахователните компании. Тези салда са свързани с предстоящи за получаване към датата на отчета за финансовото състояние, вземания от презастрахователни операции, признати като приход от Дружеството по пасивно презастраховане на база дължимите през отчетния период премии, обезщетения, участия в резултата и комисионни по силата на действащите презастрахователни договори. Тези вземания се оценяват по дължимата стойност, преоценени с валутния курс към датата на отчета за финансовото състояние.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(н) Презастраховане (продължение)

Пасивите по презастраховане представляват предстоящи за плащане към датата на отчета за финансовото състояние, задължения по презастрахователни операции, на база дължимите през отчетния период премии, обезщетения, участия в резултата и комисионни по силата на действащите презастрахователни договори на Дружеството по активно и пасивно презастраховане. Тези задължения се оценяват по справедлива стойност, преоценени с валутния курс към датата на отчета за финансовото състояние.

(о) Вземания по застраховки

Вземанията по застраховки се признават на база на всички дължими и получени през отчетния период премии по застрахователни договори. След първоначалното признаване, несъбраните вземанията по застраховки се обезценяват на следващия падеж, ако застраховката е нередовна (в просрочие на плащането на дължимата премия за повече от два месеца) или на датата, в която е прекратено действието на договора (смърт, откуп и др.) до тяхната възстановима стойност. Загубата от обезценка се отразява в отчета за доходите.

Вземанията по застраховки се отписват, когато бъдат удовлетворени критериите за отписване на финансови активи.

(п) Разходи за бъдещи периоди

Отсрочени аквизиционни разходи (OAP)

Отсрочените аквизиционни разходи представляват преки и косвени разходи, отчетени през финансовия период - аквизиционни комисионни и разходи, свързани със сключването на застрахователните договори и такива за реклама и маркетинг, които са отсрочени за периоди след датата на отчета за финансовото състояние. Аквизиционните разходи се отсрочват по актюерски методи до степента, в която последните са възстановими от бъдещите застрахователни премии. След първоначалното си признаване като Отсрочени аквизиционни разходи, те се амортизират върху очаквания срок на поддържане на договора (срок на инкасиране на застрахователните премии) като постоянен процент от премиите. Отсрочените аквизиционни разходи се отписват, когато свързаните с тях договори биват прекратени - поради настъпване на застрахователно събитие или предсрочно прекратяване (откуп).

Отсрочените аквизиционни разходи представляват активи за покритие на застрахователно-техническите резерви, съгласно Кодекса за застраховането. Дружеството извършва преглед за обезценка към всяка отчетна или по-често, когато е налице индикация за обезценка. Преглед за обезценка се прави чрез тест за адекватност на застрахователни задължения.

(р) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти включват парични средства в банки и в каса. За целите на отчета за паричните потоци за пари и парични еквиваленти се считат парични средства в банки и в каса, както и краткосрочни депозити с оригинален матуритет до 3 месеца. Дружеството изготвя отчета за паричните потоци по директния метод.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(с) задължения по застрахователни договори (Застрахователни резерви)

Задължения по животозастрахователни договори

Задълженията по застрахователните договори се признават, когато бъдат сключени договорите и е начислена първоначалната дължима премия.

Резервите представляват очакваната стойност на поетите от застрахователя задължения по сключените застрахователни и презастрахователни договори, разходите свързани с изпълнението на тези задължения и възможното неблагоприятно отклонение от направените предположения.

Задължения по животозастрахователни договори (продължение)

Съгласно Кодекса за застраховане, ЗАД ДЗИ образува следните задължения по застрахователни договори:

- Математически резерв;
- Капитализирана стойност на пенсиите;
- Пренос-премиен резерв;
- Резерв за предстоящи плащания;
- Резерв за бъдещо участие в дохода;
- Допълнителен резерв за очаквано неблагоприятно отклонение от използваните технически основи;
- Резерви по застраховки "Живот", свързани с инвестиционен фонд, с елементи от изброените по-горе.

Математически резерв и Капитализирана стойност на пенсиите

Математическият резерв и капитализираната стойност на пенсиите се изчисляват по проспективен нето-премиен метод, който представлява разликата между настоящата стойност на очакваните бъдещи застрахователни плащания и настоящата стойност на очакваните бъдещи нетни премии.

Към математическия резерв и капитализираната стойност на пенсиите, са включени допълнително разпределения доход по полиците, настоящата стойност на отчетените премии с приспаднати аквизиционни разходи, които се отнасят за периоди след датата на отчета за финансовото състояние и допълнителна сума за административни разходи. Изчислението се основава на същите технически основи, с които са изчислени нетните премии, включително дисконтов (технически) лихвен процент и таблица за смъртност.

Допълнителен резерв за очаквано неблагоприятно отклонение от използваните технически основи

Поради възможните отклонения между застрахователно-техническите планове и действителните резултати, математическият резерв и капитализираната стойност на пенсиите са увеличени с допълнителен резерв за неблагоприятно отклонение от актюерските предположения.

Пренос-премиен резерв

Пренос-премиеният резерв се образува по рискови застраховки за покритие на претенциите и административните разходи, които се очаква да възникнат след края на отчетния период.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(с) Задължения по застрахователни договори (Застрахователни резерви) (продължение)

Резерв за предстоящи плащания

Резервът за предстоящи плащания се образува за покритие на обезщетения и дължими суми, както и на свързаните с тях разходи по претенции, възникнали преди края на отчетния период, независимо дали са предявени или не пред Дружеството, и които не са платени към тази дата.

Резерв за бъдещо участие в дохода

Образува се по договори със спестовен елемент и клауза за допълнителен, негарантиран доход за покриване на бъдещи неблагоприятни отклонения в дохода от инвестиции.

Преглед за адекватност на задълженията

Прегледът за адекватност на задълженията представлява изчисление на настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци и сравняването им с балансовата стойност на задълженията (математически резерв), нетно от отсрочените аквизиционни разходи. Паричните потоци за даден период включват очакваната стойност на бъдещите премии, очакваните застрахователни плащания (включително откупи), очакваните отчисления за ежегодните административни разходи на Дружеството и комисионните. Доходът от инвестиции и изменението на размера на математическия резерв в края на всяка отчетна година не е включено в изчислението. Настоящата стойност на очакваните парични потоци е изчислена с дисконтиращ лихвен процент, отговарящ на доходността на активите, получена от ниско рисковите инвестиции и съобразен с пазарните условия и доходността от държавните ценни книжа в края на финансовата година.

Прегледът за адекватност на задълженията е направен на базата на застрахователни и икономически предположения. Застрахователните предположения се основават на миналия опит на Дружеството, а икономическите се базират на текущ анализ и консервативни допускания за бъдещи изменения. Полученият резултат, изчислен по методиката на този тест се сравнява със стойността на математическия резерв, отчетен в отчета за финансовото състояние на Дружеството, увеличен с допълнителния резерв, заделен като добавка за сигурност срещу неблагоприятни отклонения от използваните технически основи и намален с отложените аквизиционни разходи. Задълженията се считат за достатъчни, когато стойността на резерва превишава получения резултат от прегледа. Получените резултати от прегледа за достатъчност на задълженията показват, че математическият резерв по застраховки "Живот" и застраховки свързани с вътрешен инвестиционен фонд, са достатъчни към 31 декември 2009 г. и 2008 г.

Задължения по договори за общо застраховане

Задълженията по общо застраховане се отнасят до продукти, осигуряващи обезщетение за имуществени или неимуществени вреди. Дружеството продължава да изплаща обезщетения по застрахователни договори по Общо застраховане, сключени до 1998 г. За тези договори е заделен резерв за неизплатени претенции, който се базира на очакваните неуредени претенции, независимо от това дали са обявени или не към датата на отчета за финансовото състояние, както и за разходите, свързани с уреждането на тези претенции.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(т) Задължения по инвестиционни договори без допълнителни негарантирани доходи

Задълженията, които са свързани с инвестиционни договори възникват, когато договорите бъдат сключени и се отчитат в отчета за финансовото състояние като депозитен компонент. Първоначално задълженията се представят по справедлива стойност, като впоследствие се преоценяват на база текущата цена на дяловете на инвестиционния фонд, която се определя от общата стойност на активите на фонда. Корекциите на справедливата стойност се извършват към всяка отчетна дата. Изменението на депозитния компонент се отразява директно като корекция на задълженията в отчета за финансовото състояние. Задължението се отписва, когато договорът изтече, бъде изпълнен или прекратен.

(у) Допълнителни, негарантирани доходи

Допълнителният, негарантиран доход представлява договорно право, което оправомощава притежателите на тези договори да получат като допълнение към гарантираните доходи, значителни допълнителни доходи, които се базират на реализираната доходност на активите, държани в портфейла на договори с такива характеристики. Съгласно условията на договорите, излишъците във фондовете могат да бъдат разпределени между застрахованите лица и акционерите на база 90/10. Дружеството, по свое усмотрение определя сумата и момента на разпределение на тези излишъци на притежателите на полици. Всички задължения за допълнителни, негарантирани доходи, включително неразпределените излишъци, както гарантирани, така и негарантирани, се отчитат в задълженията по застрахователни или по инвестиционни договори, както това е уместно в края на отчетния период.

(ф) Класификация на финансовите инструменти като дълг и собствен капитал

Даден финансов инструмент се класифицира като дълг, ако съществува договорно задължение:

- ▶ за предоставяне на парични средства или друг финансов актив на друго предприятие; или
- ▶ за размяна на финансови активи или финансови пасиви с друго предприятие при условия, които са потенциално неблагоприятни за Дружеството.

Ако Дружеството няма безусловно право, позволяващо му да избегне изплащането на паричните средства или предоставянето на другия финансов актив, за да уреди договорното си задължение, това задължение отговаря на дефиницията за финансово задължение.

(х) Други финансови пасиви и застрахователни задължения

Другите финансови пасиви се признават, когато станат дължими и при първоначалното им признаване се отчитат по справедливата стойност на полученото възнаграждение, намалено с пряко свързаните разходи по сделката. След първоначалното признаване, те се оценяват по амортизирана стойност като се използва метода на ефективния лихвен процент.

(ц) Отписване на финансови пасиви и застрахователни задължения

Финансовите пасиви и застрахователните задължения се отписват, когато задължението по пасива бъде прекратено, изпълнено или е изтекло.

Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив се признава в отчета за доходите.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(ч) Провизии

Общи

Провизии се признават, когато Дружеството има настоящо задължение (правно или конструктивно), възникващо в резултат на минали събития, и е вероятно, че за погасяване на задължението ще е необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи, и стойността на задължението може да бъде надеждно оценена. Когато Дружеството очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите, свързани с която и да било провизия, се представят в отчета за доходите нетно от каквото и да било възстановяване. Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява, когато е уместно, специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време, се признава като разход по заеми.

(ш) Промени в собствения капитал

Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платените акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Дивиденди по обикновен акционерен капитал

Дивидентите по обикновени акции се признават като задължение и се приспадат от собствения капитал, когато са одобрени от акционерите на Дружеството.

Дивидентите за годината, които се одобряват след датата на отчета за финансовото състояние, се считат за събитие след датата на баланса.

(щ) Признаване на приходи

Брутно премии

Брутните периодични премии по животозастрахователни договори и инвестиционни договори с допълнителни, негарантирани доходи се признават като приход, когато са дължими от застрахованото лице. При застрахователни договори с еднократни премии приходите се признават на датата, на която полицата влезе в сила.

Пренесените премии са онези части от записаните премии, които са свързани с периоди на застрахователен риск след датата на отчета за финансовото състояние. Частта, отнасяща се за последващи периоди, се отсрочва като пренос-премиен резерв.

Отстъпени премии на презастраховател

Брутните презастрахователни премии по животозастрахователни договори се признават като разход, когато станат дължими, или на датата, на която полицата влезе в сила.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Приходи от такси и комисионни

На застрахованите лица по застрахователни и инвестиционни договори се начисляват такси за услуги по администриране на полиците, услуги по управление на инвестициите, за откупи и други такси по договорите. Тези такси се признават като приход за периода, в който се предоставят свързаните с тях услуги. Ако таксите са за услуги, предоставяни в бъдещи периоди, те се отсрочват и се признават в тези бъдещи периоди.

(ю) Признаване на приходи

Приходи от инвестиции

Приходите от лихви се признават в отчета за доходите с тяхното начисляване и се изчисляват като се прилага метода на ефективния лихвен процент. Такси и комисионни, които представляват неразделна част от ефективния доход по финансовия актив или пасив, се признават като корекция в ефективния лихвен процент на инструмента.

Приходите от инвестиции включват приходи от наем на инвестиционни имоти и дивиденди, когато бъде установено правото на Дружеството да получи плащане. За ценни книжа, търгувани на фондови борси, това е датата, на която цената на ценната книга не включва дивидент.

Реализирани печалби и загуби

Реализираните печалби и загуби от инвестиции, отразени в отчета за доходите, включват печалби и загуби по финансови активи и инвестиционни имоти. Печалбите и загубите включват и неефективната част от хеджирането. Печалбите и загубите от продажбата на инвестиции се изчисляват като разликата между нетните постъпления от продажбата и първоначалната или амортизираната стойност и се отразяват при възникването на сделката по продажбата.

(я) Признаване като разход на обезщетения и претенции

Разходи за изплатени доходи и претенции

Брутните платими доходи и претенции по животозастрахователни договори и по инвестиционни договори с допълнителни, негарантирани доходи, включват разходите за всички претенции, възникващи през годината, включително вътрешните и външните разходи за обработка на претенциите, които са пряко свързани с обработката и уреждането на претенциите и допълнителните доходи за застрахованите лица, одобрени по договори с допълнителни, негарантирани доходи, както и промените в брутната оценка на задълженията по застрахователни и инвестиционни договори с допълнителни, негарантирани доходи. Претенциите в случай на смърт и при откупи се отразяват въз основа на получените уведомления за възникване на претенцията от застрахованите лица. Плащанията по падежирали и анюитетни полици се отразяват, когато станат дължими.

Претенциите по общо застраховане включват всички претенции, платени през годината, независимо дали са обявени или не, свързаните вътрешни и външни разходи за обработка на претенциите, които са пряко свързани с обработката и уреждането на претенциите, намаление, отразяващо стойността на спасеното имущество и други възстановявания и каквито и да било корекции в неизплатените претенции от предходни години.

2.5 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

Претенции, отстъпени на презастраховател

Презастрахователните претенции се признават, когато свързаната брутна застрахователна претенция бъде призната съгласно условията на съответния договор.

Финансови разходи

Платените лихви се признават в отчета за доходите при тяхното начисляване и се изчисляват като се използва метода на ефективния лихвен процент. Начислените лихви се включват в балансовата стойност на лихвоносните финансови пасиви.

(aa) Събития след датата на баланса

Финансовият отчет се коригира за отразяване на събития, които са възникнали между датата на баланса и датата, на която финансовият отчет е одобрен за публикуване, при условие, че те предоставят доказателства за условия, които са съществували към датата на баланса. Събития, които са показателни за условия, които са възникнали след датата на баланса, се оповестяват, но не пораждаат корекции в самия финансов отчет.

3. Нетни премии

(а) Бруто премии по застрахователни договори

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Застрахователни договори по животозастраховане	34,685	40,972
Изменение на пренос-премийния резерв	(338)	3
Бруто премии - общо	<u>34,347</u>	<u>40,975</u>

(б) Отстъпени премии на презастраховател по застрахователни договори

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Животозастраховане	(305)	(297)
Изменение на пренос-премийния резерв	9	(27)
Общо отстъпени премии на презастраховател	<u>(296)</u>	<u>(324)</u>
Нетни премии - общо	<u>34,051</u>	<u>40,651</u>

4. Приходи от такси и комисионни

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Администриране на заеми по полици и регреси	48	38
Други такси	27	3
Общо приходи от такси и комисионни	<u>75</u>	<u>41</u>

5. Приходи от инвестиции

	Бележки	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Приходи от отдаване под наем на инвестиционни имоти	20	331	437
<i>Финансови активи, държани за търгуване</i>			
Приходи от лихви		407	684
<i>Финансови активи, на разположение за продажба</i>			
Приходи от лихви		6,981	5,659
<i>Инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия</i>			
Приходи от дивиденди		209	1,892
Приход от лихви по депозити в кредитни институции		9,215	9,259
Приход от лихви по подчинен срочен дълг на свързано лице		-	346
Приходи от лихви по парични средства		77	88
Общо приходи от инвестиции		<u>17,220</u>	<u>18,365</u>

6. Реализирани печалби

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Финансови активи, на разположение за продажба		
<i>Реализирани печалби</i>		
Облигации	167	172
<i>Реализирани загуби</i>		
Облигации	(13)	-
Общо реализирани печалби	<u>154</u>	<u>172</u>

7. Печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност

	Бележки	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Загуби от преоценка до справедлива стойност на инвестиционни имоти	20	(1,507)	(2,128)
Печалби/загуби) от преоценка до справедлива стойност на деривативни финансови инструменти, държани за търгуване		416	(715)
Печалби от преоценка до справедлива стойност на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата (класифицирани като държани за търгуване), различни от деривативни финансови инструменти	22 (г)	24	44
Общо печалби и загуби от преоценки до справедлива стойност		<u>(1,067)</u>	<u>(2,799)</u>

8. Други приходи от дейността

Други приходи от дейността съдържат предимно приходи от наем и приходи от продажба на материални активи.

9. Разходи за доходи и претенции - нетно

(а) Разходи за обезщетения - бруто

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Договори по животозастраховане	24,653	27,825
Договори по общо застраховане	<u>110</u>	<u>80</u>
Общо изплатени доходи и претенции - бруто	<u>24,763</u>	<u>27,905</u>

(б) Претенции, прехвърлени на презастраховател

Договори по животозастраховане	<u>(47)</u>	<u>(15)</u>
Общо претенции, отстъпени на презастраховател	<u>(47)</u>	<u>(15)</u>

(в) Изменение на задълженията по застрахователни договори - брутна сума

Изменение на задълженията за предстоящи плащания по животозастраховане	601	7
Изменение на задълженията за предстоящи плащания по общо застраховане	(122)	(607)
Изменение на математическия резерв по животозастраховане	1,870	3,806
Изменение на други задължения по животозастраховане	<u>427</u>	<u>197</u>
Общо изменение на договорните задължения - брутна сума	<u>2,776</u>	<u>3,403</u>

(г) Изменение на задълженията по застрахователни договори, отстъпени на презастраховател

Изменение на задълженията по договори за животозастраховане	<u>1</u>	<u>5</u>
Общо изменение на задълженията по застрахователни договори, отстъпени на презастраховател	<u>1</u>	<u>5</u>

Разходи за изплатени доходи и претенции - нетно

	<u>27,493</u>	<u>31,298</u>
--	----------------------	----------------------

10. Административни разходи и разходи за дейността

	Бележки	2009 г.	2008 г.
		хил. лв.	хил. лв.
Амортизация на нематериални активи	17	119	59
Амортизация на сгради и съоръжения	19	660	1,698
Разходи за одит		137	199
Разходи за възнаграждения на персонала	11	7,164	6,268
Разходи за издръжка на офиси		464	332
Разходи за наем на офиси		1,312	1,314
Разходи за реклама и маркетинг		654	619
Разходи за външни услуги		568	1,067
Разходи за данъци и такси		161	168
Разходи за офис консумативи		140	161
Разходи за обучение и други за персонала		204	282
Други материални разходи		255	363
Общо административни разходи		<u>11,838</u>	<u>12,530</u>
Аквизиционни разходи		2,672	2,577
Изменение на отсрочените аквизиционни разходи	26	(326)	(514)
Презастрахователни комисионни и участие в печалбата		(69)	(59)
Издръжка на инвестиционни имоти	20	169	198
Нетна загуба от валутна преоценка на финансови активи		312	-
Други оперативни разходи за дейността		247	361
Общо други оперативни разходи за дейността		<u>3,005</u>	<u>2,563</u>

11. Разходи за възнаграждения на персонала

	Бележки	2009 г.	2008 г.
		хил. лв.	хил. лв.
Разходи за възнаграждения, вкл. заплати		6,247	5,504
Разходи за социално осигуряване		699	764
Пенсионни разходи	30	218	-
Общо разходи за възнаграждения на персонала	10	<u>7,164</u>	<u>6,268</u>

12. Разход за данък върху доходите

(а) Текущ данък върху дохода

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Текущ данък върху доходите		
Разход за текущ данък върху доходите	-	-
Приход/ (разход) по отсрочени данъци върху доходите	<u>893</u>	<u>(1,375)</u>
Текущ данък върху доходите - общо	<u>893</u>	<u>(1,375)</u>

(б) Начислен данък в другия всеобхватен доход (виж Бел. 16)

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Начислен данък в другия всеобхватен доход (виж Бел. 16)		
Текущ данък	-	-
Отсрочен данък	<u>329</u>	<u>(750)</u>
Общо начислен данък в другия всеобхватен доход	<u>329</u>	<u>(750)</u>

(в) Равнение на начисления данък

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Счетоводна печалба преди данък върху доходите	<u>8,190</u>	<u>2,979</u>
Разход за данък върху доходите по приложимата данъчна от 10%	819	298
Разходи, непризнати за данъчни цели	7	34
Приходи, неподлежащи на данъчно облагане	(21)	-
Разходи, непризнати за данъчни цели в предходни години, водещи до намаление на данъчния резултат в текущия период	(241)	(632)
Данъчен ефект от приспадане на данъчна загуба от минали години	-	(325)
Данъчен ефект от преоценка на финансови активи, държани за продажба	329	(750)
Общо начислен данък върху доходите за годината	<u>893</u>	<u>(1,375)</u>

13. Платени дивиденди

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
<i>Декларирани и платени през годината</i>		
Дивиденди, разпределени на акционерите:		
Дивидент за 2008 г.: 0.62 лева (2007 г.: 0.00 лева)	<u>2,393</u>	-
Общо платени дивиденди за годината	<u>2,393</u>	-

14. Доходи на акция (в лева)

Дружеството е избрало да оповести доходи на акция в индивидуалния си финансов отчет. Сумата на основния доход на акция се изчислява като се раздели нетната печалба за годината, подлежаща на разпределение между акционерите на Дружеството, на средно-претегления брой обикновени акции, държани към датата на отчета за финансовото състояние.

Доходът на акция с намалена стойност се изчислява като се раздели нетната печалба за годината, отнасяща се за притежателите на обикновени акции на компанията-майка, на средно-претегления брой обикновени акции, държани през годината, плюс средно-претегления брой обикновени акции, които биха били емитирани при конвертиране на всички потенциални обикновени акции с намалена стойност в обикновени акции. За ЗАД ДЗИ, доходите на акция с намалена стойност са равни на основните доходи на акция, поради факта, че не съществуват потенциални обикновени акции с намалена стойност.

	към 31 декември 2009 г.	към 31 декември 2008 г.
Нетна печалба след данъчно облагане (хил.лв.)	7,297	4,354
Средно претеглен брой акции	3,860,000	3,860,000
Доход на акция, в лева	1.89	1.13

15. Данък върху доходите, отнасящ се за елементите на другия всеобхватен доход

	2009 г.			2008 г.		
	Сума преди данъка	Данъчен (разход) приход	Нетна сума	Сума преди данъка	Данъчен (разход) приход	Нетна сума
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетно изменение от хеджиране на парични потоци	(892)	-	(892)	-	-	-
Финансови активи, на разположение за продажба	3,323	329	3,652	(7,289)	(750)	(8,039)
Общо	<u>2,431</u>	<u>329</u>	<u>2,760</u>	<u>(7,289)</u>	<u>(750)</u>	<u>(8,039)</u>

16. Компоненти на другия всеобхватен доход

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Хеджиране на паричен поток: Печалби (загуби) възникнали през годината	(892)	-
Финансови активи, на разположение за продажба: Печалби, възникнали през годината	3,323	(7,289)
Данък върху доходите, отнасящ се за компоненти на другия всеобхватен доход	329	(750)
Общо друг всеобхватен доход за годината, след данък	<u>2,760</u>	<u>(8,039)</u>

17. Нематериални активи

	Бележки	Фирмени марки	Програмни продукти	Други нематериални активи	Общо
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност					
На 1 януари 2008 г.		1,971	252	–	2,223
Придобити		–	171	–	171
Отписани		–	(1)	–	(1)
На 31 декември 2008 г.		1,971	422	–	2,393
Придобити		9	275	29	313
Отписани		–	(15)	–	(15)
На 31 декември 2009 г.		1,980	682	29	2,691
Натрупана амортизация и обезценка					
На 1 януари 2008 г.		–	36	–	36
Начислена	10	–	59	–	59
Отписана		–	(1)	–	(1)
На 31 декември 2008 г.		–	94	–	94
Начислена	10	–	115	4	119
Отписана		–	(12)	–	(12)
На 31 декември 2009 г.		–	197	4	201
Балансова стойност					
На 31 декември 2008 г.		1,971	328	–	2,299
На 31 декември 2009 г.		1,980	485	25	2,490

Към 31 декември 2009 г., нематериалните активи, с неопределен полезен живот, притежавани от Дружеството, са подложени на преглед за обезценка и ръководството е преценило, че за тях не е необходимо да се отрази обезценка.

18. Инвестиции в асоциирани и дъщерни предприятия

ЗАД ДЗИ упражнява контрол, чрез притежаване на над 50% участие в следните дружества:

	към 31 декември 2009 г. % на участие в капитала	към 31 декември 2009 г. хил. лв.	към 31 декември 2008 г. % на участие в капитала	към 31 декември 2008 г. хил. лв.
ДЗИ - Общо застраховане ЕАД	100%	131,000	99.29%	80,428
Галоуей България ООД	-	-	50.00%	3,000
ДЗИ - Здравно осигуряване АД	71.32%	2,060	62.57%	1,850
ДЗИ - Инвест АД	40.00%	720	40.00%	720
ДЗИ - Отдых и туризъм ЕООД	-	-	100%	20
		<u>133,780</u>		<u>86,018</u>
Обезценка на инвестицията в ДЗИ - Отдых и туризъм ЕООД		-		(20)
		<u>133,780</u>		<u>85,998</u>

Отчетната дата и отчетната година на всички асоциирани и дъщерни дружества съвпадат с тези на ЗАД ДЗИ и всички предприятия използват единна счетоводна политика и имат седалище в Република България.

ЗАД ДЗИ упражнява контрол върху ДЗИ Инвест АД чрез ДЗИ - Общо застраховане ЕАД, като притежава косвено, съответно към 31 декември 2009 г.: 100% и 2008 г.: 98.68%.

Отчетеното изменение в участието е в резултат на:

- ▶ Преустановяване дейността на Галоуей България ООД поради ликвидация с решение на акционерите.
- ▶ Преустановяване дейността на ДЗИ Отдых и туризъм ЕООД поради ликвидация с решение на собственика.
- ▶ Увеличаване участието в ДЗИ Здравно осигуряване АД, чрез изкупуване дяловете на друг акционер.
- ▶ Увеличаване участието в ДЗИ - Общо застраховане ЕАД, чрез парична вноска и изкупуване дяловете на друг акционер.

19. Материални активи

	Бележки	Земи	Сгради	Съоръжения	Общо
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност					
На 1 януари 2008 г.		89	9,880	2,958	12,927
Придобити		-	9	424	433
Отписани		-	(11)	(467)	(478)
Рекласифицирани		42	539	-	581
На 31 декември 2008 г.		131	10,417	2,915	13,463
Придобити, включително рекламифицирани от инвестиционни имоти		-	648	1,363	2,011
Отписани		(8)	(9)	(1,408)	(1,425)
На 31 декември 2009 г.		123	11,056	2,870	14,049
Натрупана амортизация и обезценка					
На 1 януари 2008 г.		-	1,650	1,954	3,604
Начислена	10	-	1,323	375	1,698
Отписана		-	(2)	(225)	(227)
Рекласификации		-	117	-	117
На 31 декември 2008 г.		-	3,088	2,104	5,192
Начислена	10	-	453	207	660
Отписана		-	(5)	(214)	(219)
На 31 декември 2009 г.		-	3,536	2,097	5,633
Балансова стойност					
На 31 декември 2008 г.		131	7,329	811	8,271
На 31 декември 2009 г.		123	7,520	773	8,416

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни активи, които са в употреба към 31 декември 2009 г. е 2,878 хил. лв. (2008 г.: 2,766 хил. лв.).

Рекласифицираните през 2007 г. материални активи представляват активи, класифицирани през 2007 г. като активи държани за продажба, които през 2008 г. са обратно класифицирани към материални активи.

20. Инвестиционни имоти

	Бележки	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
На 1 януари		11,314	8,786
Рекласифицирани от държани за продажба		–	4,695
Рекласифицирани в сгради за дейността		(177)	–
Продадени		–	(39)
Подобрения		230	–
Обезценка	7	–	(5,558)
Печалба/(загуба) от промяна в справедливата стойност	7	(1,507)	3,430
На 31 декември		<u>9,860</u>	<u>11,314</u>

Инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност, която се определя въз основа на оценки, извършени от независими оценители. Справедливата стойност представлява сумата, срещу която активите могат да бъдат разменени между информирани и желаещи да сключат сделката купувач и продавач в независима и справедлива сделка на датата на оценката, в съответствие със стандартите публикувани от Комитета по Международни оценителски стандарти. Оценките се извършват ежегодно и печалбите и загубите от преоценката до справедлива стойност се отразяват в отчета за доходите.

Отчитането на инвестиционните имоти отговаря също на регулаторните изисквания на Комисията по Финансов Надзор. Справедливата стойност на инвестиционните имоти на Дружеството към 31 декември 2009 г. е определена по метода на справедлива пазарна стойност, на база на оценителски доклади на Консулт Комерс Инженеринг - 99 ЕООД и Прайс Консулт ООД. Използваните при оценката предположения са разнородни в зависимост от особеностите на имота.

За всички свои инвестиционни имоти предоставяни за използване от трети лица, Дружеството сключва договори за наем. Приходите от наеми, възникващи през годината, възлизат на 331 хил. лв. (2008 г.: 437 хил. лв.). Те са включени в приходите от инвестиции - вж. пояснителна бележка 5. Преките оперативни разходи (включени в административните разходи и разходите за дейността), възникващи във връзка с тези имоти през годината възлизат на 169 хил. лв. (2008 г.: 198 хил. лв.) - вж. пояснителна бележка 10.

21. Деривативни финансови инструменти

Дружеството придобива деривативни финансови инструменти, за да хеджира задълженията, възникващи по застрахователни договори, инвестиционни договори свързани с дялове от фондове, като и рискове във връзка със финансови активи, на разположение за продажба, както и сключва договори за хеджиране на парични потоци.

Представената по-долу таблица показва справедливата стойност на деривативните финансови инструменти, отчетени като активи или пасиви, наред с техните номинални стойности. Номиналната стойност, отчетена брутно, е сумата на базовите активи на дериватива, референтните лихвени проценти или индекс и представлява базата, върху която се оценяват промените в стойността на деривативите. Номиналните стойности показват обема на неприключените в края на годината сделки и не са индикативни нито за пазарен риск, нито за кредитен риск.

	Активи 2009 г. хил. лв.	Пасиви 2009 г. хил. лв.	Номинална стойност 2009 г. хил. лв.	Активи 2008 г. хил. лв.	Пасиви 2008 г. хил. лв.	Номинална стойност 2008 г. хил. лв.
Деривативи, държани за търгуване:						
Валутно-лихвени суапове	-	(231)	13,600	-	(599)	15,214
	-	(231)	13,600	-	(599)	15,214
Деривативни финансови инструменти, държани за хеджиране на парични потоци:						
Валутно-лихвен суап	-	(1,034)	9,779	-	-	-
	-	(1,034)	9,779	-	-	-
Общо деривативни инструменти		(1,265)	23,379	-	(599)	15,214

Към 31 декември 2009 г., Дружеството има позиции по следните видове деривативи:

Валутно-лихвени суапове

Суаповете са договорни споразумения между две страни за размяна на движения в лихвените проценти или валутните курсове. Обикновено при валутно-лихвените суапове се договаря размяна както на условните главници които са в различна валута, така и на фиксирани или плаващи съответно за фиксирани или плаващи лихвени плащания, изчислени върху условните главници.

Деривативни финансови инструменти, държани за търгуване

Дружеството е сключило договори за валутно-лихвен суап EUR/USD, свързани с ЗУНК облигации в щ. долари, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба. Тези деривативни инструменти не отговарят на изискванията на МСС 39 "Финансови инструменти: Признаване и оценяване" за отчитане като хеджиране и промените в справедливата им стойност са отразени в отчета за доходите. Те представляват икономическо хеджиране, но не отговарят на критериите за счетоводно отчитане на хеджиране.

21. Деривативни финансови инструменти (продължение)

Деривативни финансови инструменти, държани с цел хеджиране

Като част от управлението на активите и пасивите, Дружеството използва деривативни инструменти за целите на хеджирането, за да намали експозицията си към пазарни рискове. Това се постига чрез хеджиране на специфични финансови инструменти или портфейли от финансови инструменти с фиксиран лихвен процент.

Счетоводната политика, описана в пояснителна бележка 2.5 (з), варира според естеството на хеджирания обект и спазването на критериите за хеджиране. Сключените от Дружеството договори за хеджиране, които осигуряват икономическо хеджиране, но не отговарят на критериите за счетоводно отчитане на хеджирането, се третираат като "Деривативи, държани за търгуване".

Хеджиране на парични потоци

Дружеството е сключило в края на 2009 г. договор за валутно-лихвен суап BGN/EUR, свързан със закупена облигация в евро. Дружеството е класифицирало този дериватив като хеджиращ инструмент за хеджиране на паричен поток за целите на счетоводното отчитане. Таблица към 31 декември 2009 г., показваща периодите, през които се очаква да възникнат хеджираните парични потоци, е представена по-долу:

Входящи/ изходящи парични потоци

	2009 г.			2008 г.		
	Входящи парични потоци	Изходящи парични потоци	Нетни	Входящи парични потоци	Изходящи парични потоци	Нетни
			входящи парични потоци			входящи парични потоци
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
До 1 год.	622	(440)	182	-	-	-
От 1-3 год.	1,432	(880)	552	-	-	-
От 3-5 год.	11,211	(10,659)	552	-	-	-

Отчет за доходите

	2009 г.	2008 г.
	хил. лв.	хил. лв.
До 1 год.	182	-
От 1-3 год.	552	-
От 3-5 год.	552	-

През 2009 г. или 2008 г., няма хеджиране на парични потоци, които да са рекласифицирани в отчета за доходите.

През 2009 г. или 2008 г., няма неефективност от хеджирането на парични потоци.

22. Финансови инструменти, освен деривативните финансови инструменти, парични средства и парични еквиваленти и справедлива стойност на финансови активи

Финансовите инструменти на Дружеството, различни от деривативни и техните справедливи стойности, са обобщени по категории както следва:

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Кредити и вземания	98,893	134,261
Финансови активи, на разположение за продажба	118,150	108,091
Финансови активи, държани за търгуване	5,465	11,276
Други финансови инструменти, освен деривативните - общо	<u>222,508</u>	<u>253,628</u>

Представената по-долу таблица прави сравнение между справедливите стойности на финансовите инструменти и техните балансови стойности:

	<u>2009 г.</u>		<u>2008 г.</u>	
	Балансова стойност	Справедлива стойност	Балансова стойност	Справедлива стойност
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Кредити и вземания	96,291	98,893	138,304	134,261
Финансови активи, на разположение за продажба	118,150	118,150	108,091	108,091
Финансови активи, държани за търгуване	5,465	5,465	11,276	11,276
Други финансови инструменти, освен деривативните - общо	<u>219,906</u>	<u>222,508</u>	<u>257,671</u>	<u>253,628</u>

(а) Кредити и вземания

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Амортизирана стойност		
Предоставени депозити	94,882	136,438
Набирателна сметка по застраховка с инвестиционен фонд	109	512
Други вземания	1,300	1,354
Общо кредити и вземания по амортизирана стойност	<u>96,291</u>	<u>138,304</u>
Справедлива стойност		
Предоставени депозити	97,483	132,395
Вземания и аванси	630	609
Предоставени заеми по застраховки живот	672	745
Набирателна сметка по застраховка с инвестиционен фонд	108	512
Общо кредити и вземания по справедлива стойност	<u>98,893</u>	<u>134,261</u>

22. Финансови инструменти, освен деривативните финансови инструменти, парични средства и парични еквиваленти и справедлива стойност на финансови активи (продължение)

(а) Кредити и вземания (продължение)

Справедливите стойности на предоставените депозити са определени приблизително чрез сравнение на текущите пазарни лихвени проценти по депозити с предлаганите лихвените проценти при първоначалното им признаване.

(б) Финансови активи, на разположение за продажба

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Справедлива стойност		
Акции	220	220
Облигации	<u>117,930</u>	<u>107,871</u>
Общо финансови активи, на разположение за продажба - по справедлива стойност	<u><u>118,150</u></u>	<u><u>108,091</u></u>

(в) Финансови активи, държани за търгуване

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Справедлива стойност		
Привлечени средства по инвестиционни договори/ в инвестиционни фондове	5,125	4,872
Облигации	-	6,106
Дялове в Инвестиционни фондове	<u>340</u>	<u>298</u>
Общо финансови активи, държани за търгуване - по справедлива стойност	<u><u>5,465</u></u>	<u><u>11,276</u></u>

22. Финансови инструменти, освен деривативните финансови инструменти, парични средства и парични еквиваленти и справедлива стойност на финансови активи (продължение)

(г) Балансова стойност на финансовите активи, освен деривативните:

	Бележки	Кредити и	Финансови	Финансови	Общо
		вземания,	активи на	активи,	
		възникнали в	разположени	държани за	
		дружеството	е за	търгуване	
		хил. лв.	продажба	хил. лв.	хил. лв.
Към 1 януари 2008 г.		208,313	63,349	17,557	289,219
Придобити		620,299	53,114	5,206	678,619
Падежирани		(690,423)	(1,833)	(261)	(692,517)
Отписани		–	–	(11,270)	(11,270)
Реализирани печалби/ (загуби)	6, 7	–	172	44	216
Печалби от справедлива стойност, отразени в отчета за всеобхватния доход	16	–	(7,289)	–	(7,289)
Амортизационни преизчисления		–	118	–	118
Курсови преизчисления		115	460	–	575
Към 31 декември 2008 г.		138,304	108,091	11,276	257,671
Придобити		204,909	15,500	253	220,662
Падежирани		(246,888)	(8,727)	(6,088)	(261,703)
Реализирани печалби/ (загуби)	6, 7	–	154	24	178
Печалби от справедлива стойност, отразени в отчета за всеобхватния доход	16	–	3,323	–	3,323
Амортизационни преизчисления		–	58	–	58
Курсови преизчисления		(34)	(249)	–	(283)
Към 31 декември 2009 г.		96,291	118,150	5,465	219,906

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност

По-долу са описани методологиите и предположенията, използвани за определяне на справедливите стойности на онези финансови инструменти, които не са отчетени по справедлива стойност във финансовия отчет, т.е. кредити и вземания.

Активи, за които справедливата стойност се доближава до балансовата

За финансови активи и финансови пасиви, които имат краткосрочни падежи (по-малко от три месеца) се предполага, че балансовите стойности се доближават до справедливите стойности. Това предположение се прилага и за безсрочните депозити и спестовните сметки без посочен падеж. За други инструменти с плаващ лихвен процент се прави и корекция за отразяване на промяната в изисквания кредитен спред от момента на първоначалното признаване на инструмента.

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет

22. Финансови инструменти, освен деривативните финансови инструменти, парични средства и парични еквиваленти и справедлива стойност на финансови активи (продължение)

(д) Определяне и йерархия на справедливата стойност

Представената по-долу таблица, показва анализ на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност, по ниво на йерархия на справедливата стойност:

Към 31 декември 2009 г.	Бележки	Ниво		Обща
		1	2	справедлива
		хил. лв.	хил. лв.	стойност
				хил. лв.
Финансови активи				
Финансови активи, държани за				
търгуване:				
Дялове в инвестиционни фондове		5,465	–	5,465
	22 (в)	5,465	–	5,465
Финансови активи, на				
разположение за продажба:				
Акции		220	–	220
Облигации		94,819	23,111	117,930
	22 (б)	95,039	23,111	118,150
Общо финансови активи		<u>100,504</u>	<u>23,111</u>	<u>123,615</u>
Финансови пасиви				
Деривативни финансови				
инструменти:				
Валутно-лихвени суапове	21	1,265	–	1,265
Общо финансови пасиви		<u>1,265</u>	<u>–</u>	<u>1,265</u>

22. Финансови инструменти, освен деривативните финансови инструменти, парични средства и парични еквиваленти и справедлива стойност на финансови активи (продължение)

(д) Определяне и йерархия на справедливата стойност (продължение)

Към 31 декември 2008 г.	Бележки	Ниво 1 хил. лв.	Ниво 2 хил. лв.	Обща справедлива стойност хил. лв.
Финансови активи				
Финансови активи, държани за търгуване:				
Облигации		6,106	-	6,106
Дялове в инвестиционни фондове		5,170	-	5,170
	22 (в)	11,276	-	11,276
Финансови активи, на разположение за продажба:				
Акции		220	-	220
Облигации		82,723	25,148	107,871
	22 (б)	82,943	25,148	108,091
Общо финансови активи		<u>94,219</u>	<u>25,148</u>	<u>119,367</u>
Финансови пасиви				
Деривативни финансови инструменти:				
Валутно-лихвени суапове			599	599
	21		599	599
Общо финансови пасиви			<u>599</u>	<u>599</u>

В категория „Ниво 1“ са включени финансови активи и пасиви, които се оценяват изцяло или частично чрез справка с публикувани котировки на активен пазар. Финансов инструмент се счита за котиран на активен пазар, ако котираните цени са леснодостъпни и са на разположение редовно от борса, дилър, брокер, индустриална група, агенция за ценови услуги или регулаторна агенция и тези цени представляват цени за реални и редовно извършвани и справедливи пазарни сделки.

Финансовите активи и пасиви от Ниво 2 са оценявани чрез използването на оценителска техника, базирана на предположения, които се подкрепят от цени на подлежащи на наблюдение текущи пазарни сделки. За тези активи и пасиви ценообразуването се получава чрез стойности, базирани на котировки на брокери, инвестиции в частни капиталови фондове със справедливи стойности, получени чрез мениджъри на фондове и активи, които са оценени като са използвани собствени модели на Дружеството, за които голямата част от предположенията могат да бъдат наблюдавани на пазара.

22. Финансови инструменти, освен деривативните финансови инструменти, парични средства и парични еквиваленти и справедлива стойност на финансови активи (продължение)

(д) Определяне и йерархия на справедливата стойност (продължение)

При определянето на справедливите стойности на финансови активи от Ниво 3 се използват входящи данни, които не са от пазар, подлежащ на наблюдение. Справедливите стойности се определят изцяло или частично като се използва оценителска техника (модел), базиран на предположения, които нито са подкрепени с цени от текущи наблюдавани пазарни сделки със същия инструмент, нито се базират на налични пазарни данни. Основните класове активи в тази категория са нетъргувани на борсите капиталови инвестиции и дружества с ограничена отговорност. Оценителски техники се използват до степента, в която няма на разположение подлежащи на наблюдение входящи данни, следователно са възможни ситуации, при които е налице малка, ако изобщо има такава, пазарна дейност за актива или пасива към датата на оценката. Целта на оценката по справедлива стойност, обаче, остава същата, а именно, да се определи цената, при която Дружеството би продало ценната книга, от гледната точка на Дружеството. Следователно, неподлежащите на наблюдение входящи данни отразяват собствените предположения на Дружеството относно предположенията, които участниците на пазара биха използвали при ценообразуването на актива или пасива (включително предположения за риска). Тези входящи данни се разработват въз основа на най-добрата информация, която е на разположение, което може да включва и собствени данни на Дружеството.

Не са признати печалби от първия ден поради използването на оценителски техники, за които не всички входящи данни могат да бъдат наблюдавани на пазара.

23. Активи по презастрахователни операции

	2009 г.	2008 г.
Бележки	хил. лв.	хил. лв.
Активи по презастрахователни операции в пренос-премийния резерв	46	38
Активи по презастрахователни операции в резерв за предстоящи плащания	386	386
Общо активи по презастрахователни операции	28	424

24. Данъци

(а) Данъчно вземане

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Към 1 януари	1,354	1,354
Суми, включени в отчета за доходите	-	-
Плащания/ (възстановени) през годината	<u>(1,354)</u>	<u>-</u>
Към 31 декември	<u>-</u>	<u>1,354</u>

(б) Отсрочен данъчен пасив

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Преоценка на финансови активи	421	750
Преоценка на инвестиционни имоти	(21)	100
Ускорена данъчна амортизация	<u>53</u>	<u>38</u>
Общо отсрочен данъчен пасив	<u>453</u>	<u>888</u>

(в) Отсрочен данъчен актив

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Провизия за неизплатени отпуски	12	27
Провизия за бонуси и неизплатени суми на физически лица	59	106
Отсрочен данъчен актив върху загуби от минали години	27	984
Други временни разлики	<u>31</u>	<u>11</u>
Общо отсрочен данъчен актив	<u>129</u>	<u>1,128</u>

Отсрочен данъчен актив е признат за пренесена данъчна загуба до стелента, до която реализацията на свързаното данъчно облекчение е вероятно.

25. Вземания по застрахователни операции

	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Дължими от притежателите на полици по застаховки живот	6,441	5,855
Дължими от притежателите на полици по инвестиционни договори	1,732	2,349
Общо вземания по застрахователни операции	<u>8,173</u>	<u>8,204</u>

26. Отсрочени аквизиционни разходи

	Отсрочени аквизиционни разходи (ОАР)			Услуги, свързани с управление на инвестициите	
	Бележки	Застрахователни договори хил. лв.	Инвестиционни договори с допълнителни, негарантирани доходи хил. лв.	Инвестиционни договори без допълнителни, негарантирани доходи хил. лв.	Общо хил. лв.
Към 1 януари 2008 г.		2,362	-	-	2,362
Отсрочени разходи	10	1,042	-	-	1,042
Амортизация	10	(528)	-	-	(528)
Към 31 декември 2008 г.		2,876	-	-	2,876
Отсрочени разходи	10	1,062	-	4	1,066
Амортизация	10	(740)	-	-	(740)
Към 31 декември 2009 г.		3,198	-	4	3,202

27. Парични средства и парични еквиваленти

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Парични средства в банка	2,691	3,961
Парични средства в брой	121	139
Парични средства и парични еквиваленти в отчета за финансовото състояние	2,812	4,100
Парични средства по инвестиционни договори	109	512
Краткосрочни депозити	8,936	56,863
Парични средства и парични депозити за целите на отчета за паричните потоци	11,857	61,475

Балансовите стойности, оповестени по-горе се доближават в разумна степен до справедливата стойност към датата на баланаса.

28. Задължения по застрахователни договори

	2009 г.			2008 г.		
	Задължения по застрахователни договори хил. лв.	Презастраховане на задълженията хил. лв.	Нетно хил. лв.	Задължения по застрахователни договори хил. лв.	Презастраховане на задълженията хил. лв.	Нетно хил. лв.
Договори по животозастраховане	91,257	(432)	90,825	88,020	(424)	87,596
Договори по общо застраховане	674	-	674	797	-	797
Общо задължения по застрахователни договори	91,931	(432)	91,499	88,817	(424)	88,393

Дружеството не третира договорите по общо застраховане като отделен сегмент, тъй като те представляват незначителна част от дейността му и резултатите от него не се следят от Ръководството на Дружеството с цел вземане на управленски решения.

Задълженията по застрахователни договори са представени в долу-посочената таблица:

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Математически резерв	82,286	80,307
Резерв за предстоящи плащания	1,927	1,435
Пренос-премиен резерв	3,278	2,939
Резерв за бъдещо участие в печалбата	817	510
Допълнителен резерв за очаквано неблагоприятно отклонение от използваните технически основи	2,949	2,829
Общо задължения по застрахователни договори	91,257	88,020

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет

28. Задължения по застрахователни договори (продължение)

(а) Задължения по спестовни живото-застрахователни договори

2009 г.	Бруто	Презастраховане	Нетно
	Задължения по спестовни застрахователни договори	Задължения по спестовни застрахователни договори	Задължения по спестовни застрахователни договори
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Математически резерв и резерв за висящи плащания към 31 декември 2008 г.	80,307	(386)	79,921
Признат премиен приход (записани премии)	27,302	-	27,302
Разходи и комисионни	(4,384)	-	(4,384)
Изплатени задължения за смърт, изтекъл срок, откупи и обезщетения	(20,576)	1	(20,575)
Отписани премии	(3,030)	-	(3,030)
Възвръщаемост от инвестиции на математическия резерв	3,808	-	3,808
Отклонение от очакваните предположения	(1,141)	-	(1,141)
Математически резерв и резерв за висящи плащания към 31 декември 2009 г.	82,286	(385)	81,901

28. Задължения по застрахователни договори (продължение)

(а) Задължения по спестовни живото-застрахователни договори (продължение)

2008 г.	Бруто	Презастраховане	Нетно
	Задължения по спестовни застрахователни договори	Задължения по спестовни застрахователни договори	Задължения по спестовни застрахователни договори
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Математически резерв и резерв за висящи плащания към 31 декември 2007 г.	76,471	-(391)	76,080
Признат премиен приход (записани премии)	33,339	-	33,339
Разходи и комисионни	(5,414)	-	(5,414)
Изплатени задължения за смърт, изтекъл срок, откупи и обезщетения	(24,703)	5	(24,698)
Отписани премии	(2,586)	-	(2,586)
Възвръщаемост от инвестиции на математическия резерв	4,194	-	4,194
Отклонение от очакваните предположения	(994)	-	(994)
Математически резерв и резерв за висящи плащания към 31 декември 2008 г.	80,307	(386)	79,921

(б) Задължения по рискови застрахователни договори

	2009 г.			2008 г.		
	Задължения по рискови застрахователни договори	Презастраховане	Нетно	Задължения по рискови застрахователни договори	Презастраховане	Нетно
	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв
Резерв за предявени претенции от застр. лица	763	-	763	541	(1)	540
Резерв за възникнали, но непредявени претенции	1,164	-	1,164	894	-	894
Резерв за предстоящи плащания	<u>1,927</u>	<u>-</u>	<u>1,927</u>	<u>1,435</u>	<u>(1)</u>	<u>1,434</u>

Пояснителни бележки към индивидуалния финансов отчет

28. Задължения по застрахователни договори (продължение)

(б) Задължения по рискови живото-застрахователни договори (продължение)

(1) Резерв за предстоящи плащания

	2009 г.			2008 г.		
	Задълже- ния по застра- хователни договори	Презас- трахо- ване на задъл- жения	Нетно	Задълже- ния по застрахо- вателни договори	Презас- трахо- ване на задъл- жения	Нетно
	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв	хил. лв
Към 1 януари	1,435	(1)	1,434	1,447	(6)	1,441
Претенции възникнали през настоящата застрахователна година	4,079	(46)	4,033	2,869	(10)	2,859
Изплатени през годината претенции	(3,587)	47	(3,540)	(2,881)	15	(2,866)
Към 31 декември	1,927	-	1,927	1,435	(1)	1,434

(2) Пренос-премиен резерв

	2009 г.			2008 г.		
	Задължения по рискови застрахователни договори	Презастра- ховане	Нетно	Задължения по рискови застрахователни договори	Презастра- ховане	Нетно
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Към 1 януари	2,939	(37)	2,902	2,942	(65)	2,877
Начислени премии	34,686	(305)	34,381	40,972	(297)	40,675
Спечелени премии	(34,347)	295	(34,052)	(40,975)	325	(40,650)
Към 31 декември	3,278	(47)	3,231	2,939	(37)	2,902

29. Задължения по инвестиционни договори

	2009 г.			2008 г.		
	Задължения по инвестиционни договори	Презастраховане	Нетно	Задължения по инвестиционни договори	Презастраховане	Нетно
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Задължения по инвестиционни договори без допълнителни, негарантирани доходи	5,129	-	5,129	4,872	-	4,872

Дружеството не консолидира инвестиционните фондове и ги третира като задължение.

Балансовите стойности, оповестени по-горе, се доближават до справедливите стойности към датата на отчета за финансовото състояние.

30. Задължения към персонала при пенсиониране

Задълженията към персонала включват настоящата стойност на задължението на Дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в същото предприятие, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране.

В съответствие с изискванията на МСС 19, потенциалните задължения към 31 декември 2009 г. на Дружеството към персонала при пенсиониране са в размер на 218 хил. лева (2008 г.: 0 хил. лв.).

При определяне на стойността към 31 декември 2009 г., са направени следните актюерски предположения:

- Смъртност - използвана е национална таблица за смъртност, базирана на общата смъртност на населението в България: Б 1989-1999 с направени допълнителни модификации;
- Процент на отпадания (темп на текучество) - ежегоден процент в размер на 15%;
- Дисконтов фактор - 6.5%;
- Ежегоден ръст на работните заплати 5% (с максимален период 10 години).

Актюерската загуба призната в отчета за доходите за периода възлиза на 14 хил. лв. (2008 г.: 0)

31. Задължения към презастрахователи

	Суми, дължими по пасивно презастраховане	Суми, дължими по активно презастраховане	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Към 1 януари 2008 г.	242	126	368
Възникнали през годината	303	772	1,075
Уредени през годината	(258)	(796)	(1,054)
Към 31 декември 2008 г.	287	102	389
Възникнали през годината	305	200	505
Уредени през годината	(334)	(241)	(575)
Към 31 декември 2009 г.	258	61	319

Оповестените по-горе балансови стойности се доближават до справедливата стойност към датата на отчет за финансовото състояние.

Всички суми подлежат на изплащане в рамките на една година.

32. Търговски и други задължения

	Бележки	2009 г.	2008 г.
		хил. лв.	хил. лв.
Задължения за възнаграждения на персонала		500	1,054
Разходи за социални осигуровки и други данъци		69	197
Търговски задължения		613	637
Задължения по преки застрахователни операции		969	879
		<u>2,151</u>	<u>2,767</u>

Оповестените по-горе балансови стойности се доближават до справедливата стойност към датата на отчета за финансовото състояние.

Всички суми подлежат на изплащане в рамките на една година.

33. Провизии

В 2008 г. Дружеството е направило провизия за възможно задължение по предявени претенции към Дружеството. Към 31 декември 2009 г., претенцията е окончателно решена, въз основа на което Дружеството е реинтегрирало надвишаващата изплатената сума част.

	2009 г. хил. лв.	2008 г. хил. лв.
Към 1 януари	5,237	-
Начислена провизия през периода	-	5,237
Използвана през периода	(2,738)	-
Реинтегрирана	(2,499)	-
Към 31 декември	<u>-</u>	<u>5,237</u>

34. Собствен капитал и резерви

34.1. Регистриран капитал

Регистрираният капитал се състои от 3,860,000 обикновени акции с право на глас с номинална стойност 10 лева на акция. Всички емитирани акция са изцяло платени.

Акционерното участие в основния капитал се разпределя както следва:

	(%)
към 31 декември 2009 г.	
Кей Би Си Иншурънс НВ, Белгия	89.55
Акционери юридически лица	10.41
Акционери физически лица	0.04
	<u>100.00</u>
към 31 декември 2008 г.	
Кей Би Си Иншурънс НВ, Белгия	89.55
Акционери юридически лица	10.41
Акционери физически лица	0.04
	<u>100.00</u>

Съгласно актуалния списък на акционерите, воден от Централния депозитар, акционери, които притежават участие, което не представлява контрол и притежават повече от 5% от капитала на Дружеството, са както следва:

	към 31 декември 2009 г.	към 31 декември 2008 г.
Артио Интернешънъл Екуити Фънд	9.2%	0.0%
Юлиус Байер Интернешънъл Екуити Фънд	0.0%	9.2%

34. Собствен капитал и резерви (продължение)

34.2. Капиталови резерви

Капиталовите резерви са образувани от Дружеството по чл. 246 ал. 2 т.1 и по чл. 246 ал. 2 т.4 от Търговския закон.

34.3. Други капиталови резерви

Другите капиталови резерви включват запасен фонд, който се образува за покриване на очаквани неблагоприятни отклонения в плащанията на Дружеството по предлаганите от него застраховки. Този резерв осигурява изравняване на бъдещите колебания в развитието на задълженията.

34.4. Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв включва следните елементи

	<u>Бележки</u>	<u>2009 г.</u>	<u>2008 г.</u>
	Хил. лв.	Хил. лв.	Хил. лв.
Преоценъчен резерв на ДМА		1,683	1,683
Преоценъчен резерв на финансови активи, на разположение за продажба		(2,526)	(6,178)
Преоценъчен резерв от хеджиране на паричен поток		(892)	-
		<u>(1,735)</u>	<u>(4,495)</u>

Преоценъчният резерв на ДМА представлява основно разликата до справедлива стойност на прехвърлени през 2007 г. от сгради за дейността към инвестиционни имоти, в следствие на промяна в начина на ползване.

35. Правила за управление на риска

(а) Управленска рамка

Основната цел на рамката за управление на риска и за финансово управление на Дружеството, е да се защитят акционерите от събития, които са пречка за последователното постигане на целите по отношение на финансовите резултати, включително невъзможността да се използват възникнали възможности. Дружеството е разработило и въвело правила и процедури за управление и контрол на риска с цел да определи, управлява и контролира степента на финансов и застрахователен риск. Правилата и процедурите за управление и контрол на риска се приемат от Управителния съвет и се одобряват от Надзорния Съвет. Главната цел на рисковата политика е да наложи ясно определени параметри за операциите на Дружеството, така че да ограничи максимално потенциалното негативно влияние на рисковете върху финансовите резултати на Дружеството.

Дружеството е създадо дирекция за управление на риска с ясни правила на работа, одобрени от Управителния съвет, неговите комитети и свързаните комитети на изпълнителното ръководство. Дирекция „Управление на стойността и риска“ е обособена като самостоятелно звено през март 2008 г., на пряко подчинение на Изпълнителен Директор Финанси и Риск.

35. Правила за управление на риска (продължение)

(а) Управленска рамка (продължение)

В обхвата на управляваните рискове от дирекцията попадат:

- застрахователен риск
- риска от управление на активите и пасивите, което включва компонентите на финансовия риск:
 - * Лихвен риск
 - * Кредитен риск
 - * Ликвиден риск
 - * Валутен риск
- операционен Риск
- непрекъснатост на Бизнеса

Като член на Групата Кей Би Си, Дружеството е в процес на промяна на процедурите си по управление на риска в съответствие със стандартите и изискванията на Групата Кей Би Си. Тези стандарти включват следните елементи:

- а) Създадени са вътрешни комитети за наблюдение на риска - Комитет по управление на активите и пасивите, който да наблюдава и управлява финансовия риск, Комитет по застрахователния риск и Комитет по оперативен риск.
- б) Разработване на процедури и системи за идентифициране на рисковете, измерването им и отчитането на тяхното развитие.
- в) Разработване на система от лимити и процедури, които определят рисковия толеранс на Дружеството и ограничават рисковата му експозиция.

(б) Цели, политики и подход за управление на капитала

Дружеството е установило следните цели, политики и подход за управление на капитала за управление на рисковете, които се отразяват на капиталовата му позиция:

- за поддържане на необходимото ниво на стабилност на Дружеството и следователно за осигуряване на определена степен на сигурност за застрахованите лица.
- за разпределяне на капитала ефикасно и в подкрепа на развитието на бизнеса като се гарантира, че възвръщаемостта върху използвания капитал отговаря на изискванията на лицата, осигуряващи капитала и на акционерите.
- за запазване на финансова гъвкавост чрез поддържане на адекватна ликвидност и достъп до редица капиталови пазари.
- за хармонизиране на профила на активите и пасивите като се вземат под внимание вътрешноприсъщите за бизнеса рискове.
- за поддържане на финансова сила в подкрепа на разрастването на новия бизнес и за удовлетворяване на изискванията на застрахованите лица, регулаторите и акционерите.
- за поддържане на стабилен кредитен рейтинг и добри капиталови съотношения, за да се подкрепят целите на бизнеса на Дружеството и да се увеличи максимално възвръщаемостта на акционерите.

Бизнес операциите на Дружеството са предмет и на регулаторни изисквания в юрисдикцията, в която то функционира. Тези нормативни изисквания не само предвиждат одобрение и наблюдение на дейностите, но налагат и определени рестриктивни разпоредби (например, минимален гаранционен капитал) за свеждане до минимум на риска от неизпълнение и неплатежоспособност от страна на застрахователните компании за посрещане на непредвидени задължения при тяхното възникване. Дружеството е отговаряло на всички тези изисквания през цялата финансова година.

При отчитането на финансовата стабилност, капиталът и платежоспособността се оценяват като се използват правилата на Групата Кей Би Си. Тези регулаторни капиталови тестове се базират на изискваните нива на капитал и платежоспособност и редица предпазливи предположения по отношение на видовете поемани застрахователни продукти.

35. Правила за управление на риска (продължение)

(б) Цели, политики и подход за управление на капитала (продължение)

Политиката за управление на капитала на Дружеството по отношение на застрахователния и незастрахователния му бизнес е да поддържа достатъчно капитал за покриване на законните изисквания, включително каквито и да били допълнителни суми, изисквани от регулатора.

Подход към капиталовото управление

Дружеството се стреми да оптимизира структурата и източниците на капитал, за да гарантира, че непрекъснато увеличава максимално възвръщаемостта за акционерите и притежателите на полици.

Подходът на Дружеството към управлението на капитала, включва управление на активите, пасивите и рисковете по координиран начин, като регулярно се оценява дефицита между нивото на отчетения и изисквания капитал и се предприемат подходящи мерки за повлияване на капиталовата позиция на Дружеството в светлината на промените в икономическите условия и характеристиките на риска. Важен аспект от цялостния процес на управление на капитала на Дружеството, е определянето на целеви норми на възвръщаемост, коригирани за отразяване на риска, които се хармонизират с целите за постигнати резултати и гарантират, че Дружеството остава фокусирано върху създаването на по-добра възвръщаемост за акционерите.

Основният източник на капитал, използван от Дружеството са средства от собствениците на акционерния капитал и привлечени средства. Когато е ефикасно да се направи това, в допълнение към по-традиционните източници на финансиране, Дружеството използва и такива капиталови източници като презастраховане и секюритизация.

Капиталовите изисквания се прогнозира рутинно и периодично и се оценяват както спрямо прогнозния наличен капитал, така и спрямо очакваната вътрешна възвръщаемост, включително анализи на риска и чувствителността. Накрая процесът е предмет на одобрение от страна на Управителния съвет.

Дружеството е разработило рамка за Индивидуална оценка на капитала (ИОК) за идентифициране на рисковете и количествено определяне на техния ефект върху икономическия капитал. ИОК прави приблизителна оценка на това колко капитал е необходим за намаляване на риска от неплатежоспособност до малка степен на вероятност. ИОК се разглежда и при оценката на капиталовото изискване.

През изминалата година, Дружеството не е правило съществени промени в политиките и процесите за капиталовата си структура спрямо предходни години.

Налични капиталови средства към 31 декември 2009 г.

	<u>Животозастраховане</u>	<u>Общо</u>
	хил. лв.	хил. лв.
Общо акционерни средства според финансовите отчети	287,734	287,734
Налични капиталови средства	<u>287,734</u>	<u>287,734</u>

35. Правила за управление на риска (продължение)

(б) Цели, политики и подход за управление на капитала (продължение)

Налични капиталови средства към 31 декември 2008г.

	Животозастраховане	Общо
	хил. лв.	хил. лв.
Общо акционерни средства според финансовите отчети	280,070	280,070
Налични капиталови средства	280,070	280,070

(в) Регулаторна рамка

Регулаторните органи се интересуват основно от това да защитят правата на застрахованите лица и наблюдават строго застрахователните дружества, за да гарантират, че Дружеството управлява бизнеса по удовлетворителен начин в полза на застрахованите лица. В същото време регулаторните органи се интересуват и от това да гарантират, че Дружеството поддържа подходяща платежоспособна позиция, за да посрещне непредвидени задължения, възникващи в резултат на икономически сътресения или природни бедствия.

(г) Рамка за управление на активите и пасивите (УАП)

Финансови рискове възникват от откритите позиции по лихвени, валутни и капиталови инструменти, които са изложени на общи и специфични движения на пазара. Дружеството управлява своите активи и пасиви в обхвата на рамката за УАП, която е разработена за постигане на дългосрочна възвръщаемост върху инвестициите, която надвишава неговите задължения по застрахователните и инвестиционните договори. Основната техника на УАП на Дружеството е да се съпоставят активите с пасивите, възникващи по застрахователни и инвестиционни договори чрез препратка към типа на доходите и претенциите, дължими на застрахованите лица. За всяка ясно разграничена категория пасиви се поддържа отделен портфейл активи.

УАП на Дружеството е интегрирано с управлението на финансовите рискове, свързани с другите финансови активи и пасиви на Дружеството, които не са пряко свързани със застрахователни и инвестиционни задължения и е неразделна част от политиката за управление на застрахователния риск, за гарантиране във всеки период на достатъчност на паричните потоци, които са на разположение за посрещане на задълженията по застрахователни и инвестиционни договори.

36. Застрахователен и финансов риск

(а) Застрахователен риск

Основният риск, пред който е изправено Дружеството, е реалните плащания на претенции и застрахователни суми, свързани с условията на сключените договори да се различават от очакваните предположения.

Целта на Дружеството е да гарантира, че заделените застрахователни резерви са достатъчни за покриване на поетите задължения.

Поетите застрахователни рискове са обект на оценка, на база действащата подписваческа политика на Дружеството.

Дружеството има сключени договори за презастраховане с цел предпазване от евентуални събития, които могат да се отразят неблагоприятно на финансовата му устойчивост. Самозадържането на застрахователя е до определен размер, сумите над който автоматично се презастраховат. На презастрахователя се цедират сумите над самозадържането на база сключените презастрахователни договори, какъвто е случаят със застраховките "Живот" и "Злополука" на ЗАД "ДЗИ".

Животозастрахователни договори

Животозастраховането се отнася до застрахователно покритие за смърт или преживяване на застрахованото лице. Дългосрочните полици обикновено се сключват за срок над 5 години и имат клауза за откупна стойност. Застрахователят няма възможност да променя премиите по полицата и трябва да предоставя покритие на риска при условие, че застрахованото лице внася премиите. Освен това животозастраховането включва и краткосрочни ежегодно подновяващи се рискови застраховки "Живот", здравни застраховки и застраховки "Злополука".

Общото застраховане се отнася до продукти, осигуряващи обезщетение за имуществени или неимуществени вреди. Дружеството не е лицензирано за дейност по Общо застраховане, но изплаща обезщетения по застрахователни договори, които е сключило до 1998 г.

Класификация на договорите

Основната дейност на Дружеството е свързана със сключване на застрахователни договори, при които Дружеството поема значителен застрахователен риск чрез компенсация на застрахованото лице или на друго ползващо лице (бенефициент), в случай на настъпване на специфично несигурно бъдещо събитие (застрахователно събитие), което влияе неблагоприятно на застрахованото лице. Тези договори се класифицират като застрахователни договори от Дружеството.

Финансовият риск е рискът, свързан с евентуална бъдеща промяна в един или няколко от изброените: лихва, цена на ценни книги, пазарни цени, валутни цени, ценови индекс, кредитен рейтинг, кредитен индекс или друга променлива, при условие че в случай на нефинансови променливи, променливата не е специфична за страните по договора.

Застрахователните договори могат също да прехвърлят част от финансовия риск. Застрахователен риск е всеки риск, който не е класифициран като финансов.

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

Класификация на договорите (продължение)

Застрахователните договори в портфейла на Дружеството могат да се разделят в следните групи:

- Рискови застраховки (без спестовен елемент) - рискови застраховки Живот, здравни застраховки и застраховки Злополука;
- Спестовни застраховки - застрахователни договори с гарантиран доход и клауза за допълнителен, негарантиран доход - смесени застраховки Живот, пенсионни застраховки, детски застраховки и застраховки, свързани с инвестиционен фонд (с допълнителни, негарантирани доходи).

Договори, при които прехвърлянето на застрахователен риск към компанията от застрахованото лице не е съществено се класифицират като инвестиционни договори. От 2007 г., Дружеството предлага договори, които се класифицират като инвестиционни договори без допълнителен негарантиран доход със застрахователен елемент.

Рискови застраховки

Рисковите застраховки са краткосрочни договори, обикновено със срок от една година, и с право на ежегодно подновяване. Такъв вид договори се сключват по следните видове застраховки: рискови застраховки Живот, здравни застраховки и застраховки Злополука, които осигуряват изплащане на застрахователната сума при смърт (смърт от злополука) или на обезщетения, свързани с нарушаване на телесната цялост. Този тип застрахователни договори не предлагат плащания при доживяване или гарантирани откупни стойности. За тази част от отчетените премии, която се отнася за периода на договорено покритие на риска след датата на отчета за финансовото състояние, се формира пренос-премиен резерв отчетен в отчета за финансовото състояние на Дружеството.

Спестовни застрахователни договори с гарантиран доход и клауза за допълнителен, негарантиран доход

Тези договори комбинират плащания при смърт със спестовен елемент. Обикновено, те се сключват с клауза за допълнителен, негарантиран доход и дават договорно право на притежателя на полицата да получи като допълнение към гарантираните доходи и допълнителни доходи, които е вероятно да бъдат съществена част от общите доходи по договора. Сумата и времето на възникване на допълнителните доходи са по решение на Дружеството и могат да се базират на: резултатът на специфична група от договори или специфичен тип договори; реализирани и/или нереализирани инвестиционни приходи на специфична група от активи, държани от Дружеството.

Клаузата за допълнителен, но негарантиран доход (участие в печалбата) се съдържа в застрахователните договори със спестовен елемент - смесени застраховки Живот, пенсионни застраховки, детски застраховки, както и универсалната застраховка Живот, които са традиционни продукти с гарантирани минимални плащания при доживяване на договорен период. В повечето случаи, договорите се поддържат с периодични премии. За тях, Дружеството формира и поддържа математически резерв.

Смесената застраховка Живот е основната полица в портфейла на Дружеството, която предлага изплащане на фиксирана в договора застрахователна сума в случай на смърт или при доживяване на договорения в полицата срок.

В периода от 1999 г. до 2009 г., Дружеството е формирало портфейл от застрахователни договори със спестовен елемент (смесени застраховки Живот) и право на участие в печалбата от целеви инвестиции, свързани с вътрешни инвестиционни фондове на Дружеството.

Пенсионните застраховки са отложени или незабавни анюитети, гарантиращи изплащане на пенсии (ренти) за определен период или пожизнено.

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

Спестовни застрахователни договори с гарантиран доход и клауза за допълнителен, негарантиран доход (продължение)

Детските застраховки са договори с фиксиран падеж, при които ползващото дете получава гарантирано на падеж (при навършени 18 или повече години) застрахователната сума, посочена в договора, независимо дали застрахования е доживял или не края на срока.

Универсалната застраховка е продукт, комбиниращ натрупване на спестовен фонд с минимална гарантирана доходност, с допълнително плащане на договорена застрахователна сума при смърт.

От края на 2008 г., Дружеството предлага и застраховка с натрупване на спестовен фонд, при която е включена клауза за допълнителен, гарантиран доход за фиксиран период. Дружеството не отделя гарантирания елемент от правото за допълнителен, негарантиран доход и признава задължение за бъдещо разпределение на доходи върху целия договор. Това задължение е представено като част от математическия резерв в отчета за финансовото състояние на Дружеството.

Инвестиционни договори

Предлаганите инвестиционни договори без допълнителен негарантиран доход са със застрахователен компонент, свързани с инвестиционен фонд, управляван от KBC AM с или без гарантиране на капитала.

При инвестиционните договори, инвестиционният риск се поема от застрахованото лице. Като премиен приход в отчета за доходите на Дружеството, се отчита само застрахователната премия, т.е. частта от премията, свързана с поетия застрахователен риск. Сумите, събрани по инвестиционните договори, които отразяват предимно финансов риск се отразяват като кредити и вземания в отчета за финансовото състояние на Дружеството. Сумите събрани по тях се кредитират в отчета за финансовото състояние на Дружеството, директно като увеличение на задълженията по инвестиционни договори.

Задълженията, които са свързани с инвестиционни договори се представят по справедлива стойност. Разходите по операциите и първоначалните такси, свързани с тези финансови задължения, се признават като разход в момента на възникване. Последващата оценка на задълженията включва начисляване на лихви (при застрахователни договори с участия в печалбата от инвестиции) и преоценката на дялове на инвестиционния фонд (при инвестиционни договори със застрахователен компонент).

Основните рискове, на които е изложено Дружеството, са следните:

Смъртност – риск от загуби, дължащи се на факта, че смъртността на застрахованите е по-висока от очакваната.

При изчисляването на застрахователните премии и математическия резерв, Дружеството използва таблици за смъртност на общо население на България и застрахователна таблица за смъртност. Застрахователната таблица за смъртност е базирана на смъртността на общото население на България, с допълнителни корекции отразяващи поведението на застрахователната съвкупност, съставена от застрахованите лица в Дружеството. На годишна база, Дружеството прави анализ на смъртността на застрахованите лица по индивидуалните договори и съпоставя получените резултати с използваните таблици за смъртност. Допълнително се прави и анализ на смъртността на застрахованите лица по групови застрахователни договори.

Наблюдава се известна несигурност по отношение на влиянието на епидемиите и промените в стила на живот като тютюнопушене, хранителни навици и навиците за физическа дейност, които могат да доведат до влошаване на показателите за смъртност в бъдеще.

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

Основните рискове, на които е изложено Дружеството (продължение)

Загуба на работоспособност (инвалидност) – риск от загуби, дължащи се на факта, че инвалидността при застрахованите е по-висока от очакваната.

Като задължително или избираемо покритие към застрахователните договори на Дружеството се предлага трайно загубена или намалена работоспособност от злополука, или трайно загубена или намалена работоспособност от злополука и заболяване. Рисковите премии по този вид застрахователни договори се определят на базата на миналия опит на Дружеството. На годишна база, се прави анализ на настъпилите събития, свързани с този риск за застрахованите лица по индивидуални договори и се съпоставят получените резултати с използваните рискови премии. Допълнително, се прави и анализ на загубата на работоспособността на застрахованите лица по групови договори.

Заболеваемост – риск от загуби, дължащи се на факта, че заболеваемостта на застрахованите е по-висока от очакваната.

Дружеството сключва договори за групова здравна застраховка, осигуряваща плащания при настъпване на неблагоприятни събития, свързани със здравето на застрахованите. Рисковите премии по този вид застрахователни договори се определят на базата на миналия опит. На годишна база, Дружеството прави анализ на коефициента на щетимост и плащанията по тези застрахователни договори и съпоставя получените резултати с използваните рискови премии.

Откупи и отпадания

Процентът на откупите и отпаданията е фактор, който влияе върху портфейла на Дружеството. Ежегодно се извършва анализ на броя на откупите и отпаданията, както и на изплатените суми. Анализът се извършва отделно за всеки портфейл от договори.

Разходи – риск от загуби, дължащи се на факта, че действителните разходи на Дружеството, свързани с обслужване на портфейла на застрахованите лица са по-високи от очакваните.

При определяне на застрахователните премии, Дружеството отчита очакваните административни разходи за бъдещи периоди. На годишна база се съпоставят очакваните и действителните административни разходите на Дружеството. През последните 10 години, вследствие на хиперинфлацията през 1996-1997 г. в България и обезценяването на застрахователния портфейл по животозастраховане на ДЗИ се наблюдава значително превишение на действителните разходи спрямо очакваните разходи, калкулирани в застрахователните премии.

Подписваческата стратегия на Дружеството е разработена така, че да гарантира, че рисковете, които се приемат за застраховане са оценени надеждно по отношение на вида риск и нивото на застрахователна сума или обезщетение.

Подписваческите правила осигуряват подходящите критерии за подбор и оценка на рисковете. Това се постига чрез използването на здравни декларации, медицински прегледи и изследвания, които да гарантират, на база на текущото здравословно състояние и семейната медицинска история, направените предположения при ценообразуването. Дружеството има право да утежни или откаже определени рискове.

При рисковите застраховки Живот и Злополука, рискът се диверсифицира в зависимост от професията (рисковия клас), в която попада застрахованото лице или лица в групата (при груповите договори).

В допълнение, Дружеството презастрахова определени рискове с цел предпазване от събития, които могат да окажат неблагоприятно влияние върху финансовата му устойчивост.

От друга страна, Дружеството прилага политика на активно управление и контрол върху предявените претенции, която да намали или изключи възможността от неблагоприятно развитие на риска.

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

Основните рискове, на които е изложено Дружеството (продължение)

При застрахователните договори с клауза за допълнителен, негарантиран доход част от застрахователния риск се споделя със застрахованите лица.

При инвестиционните договори, Дружеството прави периодични начисления на рискови премии за смърт като има право да променя тези начисления в зависимост от развитието на риска.

Застрахователният риск, описан по-горе, се влияе от правото на договорителя (застрахованото/застраховащо лице) да не плаща бъдещите премии или да прекрати преждевременно застрахователния договор.

Таблиците по-долу показват концентрацията на задължения по животозастрахователните договори:

31 декември 2009 г.

	<u>Спестовни застраховки</u>	<u>Рискови застраховки</u>	<u>Общо Живото- застраховане</u>
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутно			
Задължения по застрахователни договори с допълнителни негарантирани доходи	86,118	-	86,118
Задължения по застрахователни договори без допълнителни негарантирани доходи	372	4,767	5,139
Общо брутни задължения по застрахователни договори	86,490	4,767	91,257
Презастраховане			
Задължения по застрахователни договори с допълнителни негарантирани доходи	(386)	-	(386)
Задължения по застрахователни договори без допълнителни негарантирани доходи	-	(46)	(46)
Общо задължения по застрахователни договори	(386)	(46)	(432)
Нетно	86,104	4,721	90,825

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

31 декември 2008 г.

	Спестовни застраховки	Рискови застраховки	Общо Живото- застраховане
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутно			
Задължения по застрахователни договори с допълнителни негарантитани доходи	82,996	-	82,996
Задължения по застрахователни договори без допълнителни негарантитани доходи	1,062	3,962	5,024
Общо брутни задължения по застрахователни договори	84,058	3,962	88 020
Презастраховане			
Задължения по застрахователни договори с допълнителни негарантитани доходи	(385)	-	(385)
Задължения по застрахователни договори без допълнителни негарантитани доходи	-	(39)	(39)
Общо задължения по застрахователни договори	(385)	(39)	(424)
Нетно	83,673	3,923	87,596

Методи и предположения за изчисление на задълженията по живото-застрахователни договори (математическия резерв)

Математическият резерв при класическите спестовни продукти, се изчислява чрез използване на нето-премиен проспективен метод.

Математическият резерв е разликата между настоящата стойност на очакваните бъдещи застрахователни плащания и настоящата стойност на очакваните бъдещи нето премии без използване на цилмерова поправка (квота).

За продукти като Универсална застраховка Живот и застраховка Капитал, при които се натрупва спестовен фонд, математическият резерв е равен на натрупания спестовен фонд към датата на изчисление.

Към брутният математически резерв, включително капитализираната стойност на пенсиите, са включени допълнително разпределената доходност по полиците и допълнителна сума за административни разходи. Математическият резерв и капитализираната стойност на пенсиите, се изчисляват по проспективен метод от информационната система на Дружеството, по методика, определена от отговорния актюер. Изчислението се основава на същите технически основи, с които са изчислени нето премиите, включително технически лихвен процент и таблицата за смъртност. Изчислението на математическия резерв и капитализираната стойност на пенсиите съответства на базата, при която се отчита премиения приход в отчета за доходите на Дружеството.

Математическият резерв е изчислен като сума на математическите резерви на всяка полица, изчислени индивидуално от автоматизираната система за всяка действаща застраховка.

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

Методи и предположения за изчисление на задълженията по живото-застрахователни договори (математическия резерв) (продължение)

Основни предположения

Математическият резерв по застраховки "Живот", детски застраховки и застраховки, с право на участие в печалбата от целеви инвестиции, свързани с вътрешни инвестиционни фондове на Дружеството, е изчислен при същите актюерски предположения, които са били използвани за изчисляване на нето премиите (включително технически лихвен процент и таблицата за смъртност) и са включени в одобрения застрахователно-техническият план:

- техническа лихва - 4% или 3% (за продукти в сила след октомври 2006 г.);
- национални таблици за смъртност Б-1952/1968 (застрахователна), Б-1989/1991 (общо население), Б-1989/1999 (модифицирана застрахователна), Б-1989/2003 (общо население);

Поради възможните отклонения между застрахователно-техническите планове и действителните резултати, математическият резерв и капитализираната стойност на пенсиите са увеличени с допълнителен резерв за неблагоприятно отклонение от актюерските предположения.

Таблицы за смъртност

Използваните таблици за смъртност са базирани на смъртността на общото население в България, като в някои случаи, по преценка на актюерите се отчита и смъртността на застрахователната съвкупност (опита на Дружеството).

Норма на дисконтиране

Базира се на техническата лихва, използвана при калкулациите на премиите, която е съобразена с практиката на пазара, нормативните изисквания и дългосрочната инвестиционна стратегия на Дружеството.

Административни разходи

Предположенията за разходи отразяват прогнозни разходи, изчислени при разумни предположения, които са свързани с поддържането и обслужване на действащите полици. Предположенията се основават на текущите нива на разходи, коригирани с процент на очакваната инфлация.

Норми на откупуване

Откупените застраховки са свързани с упражняване на клаузата за доброволно прекратяване на полиците от страна на застрахованите лица. Дружеството регулярно извършва наблюдение и анализи на прекратените полици.

Нормите на откупуване не се взимат под внимание при изчисление на задълженията (математическия резерв).

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

Методи и предположения за изчисление на математическия резерв (продължение)

Чувствителност

Анализът на чувствителността на резервите, се базира на направени симулации като последователно са променени основните фактори и предположения.

Основните фактори, които влияят на размера на математическия резерв са възвръщаемост на инвестицията, смъртност, разходи, откупи и норма на дисконтиране. Дружеството е направило симулация за изчисление на ефекта от промяна в тези фактори.

В таблиците по-долу са описани влиянията на различните фактори и предположения върху размера на математическия резерв по застрахователни договори:

Договори по животозастраховане

31 декември 2009 г.

	Промяна в предположенията	Ефект върху brutните задължения	Ефект върху нетните задължения
		хил. лв.	хил. лв.
Смъртност	+ 10%	57	57
Възвръщаемост на инвестицията	+ 1%	1,828	1,828
Разходи	+ 10%	1,996	1,996
Норма на откупуване	+ 10%	(6)	(6)
Норма на дисконтиране	+ 1%	(3,787)	(3,787)

31 декември 2008 г.

	Промяна в предположенията	Ефект върху brutните задължения	Ефект върху нетните задължения
		хил. лв.	хил. лв.
Смъртност	+ 10%	55	55
Възвръщаемост на инвестицията	+ 1%	1,774	1,774
Разходи	+ 10%	1,937	1,937
Норма на откупуване	+ 10%	(6)	(6)
Норма на дисконтиране	+ 1%	(3,675)	(3,675)

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове

(1) Кредитен риск

Кредитният риск е рискът, че една страна по финансовия инструмент ще породи финансова загуба за другата страна по него като не успее да изпълни дадено задължение.

За смекчаване на експозицията на Дружеството на кредитен риск, са въведени следните политики и процедури:

- Политика на Дружеството за кредитен риск, която излага оценката и определянето на това какво представлява кредитен риск за Дружеството. Спазването на политиката се наблюдава и нарушенията се докладват пред комитета по риск на Дружеството. Политиката се подлага регулярно на преглед за определяне на нейната уместност и за отразяване на промени в рисковата среда.
- Дружеството заделя провизии за загуби от обезценка към датата на отчета за финансовото състояние.
- Концентрацията на кредитен риск се разпределя между портфейл от инвестиции от финансови активи за търгуване, финансови активи на разположение за продажба, търговските и банковите вземания и в по-малка степен краткосрочни и други инвестиции на Дружеството.
- Ограниченията върху експозициите на контрагентите на Дружеството се определят в съответствие с кредитните политики на Групата Кей Би Си.
- Нетни лимити на експозиция се определят за всеки контрагент или група контрагенти, географски и индустриален сегмент (т.е., лимити се определят за инвестициите и паричните депозити, експозициите към валутна търговия и минималните кредитни рейтинги за инвестициите, които могат да бъдат притежавани).
- Презастрахователни договори се сключват с контрагенти, които имат добър кредитен рейтинг, а концентрацията на риска се избягва като се спазват насоките за полиците по отношение на лимитите на контрагентите, които се определят всяка година на ниво Група.
- Поради настоящата финансова ситуация броят на контрагентите и матуритета на инвестициите е силно ограничен.
- Кредитният риск, свързан с клиентските салда, възниква от неплащането на премиите или вноските, по време на гратисния период, посочен в общите условия на полицата и съществува до неговото изтичане, след което полицата или се плаща или се прекратява. Комисионната, платена на посредниците, се нетира срещу сумите на вземанията от тях, за намаляване на риска от съмнителни вземания.
- Дружеството издава полици, обвързани с инвестиционни дялове в своята дейност. В бизнеса, обвързан с инвестиционни дялове във фондове, застрахованото лице носи инвестиционния риск по активите, държани от фондовете, обвързани с инвестиционни дялове, тъй като доходите по полицата са пряко обвързани със стойността на активите във фонда. Следователно, Дружеството няма съществен кредитен риск по финансови активи, обвързани с инвестиционни дялове.

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

(1) Кредитен риск (продължение)

Кредитна експозиция според кредитния рейтинг

Таблицата по-долу представя информацията относно експозицията на Дружеството на кредитен риск чрез класифициране на активите според кредитния рейтинг на контрагентите ѝ. Активите свързани с инвестиционни договори са включени в представена по-долу таблица в отделна колона, тъй като кредитния риск при този тип активи се носи от застрахованото лице.

31 декември 2009 г.

Нито просрочени, нито обезценени

	Инвестиционен клас	Неинвестиционен клас: задоволителен	Неинвестиционен клас: незадоволителен	Застраховки, свързани с инвестиционен фонд	Просрочени но необезценени	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Финансови инструменти</i>						
Кредити и вземания, възникнали в дружеството	94,989	-	-	-	-	94,989
Предоставени заеми по застраховка живот	-	672	-	-	-	672
Вземания и аванси	-	630	-	-	-	630
<i>Финансови активи, на разположение за продажба:</i>						
Акции	-	220	-	-	-	220
Облигации	117,930	-	-	-	-	117,930
<i>Финансови активи, държани за търгуване:</i>						
Акции	340	-	-	5,125	-	5,465
Активи по презастрахователни операции	432	-	-	-	-	432
Вземания по застрахователни операции	-	8,173	-	-	-	8,173
Парични средства в банки	2,691	-	-	-	-	2,691
Общо	216,382	9,695	-	5,125	-	231,202

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

(1) Кредитен риск (продължение)

Кредитна експозиция според кредитния рейтинг (продължение)

31 декември 2008 г.

Нито просрочени, нито обезценени

	Инвести- ционен клас	Неинвести- ционен клас: задоволителен	Неинвест и-ционен клас: незадово- лителен	Застраховк и свързани с инвести- ционен фонд	Просроч ени, но необезц енени	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови инструменти						
Кредити и вземания,	136,415	-	-	-	-	136,415
Предоставени заеми по застраховка живот	-	745	-	-	-	745
Вземания и аванси	-	1,144	-	-	-	1,144
Финансови активи, на разположение за продажба:						
Акции	-	220	-	-	-	220
Облигации	107,871	-	-	-	-	107,871
Финансови активи, държани за търгуване:						
Акции	298	-	-	4,872	-	5,170
Облигации	6,106	-	-	-	-	6,106
Взаимни фондове	-	-	-	-	-	-
Кредитни институции	-	-	-	-	-	-
Активи по презастрахователни операции	424	-	-	-	-	424
Вземания по застрахователни операции	-	8,204	-	-	-	8,204
Парични средства в банки	3,961	-	-	-	-	3,961
Общо	255,074	10,313	-	4,872	-	270,260

Дружеството класифицира като инвестиционен клас финансови активи, при които, за контрагентът има от добра до изключително висока способност за навременно посрещане на финансовите задължения, от добра до значителна финансова стабилност както и неголяма чувствителност към неблагоприятни изменения в бизнеса или икономическата среда. В неинвестиционен клас, задоволителен са посочени тези финансови активи, при които посрещането на финансовите задължения се влияе до голяма степен от неблагоприятни изменения в бизнеса или икономическата среда. Неинвестиционен клас, незадоволителен биха били финансови активи, с висока степен на несигурност относно финансовата стабилност и способност за погасяване за финансови задължения.

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

(1) Кредитен риск (продължение)

Кредитна експозиция според кредитния рейтинг (продължение)

Представената по-долу таблица, предоставя информация относно експозицията към кредитен риск на Дружеството към 31 декември 2009 г., като класифицира активите съгласно кредитния рейтинг. AAA е най-високият възможен рейтинг. Активи, които попадат извън обхвата на рейтинг AAA до BBB, се класифицират като такива със спекулативен рейтинг.

31 декември 2009 г.

	AAA	AA	A	BBB	BB	Некласифицирани	Инвестиционни договори	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Финансови инструменти</i>								
Кредити и вземания	-	-	-	94,989	-	-	5,125	100,114
Предоставени заеми по застраховка живот	-	-	-	-	-	672	-	672
Вземания и аванси	-	-	-	-	-	630	-	630
<i>Финансови активи, на разположение за продажба:</i>								
Акции						220		220
Облигации	14,644	-	47,996	55,290	-	-	-	117,930
<i>Финансови активи, държани за търгуване:</i>								
Акции	-	-	340	-	-	-	-	340
Облигации	-	-	-	-	-	-	-	-
Взаимни фондове	-	-	-	-	-	-	-	-
Активи по презастрахователни операции	-	432	-	-	-	-	-	432
Вземания по застрахователни операции	-	-	-	-	-	8,173	-	8,173
Парични средства в банки	-	-	-	2,691	-	-	-	2,691
Общо	14,644	432	48,336	152,970	-	9,695	5,125	231,202

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

(1) Кредитен риск (продължение)

Кредитна експозиция според кредитния рейтинг (продължение)

31 декември 2008 г.

	AAA	AA	A	BBB	BB	Некласифицирани	Инвестиционни договори	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Финансови инструменти</i>								
Кредити и вземания	-	-	-	136,415	-	-	4,872	141,287
Предоставени заеми по застраховка живот	-	-	-	-	-	745	-	745
Вземания и аванси	-	-	-	-	-	1,144	-	1,144
<i>Финансови активи, на разположение за продажба:</i>								
Акции	-	-	-	-	-	220	-	220
Облигации	12,948	5,038	32,605	57,280	-	-	-	107,871
<i>Финансови активи, държани за търгуване:</i>								
Акции	-	-	298	-	-	-	-	298
Облигации	-	-	-	6,106	-	-	-	6,106
Активи по презастрахователни операции	-	424	-	-	-	-	-	424
Вземания по застрахователни операции	-	-	-	-	-	8,204	-	8,204
Парични средства в банки	-	-	-	3,961	-	-	-	3,961
Общо	12,948	5,462	32,903	203,762	-	10,313	4,872	270,260

Към 31 декември 2009г., 77% от кредитите и вземанията на Дружеството са към един контрагент (свързано лице) (2008 г.: 85%).

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

(2) Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, че предприятието може да е изправено пред затруднения при посрещането на задълженията, свързани с финансовите инструменти. По отношение на катастрофичните събития също е налице ликвиден риск, свързан с времевите разлики между brutните парични плащания и очакваните възстановявания от презастраховане.

Въведени са следните политики и процедури за ограничаване на експозицията на Дружеството към ликвиден риск:

- Дружеството ежедневно изплаща обезщетения и задължения, които възникват при обичайната дейност. Дружеството ежедневно следи и контролира своите потребности от ликвидни средства чрез управление на входящите и изходящите парични потоци.
- Създадени са набор от правила за разпределение на активите, структури на лимити на портфейлите и профили на падеж на активите, за да се гарантира, че е на разположение достатъчно финансиране за посрещане на задълженията по застрахователни и инвестиционни договори.
- Поддържа се достатъчно ниво на парични средства и парични еквиваленти в наличност, за да се финансира дейността и да се смекчат колебанията в паричните потоци.

Структура на падежите

Таблицата по-долу обобщава структурата на падежите на недеривативните финансови активи и финансови пасиви на Дружеството въз основа на оставащите недисконтирани договорни задължения, включително вземанията и задълженията по лихви.

Деривативни пасиви не са включени в структурата на падежите, тъй като Дружеството управлява ликвидния риск за портфейла от деривативи, държани с цел търговия, на база справедливата стойност.

Анализ на падежите (недеривативни инструменти)

За задължения по застрахователни договори и презастрахователни активи, профилите на падеж се определят на база очаквания момент на възникване на нетните парични изходящи потоци по признатите застрахователни задължения. Пренесените премии в следващ отчетен период и делът на презастрахователите в пренесените премии в следващ отчетен период се изключват от анализа, тъй като те не са договорни задължения.

Дружеството поддържа портфейл от лесно търгуеми и разнородни активи, които лесно могат да бъдат ликвидирани в случай на непредвидено намаление на паричните потоци. То разполага и с одобрени кредитни лимити за отделни контрагенти (за облигации и депозити в кредитни институции. По отношение на презастраховането Дружеството прилага лимити на определени на групово ниво. Презастрахователните активи са представени на същата база както застрахователните задължения. Заемите и вземанията включват вземанията по договорната лихва.

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

(2) Ликвиден риск (продължение)

Анализ на падежите (недеривативни инструменти) (продължение)

В таблицата по-долу е представен анализ на договорените недисконтираните парични потоци на активите на Дружеството.

31 декември 2009 г.

	Балансова стойност	До 1 год.	Между 1-3 год.	Между 3-5 год.	Между 5-15 год.	Над 15 год.	Без дата на падеж	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови и застрахователни активи								
<i>Кредити и вземания:</i>								
Депозити	94,989	58,667	16,311	18,979	12,656	-	31	106,644
Предоставени заеми по застраховка живот	672	-	-	-	672	-	-	672
Вземания и аванси	630	630	-	-	-	-	-	630
Финансови активи, на разположение за продажба	118,150	9,467	42,269	70,742	26,505	-	220	149,203
Финансови активи, държани за търгуване	5,465	-	-	-	340	-	5,125	5,465
Активи по презастрахователни операции	432	432	-	-	-	-	-	432
Вземания по застрахователни операции	8,173	8,173	-	-	-	-	-	8,173
Парични средства	2,812	2,812	-	-	-	-	-	2,812
Общо активи	231,323	80,181	58,580	89,721	40,173	-	5,376	279,031

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

Анализ на падежите (недеривативни инструменти) (продължение)

В таблицата по-долу е представен анализ на договорените дисконтираните парични потоци на пасивите на Дружеството.

31 декември 2009 г.	Балансова	До 1 год.	Между 1-3 год.	Между 3-5 год.	Между 5- 15 год.	Над 15 год.	Без	Общо
	стойност						дата на	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	падеж	хил. лв.
Финансови и застрахователни пасиви								
<i>Задължения по застрахователни договори</i>								
По Живото- застраховане	87,979	11,216	20,395	27,777	22,698	5,893	–	87,979
По Общо застраховане	674	674	–	–	–	–	–	674
Задължения по инвестиционни договори	5,129	–	–	3,992	1,106	–	31	5,129
Задължения към презастрахователи	319	319	–	–	–	–	–	319
Търговски и други задължения	2,151	2,151	–	–	–	–	–	2,151
Общо пасиви	96,252	14,360	20,395	31,769	23,804	5,893	31	96,252

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

Анализ на падежите (недеривативни инструменти) (продължение)

В таблицата по-долу е представен анализ на договорените недисконтираните парични потоци на активите на Дружеството.

31 декември 2008 г.	Балансова стойност	До 1 год.	Между 1-3 год.	Между 3- 5 год.	Между 5- 15 год.	Над 15 год.	Без дата на падеж	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови и застрахователни активи								
<i>Кредити и вземания</i>								
Депозити	136,415	85,815	18,163	30,102	28,742	-	29	162,851
Предоставени заеми по застраховка живот	745	-	-	-	745	-	-	745
Вземания и аванси	1,144	1,144	-	-	-	-	-	1,144
Финансови активи, на разположение за продажба	108,091	17,995	16,534	72,171	38,928	-	220	145,848
Финансови активи, държани за търгуване	11,276	6,400	-	-	298	-	4,872	11,570
Активи по презастрахователни операции	424	424	-	-	-	-	-	424
Вземания по застрахователни операции	8,204	8,204	-	-	-	-	-	8,204
Парични средства	4,100	4,100	-	-	-	-	-	4,100
Общо активи	<u>270,399</u>	<u>124,082</u>	<u>34,697</u>	<u>102,273</u>	<u>68,713</u>	<u>-</u>	<u>5,121</u>	<u>334,886</u>

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

Анализ на падежите (недеривативни инструменти) (продължение)

В таблицата по-долу е представен анализ на договорените дисконтираните парични потоци на пасивите на Дружеството.

31 декември 2008 г.	Балансова	До 1	Между	Между	Между 5-	Над 15	Без	Общо
	стойност	год.	1-3 год.	3-5 год.	15 год.	год.	дата на	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	падеж	хил. лв.
Финансови и застрахователни пасиви								
<i>Задължения по застрахователни договори</i>								
По Живото- застраховане	85,081	11,041	19,671	26,791	21,893	5,685	-	85,081
По Общозастраховане	797	797	-	-	-	-	-	797
Задължения по инвестиционни договори	4,872	-	-	3,792	1,051	-	29	4,872
Задължения към презастрахователи	389	389	-	-	-	-	-	389
Търговски и други задължения, ключително провизии	2,767	2,767	-	-	-	-	-	2,767
Общо пасиви	<u>93,906</u>	<u>14,994</u>	<u>19,671</u>	<u>30,583</u>	<u>22,944</u>	<u>5,685</u>	<u>29</u>	<u>93,906</u>

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

Анализ на активите и пасивите по матуритет според очаквания от Дружеството падеж

Дружеството класифицира като текущи активи и пасиви с очакван матуритет до една година и като нетекущи такива, с очакван матуритет над една година.

31 декември 2009 г.

	Текущи	Нетекущи	Активи, свързани с инвестиционни договори	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нематериални активи	–	2,490	–	2,490
Материални активи	–	8,416	–	8,416
Отсрочени аквизиционни разходи	474	2,728	–	3,202
Актив по отсрочени данъци	–	129	–	129
Инвестиционни имоти	–	9,860	–	9,860
Инвестиции в дъщерни предприятия	–	133,780	–	133,780
<i>Кредити и вземания:</i>				
Депозити	57,492	37,497	–	94,989
Предоставени заеми по застраховка живот	–	672	–	672
Вземания и аванси	630	–	–	630
Финансови активи, на разположение за продажба	5,676	112,474	–	118,150
Финансови активи, държани за търгуване	340	–	5,125	5,465
Активи по презастрахователни операции	432	–	–	432
Вземания по застрахователни операции	8,173	–	–	8,173
Парични средства и парични еквиваленти	2,812	–	–	2,812
Общо активи	76,029	308,046	5,125	389,200

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

Анализ на активите и пасивите по оригинален матуритет според очаквания от Дружеството падеж (продължение)

31 декември 2009 г.

	Текущи	Нетекучи	Пасиви, свързани с инвестиционни договори	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Задължения по застрахователни договори:</i>				
- по Животозастраховане	14,494	76,763	–	91,257
-по Общо застраховане	674	–	–	674
Задължения по инвестиционни договори	–	–	5,129	5,129
Задължения към персонала при пенсиониране	–	218	–	218
Деривативни финансови инструменти	1,265	–	–	1,265
Пасив по отсрочени данъци	–	453	–	453
Задължения към презастрахователи	319	–	–	319
Търговски и други задължения	2,151	–	–	2,151
Общо пасиви	18,903	77,434	5,129	101,466

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

Анализ на активите и пасивите по матуритет според очаквания от Дружеството падеж (продължение)

31 декември 2008 г.

	Текущи	Нетекучи	Активи, свързани с инвестиционни договори	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нематериални активи	–	2,299	–	2,299
Материални активи		8,271	–	8,271
Отсрочени аквизиционни разходи	426	2,450	–	2,876
Актив по отсрочени данъци	–	1,128	–	1,128
Инвестиционни имоти	–	11,314	–	11,314
Инвестиции в дъщерни предприятия	–	85,998	–	85,998
<i>Кредити и вземания</i>			–	
Депозити	84,226	52,189	–	136,415
Предоставени заеми по застраховка живот	–	745	–	745
Вземания и аванси	1,144	–	–	1,144
Финансови активи, на разположение за продажба	11,628	96,463	–	108,091
Финансови активи, държани за търгуване	6,404	–	4,872	11,276
Активи по презастрахователни операции	424	–	–	424
Вземания по застрахователни операции	8,204	–	–	8,204
Вземания от данък върху доходите	1,354	–	–	1,354
Парични средства и парични еквиваленти	4,100	–	–	4,100
Общо активи	117,910	260,857	4,872	383,639

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

Анализ на активите и пасивите по оригинален матуритет според очаквания от Дружеството падеж (продължение)

31 декември 2008 г.

	Текущи	Нетекущи	Пасиви, свързани	Общо
			с инвестиционни	
	хил. лв.	хил. лв.	договори	хил. лв.
Задължения по застрахователни договори:				
по Животозастраховане	13,979	74,041	–	88,020
по Общо застраховане	797	–	–	797
Задължения по инвестиционни договори	–	–	4,872	4,872
Задължения към персонала при пенсиониране	–	–	–	–
Деривативни финансови инструменти	599	–	–	599
Заеми	–	–	–	–
Други финансови задължения	–	–	–	–
Пасив по отсрочени данъци	–	888	–	888
Задължения към презастрахователи	389	–	–	389
Търговски и други задължения и провизии	8,004	–	–	8,004
Общо пасиви	23,768	74,929	4,872	103,569

(3) Пазарен риск

Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по финансовия инструмент, ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва три вида риск: на обменните курсове (валутен риск), на пазарните лихвени проценти (лихвен риск) и на пазарните цени (ценови риск).

- Пазарният риск е извън контрола на Дружеството и като цяло не може да бъде диверсифициран. Основен метод за намаляване на пазарния риск и неговите компоненти е събиране и обработване на информация за макроикономическата среда и на тази база – прогнозиране и приспособяване на инвестиционната политика към очакваните промени в средата.
- Съществува политика за пазарен риск на Дружеството, излагаща оценката и определянето на това какво представлява пазарен риск за Дружеството. Спазването на политиката се наблюдава и експозициите и нарушенията се докладват на Комитета за риска на Дружеството. Политиката се подлага регулярно на преглед за потвърждаване на нейната уместност и за отразяване на промените в рисковата среда.
- Съществува структура на определени лимити за разпределение на активите и портфейлите, целяща гарантиране, че Дружеството инвестира в определени активи, които гарантират определени застрахователни задължения и се притежават с цел осигуряване на доходи и печалби за застрахованите лица, които отговарят на техните очаквания.

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

- Дружеството има определена диверсификация на базите за сравнение по видове инструменти, тъй като Дружеството има експозиция към гарантираните бонуси, парични и ануитетни опции, когато лихвените проценти се намалят.
- Извършва се стриктен контрол върху хеджиращите дейности (например, деривативи, свързани с капиталови инструменти са допустими единствено за улесняване управлението на портфейла или за намаляване на инвестиционния риск).

Дружеството издава инвестиционни полици, обвързани с дялове, в редица от своите дейности. За бизнес, обвързан с инвестиционни дялове; застрахованото лице носи инвестиционния риск от активите, държани във фондовете, обвързани с инвестиционните дялове във фондове, тъй като ползите по полицата са пряко свързани със стойността на активите във фонда. Експозицията на Дружеството на пазарен риск в този бизнес е ограничена до степента, в която приходите, възникващи от начисления за управление на активите, се базират на стойността на активите във фонда.

(3а) Валутен риск

Валутният риск е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по финансовия инструмент ще варира поради промени във валутните курсове.

Основните сделки на Дружеството се реализират в ЕВРО и лева, и експозицията на валутен риск възниква основно по отношение на долара на САЩ. Към 31 декември 2009 г., финансовите активи и пасиви на Дружеството, деноминирани в евро не пораждават валутен риск, тъй като в условията на установения валутен борд в страната, курсът на лева към еврото е фиксиран. Тъй като Дружеството представя финансовите си отчети в лева, последните могат да бъдат повлияни от движения на валутните курсове между валути различни от еврото и българския лев.

Финансовите активи на Дружеството са деноминирани основно в същите валути както задълженията по застрахователните и инвестиционните договори. Следователно, основният валутен риск възниква от признатите активи и пасиви, деноминирани във валути, различни от тези, в които се очаква да бъдат уредени задълженията по застрахователни и инвестиционни договори.

Валутният риск се управлява ефективно от Дружеството чрез деривативни финансови инструменти. Сключват се форуърдни валутни договори за елиминиране на валутната експозиция на индивидуалните сделки във валута. Валутните форуърдни договори трябва да са в същата валута и при същите условия както хеджираната позиция, за да се увеличи максимално ефективността на хеджирането. Дружеството не сключва такива форуърдни договори докато не е налице неотменим ангажимент.

В съответствие с политиките на Група Кей Би Си, Дружеството ограничава валутната си експозиция, като за тази цел през 2008 г., Дружеството е осъществило няколко сделки с деривативи с оглед ограничаването предимно на експозицията си в щатски долари.

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

(За) Валутен риск (продължение)

Представената по-долу таблица обобщава активите и пасивите на Дружеството по основни валути.

31 декември 2009 г.

	Лева и евро	Американски долар	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нематериални активи	2,490	–	2,490
Материални активи	8,416	–	8,416
Отсрочени аквизиционни разходи	3,160	42	3,202
Актив по отсрочени данъци	129	–	129
Инвестиционни имоти	9,860	–	9,860
Инвестиции в дъщерни предприятия	133,780	–	133,780
<i>Кредити и вземания</i>			
Депозити	93,232	1,757	94,989
Предоставени заеми по застраховка живот	672	–	672
Вземания и аванси	630	–	630
Финансови активи на разположение за продажба	116,764	1,386	118,150
Финансови активи, държани за търгуване	5,465	–	5,465
Активи по презастрахователни операции	430	2	432
Вземания по застрахователни операции	8,173	–	8,173
Парични средства и парични еквиваленти	2,812	–	2,812
Общо активи	386,013	3,187	389,200

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

(3а) Валутен риск (продължение)

31 декември 2009 г.

	Лева и евро	Американски долар	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Задължения по застрахователни договори:</i>				
по Живото-застраховане	88,582	2,577	98	91,257
по Общо застраховане	674	–	–	674
Задължения по инвестиционни договори	5,129	–	–	5,129
Задължения към персонала при пенсиониране	218	–	–	218
Деривативни финансови инструменти	1,265	–	–	1,265
Пасив по отсрочени данъци	453	–	–	453
Задължения към презастрахователи	319	–	–	319
Търговски и други задължения	2,151	–	–	2,151
Общо пасиви	98,791	2,577	98	101,466

31 декември 2008 г.

	Лева и евро	Американски долар	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нематериални активи	2,299	–	2,299
Материални активи	8,271	–	8,271
Отсрочени аквизиционни разходи	2,827	49	2,876
Актив по отсрочени данъци	1,128	–	1,128
Инвестиционни имоти	11,314	–	11,314
Инвестиции в дъщерни предприятия	85,998	–	85,998
<i>Кредити и вземания:</i>			
Депозити	134,694	1,721	136,415
Предоставени заеми по застраховка живот	745	–	745
Вземания и аванси	1,144	–	1,144
Финансови активи, на разположение за продажба	106,539	1,552	108,091
Финансови активи, държани за търгуване	11,276	–	11,276
Активи по презастрахователни операции	415	9	424
Вземания по застрахователни операции	8,204	–	8,204
Вземания от данък върху доходите	1,354	–	1,354
Парични средства и парични еквиваленти	4,100	–	4,100
Общо активи	380,308	3,331	383,639

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(6) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

(3а) Валутен риск (продължение)

31 декември 2008 г.

	Лева и евро	Американски долар	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Задължения по застрахователни договори</i>				
по Животозастраховане	85,135	2,773	112	88,020
по Общо застраховане	797	–	–	797
Задължения по инвестиционни договори	4,872	–	–	4,872
Деривативни финансови инструменти	599	–	–	599
Пасив по отсрочени данъци	888	–	–	888
Задължения към презастрахователи	389	–	–	389
Търговски и други задължения, включително провизии	8,004	–	–	8,004
Общо пасиви	100,684	2,773	112	103,569

Дружеството няма значителна концентрация на валутен риск.

Представеният по-долу анализ, се извършва за разумно възможни промени в основните променливи като всички други променливи остават непроменени, като е показан ефекта върху печалбата преди данъци и собствения капитал, които се дължат на промените в справедливата стойност на монетарните активи и пасиви, чувствителни към валутните промени, включително задължения по претенции по застрахователни договори. Корелацията на променливите оказва съществен ефект върху определянето на крайния ефект върху пазарния риск, но за демонстриране на ефекта, който се дължи на промените в променливите, те трябва да бъдат променени на индивидуална база. Трябва да се отбележи, че движенията в тези променливи са нелинейни.

Валута	31 декември 2009 г.		31 декември 2008 г.		
	Промяна в променливите	Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху капитала	Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху капитала*
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Американски долари	+10%	59	–	56	–
Американски долари	-10%	(59)	–	(56)	–

Използваният метод за извличане на информация за чувствителността и съществените променливи не са променени спрямо предходния период.

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

(3б) Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът, че стойността на бъдещите парични потоци по даден финансов инструмент ще варира поради промени в пазарните лихвени проценти.

Инструментите с плаващ лихвен процент излагат Дружеството на риск на паричните потоци, докато инструментите с фиксиран лихвен процент излагат Дружеството на риск на справедливата стойност.

Политиката на Дружеството за лихвения риск, изисква от него да управлява този риск като поддържа подходяща комбинация от инструменти с фиксирани и плаващи лихвени проценти. Политиката изисква от него да управлява падежите на лихвоносните активи и лихвоносните пасиви. Всяко несъвпадение между инструментите с фиксирани и плаващи лихвени проценти и техните падежи се управляват ефективно от Дружеството чрез деривативни финансови инструменти. Лихвите по инструменти с плаващи лихвени проценти се преоценяват на периоди от поне една година. Лихвите по инструменти с фиксирани лихвени проценти се определят в началото на финансовия инструмент и са фиксирани до падежа му.

През 2008-2009 г., са предприети мерки за постепенно увеличаване на падежната структура на портфейлите с цел намаляване на лихвения риск за Дружеството. Оценки на паричните потоци, както и въздействието на движенията на лихвените проценти, свързани с инвестиционния портфейл и застрахователните резерви се моделират и преглеждат регулярно. Основната цел на тези методи е да ограничи нетните промени в стойността на активите и пасивите, произтичащи от движенията на лихвените проценти.

Макар че е по-трудно да се измери чувствителността на застрахователните пасиви към евентуални промени в лихвените нива отколкото тази на свързаните активи, ръководството на Дружеството счита, че движенията в лихвените проценти ще предизвикат промени в стойността на активите, които значително ще компенсират промените в стойността на пасивите, свързани с основните продукти.

Моделите, които се използват за описание на чувствителността на задълженията по отношение на лихвения процент се базират на стандартите на Групата Кей Би Си и се преглеждат всяка година.

Стойността на активите на Дружеството зависи от динамиката на пазарните лихвени проценти. Дружеството е изложено на риск от колебание в лихвените проценти, тъй като доходността на лихвоносните активи се променя в резултат от промените в пазарните лихвени проценти. По отношение на плаващите лихвени проценти, Дружеството е изложено на риск в зависимост от лихвения индекс, към който е привързан съответния финансов инструмент. За оценка на очаквания матуритет на задълженията са използвани вътрешни модели, което позволява по прецизно разпределение на пасивите според тяхната продължителност. В резултат на направените през 2008-2009 г. дългосрочни инвестиции, намаляват късите позиции на активите относно задълженията, което води до намаляването на лихвения риск.

Представеният по-долу анализ, се извършва за разумно възможни промени в основните променливи като всички други променливи остават непроменени, като се показва ефекта върху печалбата преди данъци (дължащ се на промените в справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви с плаващ лихвен процент, включително ефекта на хеджиране на справедлива стойност) и собствения капитал (което отразява корекциите в печалбата преди данъци и преоценката на финансови активи на разположение за продажба с фиксиран лихвен процент, включително ефекта на хеджиране на паричен поток). Корелацията на променливите ще има съществен ефект при определянето на крайното влияние върху лихвения риск, но за демонстриране на ефекта, който се дължи на промени в променливите, те трябва да бъдат променени на индивидуална база. Трябва да се отбележи, че промените в променливите не са линейни.

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

(3б) Лихвен риск (продължение)

Ефектът на промяна в лихвените равнища изследван в представените по-долу-таблици би се отразил на справедливите стойности на лихвоносните финансови активи на разположение за продажба и съответно в собствения капитал на Дружеството. Кредитите и вземанията отчитани по амортизирана стойност се олихвяват с фиксирани лихвени проценти, поради което не са изложени на риск от промяна на основните лихвени равнища. Ефектът от промяна в лихвените проценти се отразява върху справедливите стойности на финансовите активи на разположение за продажба, които са основно с фиксирани лихви.

Ефект върху капитала

31 декември 2009 г.	Промяна в променливите	Ефект върху печалбата преди данъци	До 1 год.	Между 1-3 год.	Между 3-5 год.	Над 5 год.	Общо
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Лева	+ 100 базисни пункта	-	(24)	(756)	(1,351)	(658)	(2,789)
Евро	+ 100 базисни пункта	-	-	(26)	(304)	-	(330)
Лева	- 100 базисни пункта	-	28	810	1,780	707	3,325
Евро	- 100 базисни пункта	-	-	26	318	-	344

Ефект върху капитала

31 декември 2008 г.	Промяна в променливите	Ефект върху печалбата преди данъци	До 1 год.	Между 1-3 год.	Между 3-5 год.	Над 5 год.	Общо
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Лева	+ 100 базисни пункта	-	(199)	(189)	(1,604)	(981)	(2,973)
Евро	+ 100 базисни пункта	-	(17)	(27)	(375)	-	(419)
Лева	- 100 базисни пункта	-	190	169	1,646	661	2,666
Евро	- 100 базисни пункта	-	18	28	397	-	443

Използваният метод за извличане на информация за чувствителността и за съществените променливи не е променен спрямо предходния период.

Средният ефективен лихвен процент на лихвоносните финансови активи на Дружеството към 31 декември 2009 г. е 6,84 % (2008 г.: 7,04 %).

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

(З) Пазарен риск (продължение)

(Зв) Ценови риск

Рискът за цената на капиталовите инструменти е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци по даден финансов инструмент ще се колебае, поради промени в пазарните цени (различни от възникващите в резултат на лихвения или валутния риск), независимо дали тези промени са причинени от фактори, специфични за индивидуалния финансов инструмент или неговия емитент, или фактори, засягащи всички сходни финансови инструменти, търгувани на пазара.

Експозицията на Дружеството на риск от цената на капиталовите инструменти е свързана с финансовите активи и финансовите пасиви, чиито стойности варират в резултат на промените в пазарните цени, основно ценни книжа, които не се закупени за застраховки, обвързани с инвестиционни дялове.

Политиката на Дружеството за ценовия риск, изисква от него да управлява тези рискове като определя и наблюдава целите и ограниченията върху инвестициите, плановете за диверсификация, лимитите по инвестициите във всяка държава, сектор и пазар и планираното използване на деривативни финансови инструменти.

Дружеството няма съществена концентрация на ценови риск.

Показаният по-долу анализ се извършва за разумно възможни промени в основните променливи като всички други променливи остават непроменени, като се показва ефекта върху печалбата преди данъци (което се дължи на промените в справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, чиито справедливи стойности се отразяват в отчета за доходите), тъй като тези финансови активи на дружеството са изложени на ценови риск от промяна в пазарни индекси. Корелацията на променливите ще окаже съществено влияние при определянето на крайния ефект върху ценовия риск, но за да се демонстрира ефекта, дължащ се на промените в променливите, те трябва да бъдат променени на индивидуална база. Трябва да се отбележи, че промените в тези променливи не са линейни.

Пазарни индекси	31 декември 2009 г.			31 декември 2008 г.	
	Промяна в променливите	Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху капитала	Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху капитала
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
EMU	+ 15%	51	-	45	-
EMU	- 15 %	(51)	-	(45)	-

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(б) Финансови рискове (продължение)

(3) Пазарен риск (продължение)

(Зв) Ценови риск

Анализ на чувствителността на финансовите активи

Като част от инвестиционната стратегия на Дружеството, за намаляване както на застрахователния, така и на финансовия риск, Дружеството съпоставя инвестициите си със задълженията, възникващи по застрахователни и инвестиционни договори, като прави препратка към видовете доходи, които подлежат на плащане на притежателите на договори.

Показаният по-долу анализ се извършва за разумно възможни промени в основните променливи като всички други променливи остават непроменени, като се показва ефектът върху печалбата преди данъци (което се дължи на промените в справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, отразени в отчета за доходите) и собствения капитал (което отразява корекциите в печалбата преди данъците и промените в справедливата стойност на финансовите активи, отразени в отчета за промени в собствения капитал). Корелацията на променливите ще окаже съществено влияние при определянето на крайната справедлива стойност и/или амортизирана стойност на финансовите активи, различни от деривативни финансови инструменти, но за да се демонстрира ефекта, дължащ се на промените в променливите, те трябва да бъдат променени на индивидуална база. Трябва да се отбележи, че промените в тези променливи не са линейни.

	Промяна в променливите	31 декември 2009 г.		31 декември 2008 г.	
		Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху капитала	Ефект върху печалбата преди данъци	Ефект върху капитала
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Валутен курс	+ 10 %	(59)	-	56	-
Норма на дисконтиране	+ 1 %	-	(1,961)	-	(2,507)
Фондова борса	+ 10 %	34	-	30	-
Валутен курс	- 10 %	59	-	(56)	-
Норма на дисконтиране	- 1 %	-	1,418	-	2,453
Фондова борса	- 10 %	(34)	-	(30)	-

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(4) Оперативни рискове

Операционния риск се изразява в отклонение от очакваните резултати, произтичащо от неадекватни или не действащи вътрешни процеси, хора и системи, или от външни събития.

За Управление на Операционния риск и при прилагане и разработване на методи, политики и процедури, Дружеството използва и въвежда действащата методика и стандарти на Кей Би Си Групата. Главни инструменти за управлението на операционния риск са:

- База данни за операционни събития довели до реализирана загуба;
- Въвеждане на стандарти на Кей Би Си Групата за Управление на Операционния Риск;
- Оценки и анализи на случили се операционни събития във финансовия сектор;
- Организиране на работни групи за извършване на самооценка на операционния риск;
- Откриване и анализиране на ключови рискови индикатори в ежедневната оперативна дейност;

От март 2008 г., Управлението на Операционния риск е обособено в новосъздадена дирекция „Управление на стойността и риск“. За целите на Управлението на Операционния риск функционира комитет по операционния риск с председател Изпълнителен Директор Финанси и Риск. Също така са определени отговорници по Операционния риск в направленията - общо застраховане, животозастраховане, счетоводство, информационни технологии, правна дирекция, аквизиция автомобилно застраховане. Работата на Дирекция „Управление на стойността и риска“ и отговорниците по Операционен риск е в тясно сътрудничество с всички контролни звена на дружествата от Групата на ДЗИ и консултанти от направление „Управление на стойността и риска на ниво Кей Би Си Група.

Към момента са реализирани следните мерки за управление на Операционния риск:

- въведена е работната рамка на Кей Би Си Групата за Управление на Операционния Риск;
- въведена е процедура за идентифициране и отчитане на Операционни Грешки/Пропуски/Проблеми;
- следва се план за оценка и въвеждане на стандарти за Управление на Операционния Риск. През 2008 г. и 2009 г., са въведени правила и процедури по следните стандарти:
 - Стандарт „Ново бизнес въведение“ - гарантиращ оценка на риска и съгласуване с определени контролни звена на въвеждането на нов продукт, промяна в действащите продукти, структурни промени, установяване на вътрешни правила и процедури, въвеждане на нови системи и т.н. ;
 - Управление на Жалби от Клиенти;
 - Управление на достъпа до ИТ приложения;
 - Вътрешни правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансиране на тероризма;
 - Вътрешни процедури за защита на служителите, които дават информация за злоупотреби и корупция в Дружеството;
 - Управление на Финансовите потоци при Продуктите с инвестиционен характер

36. Застрахователен и финансов риск (продължение)

(4) Оперативни рискове (продължение)

Като част от отговорностите на Управлението на Операционния Риск, е и осигуряване на „Непрекъснатостта на Бизнеса“, с което се цели поддържането на критичните бизнес функции, процеси и услуги, тяхното организиране, управление или възстановяване/възобновяване в рамките на разумни срокове при непредвидено, изцяло или частично бизнес прекъсване. Приета е работна рамка на стандарт на Кей Би Си Групата за „Непрекъснатост на Бизнеса“, предстои приемане на планове за управление при кризисни ситуации, както и анализ на всички процеси на Дружествата и изготвяне на планове за тяхното подsigуряване и възстановяване в случай на непредвидени бизнес прекъсвания или кризисни ситуации.

Правилата и процедурите за Управление на Операционния риск се приемат на Комитета по Операционен Риск, след което се представят за одобрение и приемане от Управителния съвет.

37. Неотменими ангажименти и условни задължения

Към 31 декември 2009 г., Дружеството няма неотменими ангажименти и условни задължения. Към 31 декември 2008 г., към Дружеството са предявени претенции по съдебно дело, за които Дружеството е осчетоводило провизия, отразяваща най-добрата преценка а ръководството (бележка 32).

38. Оповестяване на свързани лица

Към 31 декември 2009 г., Дружеството има следните свързани лица:

- Кей Би Си Иншурънс НВ, Белгия - Компанията-майка;
- Кей Би Си Груп НВ, Белгия - крайна компания-майка;
- Дъщерни дружества на Кей Би Си Груп НВ;
- ДЗИ - Общо застраховане ЕАД - дъщерно дружество;
- ДЗИ Здравно осигуряване АД - дъщерно дружество;
- ДЗИ Инвест АД - асоциирано дружество;

Към 31 декември 2008 г., Дружеството има следните свързани лица:

- Кей Би Си Иншурънс НВ, Белгия - Компанията-майка;
- Кей Би Си Груп НВ, Белгия - крайна компания-майка;
- Дъщерни дружества на Кей Би Си Груп НВ;
- ДЗИ - Общо застраховане ЕАД - дъщерно дружество;
- ДЗИ Здравно осигуряване АД - дъщерно дружество;
- ДЗИ Инвест АД - дъщерно дружество;
- Галоуей България ООД - дъщерно дружество;
- Ер Бан - дъщерно дружество на ДЗИ-Общо Застраховане АД;
- ДЗИ Отдых и туризъм ЕООД - дъщерно дружество

38. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Описание	Обем на сделките през 2009 г.	Салда към 31 декември 2009 г.	Обем на сделките през 2008 г.	Салда към 31 декември 2008 г.
СДЕЛКИ С ДЪЩЕРНИ ПРЕДПРИЯТИЯ				
СДЕЛКИ СЪС ДЗИ - ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ АД:				
Премии по активно презастраховане	-	-	670	-
Обезщетения и участие в резултата по активно презастраховане	(200)	(61)	(158)	(102)
Комисионни по активно презастраховане	-	-	(67)	-
Застраховка на имущество	(17)	-	(6)	-
Застраховка на служителите на ДЗИ ОЗ	38	-	40	-
Предоставен заем на дъщерно предприятие	-	-	15,000	-
Начислени лихви по подчинен дълг	-	-	346	-
Участие в капитала на ДЗИ ОЗ	50,572	131,000	55,000	80,428
СДЕЛКИ С ДЗИ ОТДИХ И ТУРИЗЪМ ЕООД:				
Временна финансова помощ	-	-	-	231
Участие в капитала на ДЗИ ОТ	-	-	-	20
СДЕЛКИ С ДЗИ Здравно осигуряване АД:				
Разчет за гаранция	-	7	-	7
Здравна осигуровка служители	35	-	30	-
Участие в капитала на ДЗИ ЗО	210	2,060	690	1,850
СДЕЛКИ С ГАЛОУЕЙ БЪЛГАРИЯ ООД:				
Получен дивидент от печалба 2009/2008 г.	201	-	1,098	-
Участие в капитала на Галоуей	(3,000)	-	-	3,000
СДЕЛКИ С АСОЦИИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ				
СДЕЛКИ С ДЗИ ИНВЕСТ АД:				
Получен дивидент от печалба 2007 г.	-	-	791	-
Участие в капитала на ДЗИ Инвест	-	720	320	720

38. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Описание	Обем на сделките през 2009 г.	Салда към 31 декември 2009 г.	Обем на сделките през 2008 г.	Салда към 31 декември 2008 г.
СДЕЛКИ С ДРУГИ СВЪРЗАНИ ЛИЦА				
СДЕЛКИ С ЕР БАН ООД:				
Договор за реклама	-	-	(2)	-
Застраховка на служители на Ер Бан	-	-	2	-
СДЕЛКИ СЪС СИБАНК АД (Дъщерно дружество на Кей Би Си Груп Н.В.):				
Предоставени депозити, нетно (вкл. натрупани лихви)	(43,441)	74,253	72,283	117,694
Разплащателни сметки, нетно (вкл. натрупани лихви)	(1,204)	2,322	(666)	3,526
Приходи от лихви	7,694	-	4,275	-
СДЕЛКИ С ДРУГИ ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА НА КЕЙ БИ СИ ГРУП				
Покупка на корпоративни облигации	11,519	21,519	10,000	10,000
Натрупани лихви по корпоративни облигации	515	515	-	-
Приходи от лихви	865	-	-	-
Приходи от такси	80	-	-	-
Разходи за такси	(21)	(21)	-	-
ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА УПРАВЛЯВАЩИТЕ ОРГАНИ:				
Надзорен съвет	18	-	54	-
Управителен съвет	17	-	18	-
Изпълнителни директори	311	-	255	-

Възнагражденията на ръководния персонал представляват месечни възнаграждения, платен годишен отпуск и годишен бонус.

Дружествата Галоуей България ООД и ДЗИ отдих и туризъм ЕООД са ликвидирани през 2009 г. (бележка 18)

39. Събития след датата на баланса

Ръководството на Дружеството не е идентифицирало съществени събития след датата на отчета за финансовото състояние.